

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೨೭

ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೨೬

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ ಕಥೆ

ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ ಕಥೆ

ಮೂಲ
ಡೇನಿಯಲ್ ಡೀವೋ

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ
ಆನಂದ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜಿ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೨

Rābinsan Krūsōna Kathe, Kannada translation of **Daniel Defoe's Robinson Crusoe**; Kannada translation by **Ananda**; Editor-in-chief : **Dr. Pradhan Gurudatta**; Published by **Registrar, Karnataka Anuvada Sahitya Academy**, Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002. 2007; Pp. xvi + 107; Price: Rs. 40/-

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೫೦; ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೫೫.

ಮೂರನೆಯ ಮುದ್ರಣ : ೧೯೬೦ – ಉಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ, ಮೈಸೂರು.

ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೭

ಪುಟಗಳು : xvi + ೧೦೭

ಬೆಲೆ : ರೂ. ೪೦/-

ಪ್ರತಿಗಳು : ೩೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ದೂ : ೨೨೧೦೭೭೭೦

ಸಹಕಾರ :

ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ : ಶ್ರೀಪಾದ್

ISBN : 978-81-905455-5-6

ಮುದ್ರಕರು :

ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್

ನಂ. ೬೯, ಸುಭೇದಾರ್ ಭತ್ತಂ ರೋಡ್

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೨೦ ದೂ : ೨೫೩೪೨೭೨೪

ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ವಿಧಾನಸಭೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೧೫/೦೩/೨೦೦೭

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆಯ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಭ್ರಮಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡವಳಿ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡು-ನುಡಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇತರ ಭಾಷಾ-ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹಿರಿಮೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗೇ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಸ್ವರ್ಣರಣೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆಯ' ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಷೋಕಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿ)

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ನಂ. ೩೩೦, ೩ನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೦೧
ದಿನಾಂಕ : ೦೮-೦೨-೨೦೦೭

ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಆದ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ನಾಟಕಗಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವಂಥ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರೊಳಗೆ ಸಹೃದಯಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್

(ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್)

ಕಛೇರಿ : ೨೨೨೨೨೨೨೨೨೨

೨೦೧೬೦೦೭

ಬಿ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾರ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಪ್ರಚಾರಸೋಧ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

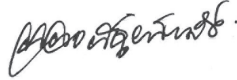
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಕೊ.ನಂ.೨೨, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೧

ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತೀ' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ (೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ತರುವಾಯಲೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್-ರಚನೆಯ ಸುರ್ವೂ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಾಯೋಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುರ್ವೂ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರ ಹಲವಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ, ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ, ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಡ ಊಟ ಹಬ್ಬವಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನೇ ಸವಿದ ರುಚಿ ರುಚಿಯಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜನಪ್ರಿಯ, ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಸುರ್ವೂ ಕರ್ನಾಟಕ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ, ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ತನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ

ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ ಜನತೆಯ ಹೈತ್ಯರ್ವಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾಶೀಲರೂ, ಸಹೃದಯರೂ ಆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತೋವ್ಯತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಬಿ.ಎಂ. ವಿಠಲಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೬, ೨೦೦೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ವಿಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ರೊ. ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರೂ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದಿಕ್ಕು-ದಿಶೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರ ಕೊಳು-ಕೊಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು-ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ: (೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; (೨) ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ-ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ತನ್ನ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಮಾನವಿಕ ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅಂತೆಯೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿಭಾಗ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಿಂದೀ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಾವಲಿ ಆಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ, ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ-ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ-ಹಿಂದೀ, ಯಂತ್ರಾನುವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ ಅವರು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್' (National Translation Mission) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ-ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವರೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹೊಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವೃತ್ತತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ-ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳ ಕೋಶಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ ಕೋಶಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು -

ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನಕದಾಸ ಮಿಷನ್‌ನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾರಿ ಸುರ್ವಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ/ಅಲ್ಪ ಅನುವಾದಗಳ ಮರುಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಗೌರವದ, ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರಾಂಟ್ ಅವರ ಜಗತ್-ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣದಿರುವ 'ದಿ ಸ್ಟೋರಿ ಆಫ್ ಸಿವಿಲಿಜೇಷನ್' ಸಂಪುಟಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ. ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾದ ಸೋಮದೇವನ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ'ದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿ ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಪಿ.ಎಸ್.ರಾಮಾನುಜಮ್ ಅವರೂ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಹೃದಯಲೋಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಈ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಎಲ್ಲ ನಡವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ-ಸಹಕಾರ-ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಅವರಿಗೂ, ಚೈತನ್ಯಶೀಲರೂ, ದೂರಗಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಐ.ಎಂ.ವಿಕ್ಟಲಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಂದಿನ ಆಯುಕ್ತರುಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್.ನಿರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಫ್. ಯೋಗೇಶ್ವರ್ ಅವರಿಗೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಡೇನಿಯಲ್ ಡೀಪೋ (1661(2)-1731)ನ ತುಂಬ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾದಂಬರಿ ರಾಬಿನ್‌ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ. ಇದರ ಸಂಕ್ಷೇಪಾನುವಾದವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಥೆಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಆನಂದ ಅವರು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಅಷ್ಟೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಮುದ್ರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುಂಬ ಹಿಡಿಸುವ ಕಥಾವಸ್ತುವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಈ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಆನಂದರ ಸುಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೃತಜ್ಞವಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೈತ್ಯರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕರಡು ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಇದರ ಕರಡುಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಡಾ. ಎಸ್. ಆರ್. ಲೀಲಾ ಅವರಿಗೆ, ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ಮೆ|| ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್‌ನ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ

ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	v
ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ	vi
ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ	vii
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	ix
ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ ಕಥೆ	
೧. ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ	೧
೨. ಗಿನೀವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿ	೫
೩. ಹಡಗಿಗೆ ಅಪಾಯ-ದ್ವೀಪದ ಆಶ್ರಯ	೯
೪. ಮುರಿದ ಹಡಗಿನಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಶೇಖರಣೆ	೧೬
೫. ದ್ವೀಪವಾಸ	೨೨
೬. ದಿನಕರಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು-ಕಾಯಿಲೆ	೩೬
೭. ದ್ವೀಪದ ಪರೀಕ್ಷೆ	೪೨
೮. ವ್ಯವಸಾಯ-ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ	೫೨
೯. ದೋಣಿ ತಯಾರಿಕೆ-ದರ್ಜಿ ಕೆಲಸ	೫೫
೧೦. ದ್ವೀಪ ಪ್ರದರ್ಶಿಣೆ	೫೭
೧೧. ನಿತ್ಯಜೀವನ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ	೬೦
೧೨. ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತು	೬೨
೧೩. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ನರಭಕ್ಷಕರ ಭೇಟಿಯ ಕುರುಹುಗಳು	೬೪
೧೪. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ನರಭಕ್ಷಕರ ಆಗಮನ — ಶುಕ್ರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ	೬೬
೧೫. ನರಭಕ್ಷಕನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ — ಪರಿವರ್ತನೆ	೬೮
೧೬. ಪುನಃ ನರಭಕ್ಷಕರು ! — ಶುಕ್ರಿ ತಂದೆಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನೀಯನ ರಕ್ಷಣೆ	೭೧
೧೭. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಗಂತುಕರ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಾಗಮನ — ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭ	೭೯
೧೮. ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿ — ಜಯ — ಸ್ವದೇಶಾಗಮನ	೯೬

ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ ಕಥೆ

ರಾಬಿನ್ಸನ್ ಕ್ರೂಸೋ ಕಥೆ

೧. ಬಾಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮೊದಲನೆಯ ಸಮುದ್ರಯಾನ

ನಾನು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೩೨ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಯಾರ್ಕ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದ ಬ್ರೆಮೆನ್ ನಗರ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ತೊರೂರು. ಅವರು ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ—ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೂ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು—ಯಾರ್ಕ್ ನಗರದ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಆ ಊರಿಗೇ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದರು. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಗೆ ಮೂರನೆಯ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ತಾಯಿತಂದೆಗಳು ನನ್ನನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಆ ಊರಿನ ಉಚಿತ ಶಾಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಾನೂನು ಓದಿ ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಾದಿಸುತ್ತ ವಿಶೇಷ ಧ್ವನಿಯನ್ನೂ ಯಶಸ್ಸನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಸಮಾಜದ ಗಣ್ಯವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಲಾಯರುಗಳು ಆ ಊರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ನನ್ನ ತಂದೆ ಅವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಿಂದ ಆಗಾಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಆ ಲಾಯರುಗಳಂತೆ ನಾನೂ ಕಾನೂನನ್ನು ಓದಿ, ಲಾಯರಾಗಿ ಊರಲ್ಲೇ ನೆಲಸಿ, ನನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆ ಇತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಯಕೆ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ಅವರ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೀರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಇವರ ಇಷ್ಟ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ, ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಮೊದಲಿನಿಂದ, ನನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಸಬಿನ ಯೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಾಧಾರಣ ಓದುಬರಹ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಅಲೆದಾಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಊರೂರು ಸುತ್ತಬೇಕು—ದೇಶಪರ್ಯಟನೆ ಮಾಡಬೇಕು—ಎಂಬ ಹಂಬಲು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲೂ ನಾವಿಕನಾಗಿ ಸದಾ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತ ಈ ಭೂಗೋಳದ ಎಲ್ಲ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೂ ತೇಲುತ್ತ—ಪ್ರಪಂಚದ

ಮೂಲೆಮೂಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಖಂಡ—ದೇಶ—ದ್ವೀಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳ—ನಾಗರಿಕತೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನೂ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುತ್ತ ಕಾಲಯಾಪನೆಮಾಡುವುದೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ, ಸೊಗಸಾದ, ಸುಖವಾದ ಬದುಕೆಂದು ನನ್ನ ಖಂಡಿತವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಕನಸು ಈ ರೀತಿ ಇರಲು, ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತ ಕಂಡ ಮುಖಗಳನ್ನೇ ಕಾಣುತ್ತ ಕೇಳಿದ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತ ನೋಡಿದ ಕೇರಿ, ಬೀದಿ, ಮನೆ, ಮಠಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಒಣಬದುಕನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ನನಗೆ ಹೇಗೆ ರುಚಿಸಿತು ?

ಬಹಳ ದಿನ ನನ್ನ ಈ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಗುಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಪ್ರಾಯ ಬಂದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಹಂಬಲ ಬಲಿತು ಬೆಳೆದು, ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ತಡೆಯಲಾರದ, ಇದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಬಂಧುಬಳಗದವ ರೊಡನೆ ಯೂ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಯೂ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಈ ಮಾತು ನನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಕಿವಿಗೂ ಬಿತ್ತು. ಅವರು ಕಳವಳಗೊಂಡು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರು; ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಾಗರದ ನೀಲತರಂಗಗಳು ಮಾಲೆಮಾಲೆಯಾಗಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳ ಗರ್ಜನೆ ತುಂಬಿ ನನ್ನನ್ನು ಸದಾ ಕರೆಯುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾಲುಸಾಲಾದ ನೂರಾರು ಹಡಗುಗಳ ಮಹಾ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ರಮ್ಯಮನೋಹರದೃಶ್ಯ ನನ್ನ ಚಿತ್ತಭಿತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ತಾಯಿತಂದೆಗಳು—ಬಂಧುಮಿತ್ರರು—ಯಾರ ಬುದ್ಧಿವಾದದ ಮಾತುಗಳೂ ನನ್ನನ್ನು ಸೋತುವ ಹಾಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಡಿದ ಹುಚ್ಚಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇ ಇದ್ದಾಗ, ಒಂದು ದಿನ ನಾನು ಏನೋ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಪೂರ್ವತೀರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಲ್ ರೇವುಪುಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನ ಭೇಟಿಯಾಯಿತು. ಅವನ ತಂದೆ ಒಂದು ಹಡಗಿನ ಯಜಮಾನ. ಅವರ ಹಡಗು ಆ ದಿನ ಲಂಡನ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು, ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಾದರೆ—ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ಆಸ್ಪದ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ಎರಡನೆಯ ಯೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟೆ. ನಾನು ಊರಿನಿಂದ ಹಲ್

ಪಕ್ಷಾಂತ ಹೊರತಾಗ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುವ ಯೋಚನೆ ತುಡುಕಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಅಷ್ಟು ದಿನಗಳ ಸವಿಗನು ಕೈಗೊಂಡವಕ್ಕೂ ಇಷ್ಟು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬಂದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ—ಎಂಬ ಒಂದು ನೆವದಿಂದ—ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ; ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು—ಸುದ್ದಿ ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸುವುದನ್ನೂ ಮರೆತೆ.

ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಂದಿಗೆ ಅವನ ತಂದೆಯ ಹಡಗನ್ನೇರಿ, ನನ್ನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಸಮುದ್ರಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದು ೧೬೫೧ನೇ ವರ್ಷದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧ನೇ ತಾರೀಖು. ಆಹಾ ! ಮುಂದಿನ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಹೊಂಡು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ದಿನವೆಂದು ತೋರುವುದು. ಆದರೆ ಮುಂದಾಗುವುದನ್ನು ಯಾವ ಬಲ್ಲದು ? ಭವಿಷ್ಯಜ್ಞಾನವೊಂದಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನಾದವನು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ! ಭಗವಂತ ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆಗ, ಮನುಷ್ಯ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಕೇವಲ ಸುವಿದಲಿಲ್ಲದ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ತನ್ನನ್ನೇ ಮರೆತುಬಿಡುವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು !

ಹಡಗು ಬಂದರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟಿತು. ನಾನು ಬಹಳ ಸುವಿವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ—ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಂದಿಗೆ ಸರಸಲ್ಲಾಪಮಾಡುತ್ತ—ಹಡಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವಿನೋದವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆದೆ. ಆಮೇಲೆ ಹಡಗಿನ ಮೇಲಂತಸ್ತಿನ ಪಡಸಾಲೆಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹಿತವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದ್ರಾಳಿಯನ್ನು ಎಳೆದೇವು ಸೇವಿಸುತ್ತ 'ಆಹಾ ! ಇದಕ್ಕೆ ಎಣೆಯುಂಟೇ ! ನಾವಿಕನ ಬಾಳೇ ಬಾಳು ! — ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಹಾಳು !' ಎಂದು ನನಗೆ ನಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ.

ಇಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಈ ಮೊದಲ ಸಮುದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ಬಹುಬೇಗ ಧಕ್ಕೆ ಬಡಿಯಿತು. ನಾವು ಲಂಡನ್ ನಗರದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಹಡಗು ಎರಡು ಸಲ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೇ ಪ್ರಾಣಭಯದಿಂದ ಬಹಳ ದಿಗಿಲು ಬಿದ್ದೆ. ದೇವು ಹೇಗಾದರೂ ನೆಲ ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೆಂದೆಂದಿಗೂ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಲಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದೆ. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಆ ಸಲ ಹಡಗಿಗೆ ಏನೂ ಅಪಾಯವಾಗದೆ ಪಾರಾಯಿತು. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಸಲ ಮತ್ತೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ಎಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಸಲ, ಅನುಭವದಿಂದ ಪಳಗಿದ್ದ ಹಡಗಿನ ನಾವಿಕರೂ ಭಯಗ್ರಸ್ತರಾದರು. ಹಡಗಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪಾಯವೂ ಆಯಿತು. ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಕಾರಣವಿರಬಹುದೆಂದೂ—ನನ್ನ ಕಾಲಗುಣ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದೂ—ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ವೃಥಾ ರೇಗಿಬಿದ್ದ. ನಾನಂತೂ ಈ ಸಲ ವರ್ಷಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಭೀತಿಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಪುನಃ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟೆ. ಜೀವಸಹಿತ ಉಳಿದುಕೊಂಡು

ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರೆ ಸಾಕು—ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಓಡಿಬಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವೆನು ಕಠೋರವಾದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿದೆ. ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಅದು ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ನಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಬಹಳ ಸಾಹಸದಿಂದ ಅದನ್ನು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬಂದರಿಗೆ ತಂದ. ಕೂಡಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲಗುಣದವನು ತನ್ನ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿರಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟ. ಎಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹಡಗನ್ನೇರಿದ್ದನೋ ಈಗ ಅಷ್ಟೇ ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ, ಜೊತೆಗೆ ನಿರಾಶೆಯಿಂದ—ಖಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಹಡಗನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೆಲವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಈ ಬಂದರಿನಿಂದ ಭೂಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಲಂಡನ್ ನಗರವನ್ನು ತಲಪಿದೆ.

೨. ಗಿನೀವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿ

ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ವನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ—ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವುದೇ ಇಲ್ಲವೇ— ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ. 'ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ, ನನ್ನ ಈ ಮಹಾಸಮುದ್ರಯಾನದ ಕಥೆಯನ್ನೂ — ಅದು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ರೀತಿಯನ್ನೂ ಕೇಳಿ, ಎಲ್ಲರೂ ನಕ್ಕು ಅಪಹಾಸ್ಯಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಉಹಂ ! ಪ್ರಾಣಿ ಹೋದರೂ ಸರಿಯೆ, ಅವರ ಅಪಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಲೇವಡಿಗೂ ಈಡಾಗಲಾರೆ ! ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ !! ಪುನಃ ಸಮುದ್ರಯಾನ ಹೊರಟೇ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಡಗು ಹುಡುಕುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಭಾರೀ ರೇವುಪುಟ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು.' ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾಲವಿಳಂಬಮಾಡದೆ ಬಂದರಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುತ್ತಾಡಿ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಗಿನೀ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಹಡಗು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅದರ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆತ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವನೂ ಉದಾರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ. ಅವನು ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಗಿನೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಅವನೊಡನೆ ನನ್ನ ಎರಡನೇ ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ನನಗೂ ಈ ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿಗೂ ಬಹುಬೇಗ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಯಿತು. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಹಡಗು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಂಡನ್ನಿನಿಂದ ಗಿನೀತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲೇ ನೆಲೆಸಿ, ಅವನ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತ-ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಗಿನೀ ವರ್ತಕನಾದೆ. ಎರಡು

ವರ್ಷ ನನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಯಾನದಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗೊಂಡಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ನಾನು ಕೈಗೊಂಡ ಹಲವು ಪ್ರವಾಸಗಳಿಂದ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವೂ ಕಷ್ಟಹಿಂಪ್ಪುತೆಯೂ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವೂ ಮೂಡಿದವು. ಈ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿಕಜೀವನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಡಗಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

ಹೀಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕಳೆದಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ವಾಡಿಕೆಯಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಗಿನೀತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆವು. ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಮೊರಾಕೋ ತೀರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಹಾಯ್ದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಮುದ್ರಕಳ್ಳರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟೆವು. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಹಡಗನ್ನೂ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನಾನೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರೂ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ ಬಿದ್ದೆವು. ಉಳಿದವರು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ನನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳ್ಳರ ಒಡೆಯ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಗುಲಾಮನನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡ. ಅವನು ಕಡಲಕ್ಕನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದ. ಎರಡು ವರ್ಷ ಅವನ ಗುಲಾಮನಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆದೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಯಜಮಾನ ಮೀನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಪಹರೆಯವರೊಡನೆ ನನ್ನನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಕಳಿಸಿದ್ದ. ಪಹರೆಯವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಆಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋವಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಪ್ರಾಯದ ಸ್ವೂರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹುಡುಗ. ನಾನು ಹೊಂಬುತ್ತ ಸಮಯಕಾದು, ದೊಡ್ಡ ಆಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕೋವಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಅವನನ್ನು ನೀರಿಗೆ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟೆ. ಹತ್ತಿರ ಬಂದರೆ ಗೋಲಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿದೆ. ಅವನು ಹೆದರಿ ತೀರದ ಕಡೆ ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಸ್ವೂರಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ದೋಣಿಯನ್ನು ತೀರದಿಂದ ಆದಷ್ಟು ದೂರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತ ಹೊರಟೆವು.

ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಪಾರಾದ ನಾನೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೂರಿಯೂ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ತೇಲುತ್ತ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಕಳೆದೆವು. ನಾವು ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಖಂಡದ ತೀರವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಧ್ಯೆ ನಾವು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಆಹಾರವೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರೂ ತೀರಿಹೋಯಿತು. ಆಗ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ಮೊಲಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಜಿಂಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಂದೆವು. ನಮ್ಮ ನೀರಿನ ಮಡಕೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಒಂದು ಚಿರತೆಯನ್ನೂ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಸ್ವೂರಿ ಇವುಗಳ ಚರ್ಮವನ್ನು ಸುಲಿದು ತಂದ. ಪುನಃ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆವು. ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನ, ಯುರೋಪಿನಿಂದ ಬ್ರೆಸಿಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಹಡಗೊಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

ಆ ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನಮ್ಮ ಅದರಲ್ಲೂ ನನ್ನ—ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಔದಾರ್ಯವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ. ಆತ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾನು, ನಮ್ಮ ದೋಣಿಯನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಆ ಮಹಾಶಯ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಾನು ಒಪ್ಪಿದರೆ ನನ್ನ ದೋಣಿಯನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಚಿರತೆ ಚರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಬ್ರಿಸಿಲ್ ದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೋಣಿಯನ್ನೂ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ವಶ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಸೂರಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಚೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ವಶದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೇ ನನಗೆ ಬ್ರಿಸಿಲ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಲು ಮೂಲಧನವಾಯಿತು. ಆ ದೇಶದ ಬಹುಸಭ್ಯನೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೂ ಉದಾರಿಯೂ ಆದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅದೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ. ಈ ಜಮೀನ್ದಾರ ಒಂದು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತ—ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕ್ಲಬ್ಬನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲಾಭಕರವಾಗಿದ್ದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಇವೆರಡರ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ತುಂಬಾ ಹಣವಂತನಾಗಿದ್ದ.

ಕೆಲವು ಕಾಲ ನಾನು ಈ ಜಮೀನ್ದಾರನೊಡನೆಯೇ ಇದ್ದು, ಕಟ್ಟು ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು ಮತ್ತು ಇತರ ಲಾಭಕರವಾದ ಬೆಳೆಗಳ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

ಈ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ವೇಲಾಗಿತ್ತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆರಡು ವರ್ಷ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಲ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತೀರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಆ ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ—ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವೂ ಅಪೂರ್ವವೂ ಅದ್ಭುತವೂ ಆದ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೆ—ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ—ನನ್ನ ಸಮುದ್ರಯಾನದ ಹಾಗೂ ದೇಶಪರ್ಯಟನದ—ಹುಚ್ಚು ಎಷ್ಟೋ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಜಮೀನ್ದಾರನನ್ನೂ ಅವನ ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಇತರ ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನೂ, ಅವರ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನೂ, ಅವರು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನೂ ನೋಡಿ ನನಗೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಿ ನೆಲಸಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಾಯಿತು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ

ಆಶ್ರಯದಾತನೊಡನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ಆತ ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನನಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದ.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನನ್ನ ದೋಣಿಗೂ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರ ತನ್ನ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೇ ಫಲವತ್ತಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ, ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಗೆ ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ. ನನ್ನ ವಾಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವೇ ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಆಗಿ ಮಿಕ್ಕಿತು. ನಾನು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ನಂಬಿಕೆಯಾದ ವೃದ್ಧ ವಿಧವೆಯ ಬಳಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಾನು ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಿ ಇಲ್ಲೇ ನೆಲಸುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಯಿತು. ಅವನ ಹಡಗು ಯೂರೋಪಿಗೂ ಬ್ರೆಸಿಲ್‌ಗೂ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಅವನೊಡನೆ ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಹಣದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದೆ. ಆಕೆಯಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಣವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವುದಾಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ. ನಾನು ಕೂಡಲೆ ಮುದುಕಿಗೆ ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ನನ್ನ ಇದುವರೆಗಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸಿ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ನಾನು ಜಮೀನ್ದಾರನಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ—ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು, ಪತ್ರ ತರುವ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕೈಲಿ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ—ಪತ್ರ ಬರೆದು, ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕೊಡುತ್ತ ಮುದುಕಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲೇ ತಂದೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುವಂಥ—ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ಇತರ ದೇಶಗಳ—ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದೆ. ಈ ಸಹೃದಯನಾದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆತ ಯೂರೋಪಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪತ್ರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹಣ ಪಡೆದು, ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ, ಆದಷ್ಟು ಅಗ್ಗವಾದ ಬೆಲೆಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ತಾನೇ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಮುಂದಾಳೋಚನೆಯಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ತೆರದ ಕುರ್ಚಿ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ತಂದುಕೊಟ್ಟ. ಅವನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ನನ್ನ ಮೂಲ ಹಣಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಜಮೀನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ—ಆಸ್ಪದ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ

ಜಮೀನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ—ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹವ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದೆ ವರ್ಷವರ್ಷಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಗಣ್ಯ ಜಮೀನ್ದಾರನಾದೆ.

೨. ಹಡಗಿಗೆ ಅಪಾಯ-ದ್ವೀಪದ ಆಶ್ರಯ

ಬ್ರೆಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಳೆಯುವ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ಥಳದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತು, ನನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರ ಸ್ನೇಹ—ಪರಿಚಯಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಬಂದರಾಗಿದ್ದ ಸೇಯಿಂಟ್ ಸಾಲ್ವಡಾರಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವರ್ತಕರ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ, ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಊರು ಬಿಟ್ಟಾಗಿನಿಂದ ಬ್ರೆಸಿಲ್ ದೇಶವನ್ನು ತಲಪುವವರೆಗಿನ ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ನಾನು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡದ ತೀರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅನಾಗರಿಕ ನೀಗ್ರೋ ಜನರೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತ ಅದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಸಂಪಾದಿಸಿದಷ್ಟೂ ನನ್ನ ಆಸೆ ದುರಾಶೆಯಾದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಿತಿಮಾರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು—ಐದನೇ ವರ್ಷ ನನ್ನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಾಯಿತು. ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಮೀನೇನೋ ಬೇಕಾದಷ್ಟು—ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ರೂಢಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೂಲಿಯವರು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದದ್ದೇ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ನೆರೆ ಹೊರೆಯ ಜಮೀನ್ದಾರರೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆ ಪಡಸಾಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತಂಬಾಕು ಸೇದುತ್ತ ಈ ಕಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗೆ ಏನು ಉಪಾಯ—ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮೂರು ಮಂದಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು, ಜಮೀನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಳ ಅಭಾವದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ತಾವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನನ್ನೊಡನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಇಷ್ಟು; ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಒಂದು ಹಡಗನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾತೀರವಾಸಿಗಳಾದ ಕಪ್ಪು ಅನಾಗರಿಕ ಜನರು ಬಹಳವಾಗಿ ಇಷ್ಟಾಡುವ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು. ನಾನು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ನೀಗ್ರೋ ಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಜಮೀನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಬರುವುದು. ಹೀಗೆ

ತಂದ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಈ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅವರ ಪರ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಪಾಲು ಗುಲಾಮರು ಉಚಿತ. ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಅವರ ಈ ಸಲಹೆ ಬೇಗ ಹಿಡಿಯಿತು. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಇದ್ದು ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅವಕಾಶದಿಂದ ನನ್ನ ಹಳೇ ಸ್ವಭಾವ ಕೆರಳಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸಲಹೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲದಾಗ ನನ್ನ ಜಮೀನು—ಮನೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಈ ಮಾತು ನಡೆದ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲೇ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಒಂದು ಹಡಗನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದರು. ಅದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಆರು ದೊಡ್ಡ ನೌಕಾಕೋವಿಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನ ಯಜಮಾನನೂ—ಅವನ ಸೇವಕನೂ—ನಾವಿಕರೂ—ನಾನೂ ಸೇರಿ, ಒಟ್ಟು ಹದಿನಾಲ್ಕು ಜನ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದೆವು. ಲೆಖ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟು ಮಂದಿಗೂ ಪ್ರಯಾಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ - ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನೂ - ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸ - ಮದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನೂ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡೆವು. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅಂಥಾ ಭಾರಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸರಕುಗಳನ್ನೇನೂ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅನಾಗರಿಕ ನೀಗೋ ಜನರಿಗೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ—ಅವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಯಸುವಂಥ ಅಗ್ಗದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳು—ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳು—ಮಣಿಗಳು—ಸರ—ಬಳೆ ಮುಂತಾದವು; ವಿಚಿತ್ರಾಕೃತಿಯ ಸಮುದ್ರದ ಶಂಖಗಳು—ಚಿಪ್ಪು ಇತ್ಯಾದಿ ; ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕನ್ನಡಿಗಳು—ಚಾಕು—ಕತ್ತರಿ—ಬಾಕು—ಕೈಗೊಡಲಿ—ಮಚ್ಚು ಮುಂತಾದ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಹತಾರುಗಳು—ಆಯುಧಗಳು—ಇವೇ ನಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಅನಾಗರಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಸಾಮಾನುಗಳು ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಎಲ್ಲವೂ ಅಣಿಯಾಗಿ ಹಡಗು ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಹಡಗು ಹತ್ತಿದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು—ಆ ದಿನ, ಆ ವರ್ಷದ ಅಂದರೆ ೧೮೫೯ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧ನೇ ತಾರೀಕೆಂದು ! ಆಹಾ ! ಎಂತಹ ಅಪೂರ್ವವಾದ—ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಸಹಘಟನೆಯಿದು ! ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು, ಇದೇ ತಿಂಗಳು— ಇದೇ ದಿನ—ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಮನೆ—ಮಠ—ತೊರೆದು ಸಮುದ್ರಯಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಆ ದಿನ, ನನ್ನ ಆ ಪ್ರಥಮಯಾನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟ ದಿನವಾಗಿತ್ತೋ—ಅಶುಭವಾಗಿತ್ತೋ—ಈ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘೋರ ವಿಪತ್ತು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಪರಂಪರೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನಾನು ಹೊರಟಿದ್ದ ಈ ದಿನ, ಅದಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿತ್ತೆಂದು, ಹಡಗನ್ನು ಹತ್ತಿದ

ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರಿಯದೆ ಹೋದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಹಘಟನೆಯಲ್ಲ ;
ವಿಕಟ ವಿಧಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸೂಚನೆಯ ರೀತಿ—ಎಂದು ನಾನು ಊಹಿಸಬಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ
ನನ್ನ ಕಥೆಯೇ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಮೊದಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಯಾನ ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ನಾವು ಬ್ರೆಸಿಲ್‌ನಿಂದ
ಆಫ್ರಿಕಾ ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಹಡಗು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖವಾಗಿ
ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವು ಹೊರಟ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟಿದೆವು.
ವಿಪರೀತ ಸೆಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಆಕಾಶ ನಿರ್ವಲವಾಗಿತ್ತು. ಗಾಳಿ ಮಂದವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಸಮುದ್ರ ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಹಡಗು ತೇಲುತ್ತ ತೇಲುತ್ತ ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಮುಂದುವರಿದು ಇನ್ನೆರಡುಮೂರು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ ಅತ್ಯಂತ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ
ಪೈಶಾಚಿಕ ಚಂಡಮಾರುತವೆದು, ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆ ಎನ್ನದೆ ರೌದ್ರಾವೇಶದಿಂದ ಬೀಸತೊಡಗಿತು.
ಮೊದಲು ಈ ಹುಚ್ಚು ಗಾಳಿ ಆಗ್ನೇಯದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತ ನಮ್ಮ ಹಡಗನ್ನು ಕೆಲವು
ಮೈಲಿಗಳು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ದಿಕ್ಕು
ಬದಲಾಯಿಸಿ ವಾಯವ್ಯದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತ ಹಡಗನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು
ಬಂದಿತು. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಪುನಃ ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಈಗ ಅದು
ಈಶಾನ್ಯದಿಂದ ಬೀಸತೊಡಗಿ, ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲದೆ—
ಇಳಿತವಿಲ್ಲದೆ—ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ—ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಬೀಸಿತು. ಅದರ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ನಮ್ಮ
ಹಡಗು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ತಗಲೆಯಂತೆ ಗಾಳಿ ಅಟ್ಟಿದ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತ ಹತೋಟಿ ತೀರಾ ತಪ್ಪಿ
ಹೋಗಿತ್ತು. ಭಯಾನಕವಾದ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಏನೂ ತೋಚದೆ, ಏನು
ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ—ವಿಧಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಲಿ ! ಹುಚ್ಚು ಗಾಳಿ ಒಯ್ದು ಕಡೆ ಒಯ್ಯಲಿ !
— ಎಂದು ತೆಪ್ಪನಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಯಾವ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ
ಹಡಗು ಒಡೆದು ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗುವುದೋ—ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ಅದನ್ನೂ—ನಮ್ಮನ್ನೂ
ಒಂದೇ ತುತ್ತಿಗೆ ನಂಗಿಬಿಡುವುದೋ ! — ಎಂದು ಪ್ರಾಣಭಯದಿಂದ ದಿನವನ್ನು ಯುಗವಾಗಿ
ಕೇಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಈ ಘೋರ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಜೀವಹಿತ ಪಾರಾಗುವೆಂಬ
ಭರವೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಡಗು, ನಾವು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟು ಹೊರಟಿದ್ದ
ಪಥದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಹುದೂರ ಬಂದಿತ್ತು. ಗುಣಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಗ ಬ್ರೆಸಿಲ್
ದೇಶದ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಮೇಸಾನ್ ನದಿಯಾಚೆಯ ಸಮುದ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದೆವೆಂದು
ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ದ್ವೀಪಸ್ತೋಮಗಳ
ಸರಹದ್ದು ಎಂದು ಊಹಿಸಿದೆವು.

ನಮ್ಮ ಬಡಪಾಯಿ ಹಡಗು ಇನ್ನೂ ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ, ಒಂದು ದಿನ
ಮುಂಜಾನೆ, ಹಡಗಿನ ಸ್ತಂಭದ ಅಟ್ಟಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾವಲಿದ್ದ ನಾವಿಕ “ಹೋ !—
ಹೋ !— ನೆಲ ! ನೆಲ !!” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಹಡಗಿನ ಒಳಕೊಠಡಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದ

ನಾವೆಲ್ಲ ಅವನ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿ ಚಕಿತರಾಗಿ—ಬಹಳ ಆಸೆಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಓಡಿಬಂದು ನೋಡಿದೆವು. ಆಹಾ ! ಎಂತಹ ನಿರಾಶೆ ನಮಗೆ ಕಾದಿತ್ತು ! ಎಂತಹ ಮೃತ್ಯು ಇಣಕಿ ಹೊಂಚುತ್ತಿತ್ತು !! ಆ ನಾವಿಕ ಯಾವುದನ್ನು ನೆಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆಸೆ-ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕೂಗಿದನೋ ಅದು ನೆಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ! ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇರುವ, ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ಮೃತ್ಯು ಸ್ವರೂಪವಾದ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರಳುದಿಣ್ಣೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಬಿರುಗಾಳಿ ನಮ್ಮ ಹಡಗನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆ ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅತಿ ರಭಸದಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮಗೂ ಸಾವಿಗೂ ವಧ್ಯ ದಿನ-ಗಂಟಿ-ನಿಮಿಷಗಳ ಕಡೆ ಈಗ ಕ್ಷಣಗಳ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದ್ದವು. ನಾನು “ಅಯ್ಯೋ ! ಬಂತು ಕಡೆಗಾಲ !” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಮುಗಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ರಯವಾಗಿದ್ದ ಹಡಗು, ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ಆ ಮರಳು ದಿಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಮರಳಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಯಿತು. ಅದುವರೆಗೂ ಬಹುವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಡಗು ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿಂತದ್ದರಿಂದ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ತೂರಾಡಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಬಿದ್ದೆವು. ಮೇಲೆ ಗಾಳಿಯ ಏಟು ! ಸುತ್ತ ಕುದಿಯುವಂತಿದ್ದ ಸಮುದ್ರ ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತ ! ನಮ್ಮ ಹಡಗು ಉಳಿಯುವುದೆಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಇರುವುದು ಕ್ಷೇಮವಲ್ಲವೆಂದು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹಡಗಿನ ದೋಣಿಯನ್ನು ಇಳಿಸುವಂತೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಾಧನೆಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ದೋಣಿಗಳನ್ನೂ ಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಪದ್ಧತಿ. ನಮ್ಮ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ದೋಣಿ ಇತ್ತು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ನಾವಿಕರು ದೋಣಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ನಾವೆಲ್ಲ, ದೇವರೇ ಗತಿಯೆಂದು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ದೋಣಿಗಳೆದವು. ನಾವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿದ್ದ ಹಡಗಿನಿಂದ ಆದಷ್ಟು ದೂರವಾಗುವ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊರತು, ಮುಂದಿನ ಗತಿಯೇನು ?— ನೆಲ ಎಂಬುದಿದೆಯೆ ?— ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ— ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಎಷ್ಟು ದೂರ ?— ಎಂಬ ಯೋಚನೆಗಳೊಂದೂ ನಮ್ಮ ತಲೆ ಹೊಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ದೋಣಿಯನ್ನು ನಂಬಿ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಳಯಕೋಪದ ಆಘಾತಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹಡಗೇ ಸೋತು ಮರಳು ಮುಕ್ಕುವಂತಾಗಿತ್ತು ! ಇನ್ನು ಈ ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿಯ ಪಾಡೇನು ! ಒಂದು ಕಡೆ ಭೀಷಣ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ದೈತ್ಯಾಟೋಪ ! ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹಡಗಿಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳ ಉನ್ನತ ನರ್ತನ ! ಈ ಎರಡು ಮೃತ್ಯುವಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ದೋಣಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪಾರುಗಾಣಿಸೀತೆಂಬ ಭರವಸೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು !

ಅಂತೂ ನಾವಿಕರೆಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತ, ಅತಿ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು, ನಮ್ಮ

ದೋಣಿಯನ್ನು ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿರುಗಾಳಿ ಹೊಸ ಆವೇಶದಿಂದ ಬೀಸಲು, ಪರ್ವತಾಕಾರದ ಅಲೆಯೊಂದು ದೂರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ನಮ್ಮ ದೋಣಿಯ ಕಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು “ಅಯ್ಯೋ!— ಇದೇ ಕಟ್ಟಕಡೆ!” ಎಂದು ಚೀರಿದೆ. ನನ್ನ ಸೊಲ್ಲಡಗುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಅಲೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ದೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೋಣಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ತಲೆಕೆಳಗಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಸೆತೆಗೆ ನೀರುಪಾಲಾದೆವು.

ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ, ಗಾಳಿ-ಅಲೆಗಳ ಸೆಳೆತ, ಸುಳಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು, ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಚೆದುರಿಹೋದೆವು. ಆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರಿಗೂ ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು ಅದೇ ಕಡೆಯಾಯಿತು.

ಇನ್ನು—ಚೊತೆಯವರಿಂದ ಬೇರೆಯಾದಮೇಲೆ—ನಾನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ—ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೋರಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಈಜುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಏಳುತ್ತ-ಬೀಳುತ್ತ ನೊರೆನೊರೆಯಾಗಿ ಉರುಳುತ್ತ, ಸುಳಿಸುಳಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತ, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ತೊಳುಲುತ್ತಿದ್ದಾಗ—ಉಸಿರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ—ಅತ್ಯಲ್ಪ ಮಾನವಪ್ರಾಣಿ ಆದ ನಾನು, ನನ್ನ ಜೀವಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಳಯಾಟಕೋಪದ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದೊಡನೆ ಸೇನುಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಬಾಯಿಮಾತಿನಿಂದ ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ನಾನು ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಬೆಚ್ಚದಂಥ ಅಲೆಯೊಂದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಉರುಳಿ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಅದರ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ನೆಲ ತಾಕಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ನೂರು ಜನರ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಂತಾಗಿ, ಬದುಕಿಯೇನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಮರಳಿತು. ಸುತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ಅಲೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹುದೂರಕ್ಕೆ ತೀರವೊಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾರಿ ಅಲೆ, ನನ್ನನ್ನು ತೀರದ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು. ಒಂದೆಡೆ ನಿಮಿಷ ಬಿಟ್ಟು ಮೂರನೇ ಬಾರಿ, ಪುನಃ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಅಲೆ ಬಂದು, ನನ್ನನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ತೀರದವರೆಗೂ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟಿತು. ತೀರದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂಡೆಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿ ನೀರೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಳವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಲೆಗಳು ನುಗ್ಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು, ಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ರಭಸದಿಂದ ಬಡಿಯುತ್ತ, ನೊರೆಗಟ್ಟಿ ತುಂತುರುತುತುರಾಗಿ ಸಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಈಜುತ್ತ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡೆ ನೀರಿನಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಬಂಡೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನೆಲದ ಅಂಚನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಡ

ಕಡಿದಾಗಿತ್ತು. ಅತಿ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು ಅಡರಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದು ಮಲಗಿದೆ.

‘ಕೇವಲ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜೀವಸಹಿತ ಪಾರಾದೇನು ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ! ಈಗ ಅಚಲವಾದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ — ತಾಯಿಯ ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ಮಗು ಮಲಗಿದ್ದಂತೆ — ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದೆ! ಆಹಾ! ಎಂತಹ ಮಾಯೆ ಭಗವಂತನದು! — ಎಷ್ಟು ಕರುಣೆ!’ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತ ಸಮುದ್ರವೃತ್ತವಿನ ಬಾಯಿಂದ, ನನ್ನನ್ನು ಇಷ್ಟು ವಿಸ್ಮಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಿ ಪಾರುಗಾಣಿಸಿದ ದಯಾಮಯನಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಮನಸಾ ಮಂದಿಸಿದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಎದ್ದು, ತೀರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಓಡಾಡಿ ನೋಡಿದೆ. ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ, ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ, ತೀರದ ಇನ್ನಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿರುವನೋ—ಎಂದು ಬಹಳ ಆಸೆಯಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದೂರ ನೋಡಿದರೂ— ಎಲ್ಲೂ—ಯಾರ ಸುಳಿವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಅವರೆಲ್ಲ ನೀರುಪಾಲಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ.

[ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರದ ಅದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ತೋಪಿಗಳೂ, ಒಂದು ಕುಲಾವಿಯೂ, ಜೊತೆಯಲ್ಲದ ಎರಡು ಮೇಜುಗಳೂ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಊಹೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು.]

ಆ ಬಡಪಾಯಿಗಳ ಅಕಾಲ ಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಖಿನ್ನನಾದೆ. ‘ಅಯ್ಯೋ ವಿಧಿಯೇ! ಅವರೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವೇನು?— ನಾನೊಬ್ಬ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವೇನು?’— ಎಂದು ಮರುಗಿದೆ. ‘ಒಂಟಿಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಾಡುಪಾಲು ಮಾಡುವ ಬದಲು, ವಿಧಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನನಗೂ ಅವರ ಗತಿಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತಲ್ಲ!’ ಎಂದು ಹಲಬಿಡೆ.

ಆಯಾಸ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೈತನ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ—ಎದ್ದು ನಿಂತು, ನಾನು ಬಂದು ಸೇರಿದ ಈ ಸ್ಥಳ ಎಂಥಾದ್ದು—ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು—ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ—ನೋಡೋಣ ಎಂದು—ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವುದು ಅಥವಾ ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ (ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ) ಅವುಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವುದು—ಇವೆರಡು ಹೊರತು, ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೋ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೋ ಷಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಬಹುದೆಂದರೆ, ಅವುಗಳ ಬೇಟೆಗೆ ತಕ್ಕ ಆಯುಧಗಳೊಂದೂ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚಾಕು—ಒಂದು ತಂಬಾಕು ಸೇದುವ ಕೊಳವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು

ಸಣ್ಣ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಂಬಾಕು—ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿತ್ತು. ಬಗೆಹರಿಯದ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದೆ.

ಸಂಜೆ ಸಮಾಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೇಳೆ ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕತ್ತಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ! ಈ ಯೋಚನೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಮೈ ನಡುಗಿತು. ಕತ್ತಲು ಕವಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಏನಾದರೂ ರಕ್ಷಣೋಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡಿದೆ. ತೀರದಿಂದ ನೆಲದ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು — ದಟ್ಟವಾಗಿ ಎಲೆ ತುಂಬಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿತ್ತು. ನಾಳಿನ ಪಾಡು—ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದರಾಯಿತು—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಮರವೇ ಗತಿ—ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ನೀರಡಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ತೀರದಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ತಿಳಿನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ ನನಗೆ ಪರಮ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಮಲಗಿ—ನೀರಿಗೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ, ಧಳಧಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತಿಳಿನೀರನ್ನು ಮನದಾಶೆಯೆ ಹೀರಿ ಕುಡಿದೆ. ಆಮೇಲೆ, ಹಸಿವಾಗದಿರಲೆಂದು, ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ತಂಬಾಕನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಗಿಯುತ್ತ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದ ಆ ಮರದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟೆ.

ಮರದ ಕಾಂಡ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಢವಾಗಿತ್ತು. ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಮೂರು ಕವಲುಗಳು ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಈ ಕವಲುಗಳ ಮಧ್ಯದ ತಗ್ಗು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ರೆಂಬೆ ಒರಗಿ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಮರವನ್ನೇರಿದೆ. ಕವಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕೂರುವ ಮೊದಲು, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಆ ಮರದ ತುದಿರೆಂಬೆಯ ತುಂಡನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಒಂದು ಮೋಟು ದೊಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆಗತಾನೆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ. ಬಹಳ ಬಳಲಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹುಬೇಗ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು.

೪. ಮುರಿದ ಹಡಗಿನಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳ ಶೇಖರಣೆ

ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಬಿಟ್ಟಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು. ಆಕಾಶವೆಲ್ಲ ಶುಭವಾಗಿ, ತೊಳೆದ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಗಾಳಿಯ ಬಿರುಸೆಲ್ಲ ಉಡಗಿ, ಅದು ಮಂದವಾಗಿ, ಹಿತವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಅಬ್ಬರ—ಆಫೋಪಗಳನ್ನು ತೊರೆದು, ಶಾಂತವಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನಾ ಜಾತಿಯ ನೆಲಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ, ಬೆಳಕು ತುಂಬಿದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಆನಂದವಾಗಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಹಾ ! ಎಂಥ ಪ್ರಕೃತಿಲೀಲೆ ! ಒಂದು ದಿನ ಅತಿ ಭಯಂಕರ !— ಮರುದಿನ ಅಷ್ಟೇ ಮನೋಹರ !— ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ನಾವು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ತೊರೆದು ಬಂದಿದ್ದ ಆ ಹೀನ ಅದೃಷ್ಟದ ಹಡಗು ! ಮರಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಹಡಗು ಗಾಳಿ-ಅಲೆಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗುವದೆಂದು ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬಿದ್ದೆವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಅದನ್ನು ತೊರೆದಿದ್ದು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ತೀರದಿಂದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಗಳಾಚೆ ವರಕುದ್ರಿಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಹಡಗನ್ನು, ರಾತ್ರಿ ಯಾವುದೋ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿದ ಸಮುದ್ರದ ಭರತ, ಅನಾಮತ್ತು ಎತ್ತಿ—ತೀರಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸಮೀಪವಾಗಿ—ಬಂಡೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಕ್ಕೆ ತೇಲಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ಹಾಕಿತ್ತು. ಈಗ ಭರತ ಇಳಿದು, ನೀರಿನ ಅಂಚು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿದ್ದರಿಂದ—ಹಡಗು ತೀರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

ಅದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ನನಗೆ, ವೃಥಾ ನೀರುಪಾಲಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ನೀಗಿಕೊಂಡ ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರ ನೆನಪಾಗಿ, ದುಃಖ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಗಿ ಮರುಕಳಿಸಿತು. ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿನ ಆ ಘೋರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಮಾನವಮಾತ್ರನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಂ ! ಮಿಂಚಿಹೋದ—ಭೂತಕಾಲದ—ದುರ್ಘಟನೆ ! ಎಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿದರೆ — ಎಷ್ಟು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟರೆ—ಏನು ಫಲ ? — ಎಂದು ನನಗೆ ನಾನೇ ಅಂದುಕೊಂಡು ಮರದಿಂದ ಇಳಿದೆ.

ರಾತ್ರಿಮೆಲ್ಲಾ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ದೇಹದಲ್ಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಎಷ್ಟೋ ಲವಲವಿಕೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಸಿವಿನ ಬಾಧೆ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹಡಗನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಹಾರ—ಪಾನೀಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಜ್ವಾಲಕೆಗೆ ಬಂದವು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಆ ಹಡಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಆಹಾರ ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭರತ ಪೂರ್ತಿ ಇಳಿದು, ನೀರಿನ ಅಂಚು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಸರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಡಗು ನೀರಿನ ಅಂಚಿನಿಂದ ಕಾಲುಮೈಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದೂರದಲ್ಲಿರಲಾರದೆಂದು ತೋರಿತು. ಅದನ್ನು ತಲುಪುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯವೆಂದು, ಕೂಡಲೇ ಅಂಗಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟು ನೀರಿಗಿಳಿದೆ. ತೀರದಿಂದ ನೆಲ ಕಾಲಿಗೆಟಕುವ ತನಕ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಅನಂತರ ಈಜುತ್ತ ಹೋಗಿ ಹಡಗನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ನೀರಿನ ಆಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರದೆ ಹಡಗಿನ ತಳಭಾಗ ನೀರಿನ ಕೆಳಗಿನ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಮಣ್ಣಿನಲದಲ್ಲೋ—ಮರಳಲ್ಲೋ ಹೂತುಹೋಗಿತ್ತು. ಹಡಗಿನ ಮೇಲಿನ ಅಂಚು ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದು ಹತ್ತಿಹೋಗಲು ನನಗೆ ಎಟುಕುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಡಿದಾಗಿದ್ದ ಹಡಗಿನ ಪಕ್ಕವನ್ನಡರಿ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಒಂದು ಸಲ ಹಡಗಿನ ಸುತ್ತ ಈಜುತ್ತ ಬಳಸಿದೆ. ಅದರ ಆಚೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ಹಗ್ಗದ ತುಂಡೊಂದು ಹಡಗಿನ ಮೇಲುಭಾಗದಿಂದ ನೇತಾಡುತ್ತ ಅದರ ತುದಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಇಳಿದಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲವಾಗಿ ಜಗ್ಗಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿ ಹಡಗಿನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಭದ್ರವಾಗಿ ಕುಟ್ಟುಟ್ಟಿರುವ ತೋರುತ್ತದೆ. ಕಿತ್ತು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಹಡಗಿನ ಮೇಲುಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿದೆ.

ಹಡಗು ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರದೆ, ಅದರ ಮುಂಭಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಿ ಹಿಂಭಾಗ ಎದ್ದುಕೊಂಡು, ಇಳಿಜಾರಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮುಂಭಾಗದ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನು ಹೊರತು—ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನಾವ ಸಾಮಾನುಗಳಾಗಲಿ—ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆಂದು ನಾವು ದಾಸ್ತಾನುಮಾಡಿದ್ದ ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳೂ ತಿಂಡಿಪದಾರ್ಥಗಳೂ ನೀರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಕೆಡದೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಒಂದು ಕೆಜೆ ತುಂಬಾ ಬಿಸ್ಕೆಟ್ಗಳಿದ್ದವು. ಕಾಲವಿಕಂಬ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟ ಪಡೆದೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಪರಾಯಿನ ಎರಡು ಜೇಬುಗಳ ತುಂಬ ಅವುಗಳನ್ನು ತುರುಕಿ ಕೊಂಡು, ತಿನ್ನುತ್ತಲೇ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ.

ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಇಡೀ ಹಡಗೇ ನನ್ನದಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗದಿದ್ದರೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಘಾಸಿಯಾಗಿ ಪುನಃ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದೂ—ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದವೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಸರಲ್ಲೇ ಮರಳಲ್ಲೋ ಅಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ಹಡಗನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಆಳವಿಲ್ಲದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೀರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವುದಂತೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ ಸಾಗಿಸುವುದು ಒಪ್ಪಿಂಟಿಗನಾಗಿದ್ದ

ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ—ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಹಡಗನ್ನೇ ಭಾಗಭಾಗವಾಗಿ ಕಳಚಿ ದಡಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದೆ.

ಸಾಮಾನುಗಳೇನೋ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಒಂದೇ ಸಲಕ್ಕೆ ನೀರಿನಮೇಲೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೋಣಿ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅದೊಂದೇ ಕೊರತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದ್ದ ಒಂದು ದೋಣಿ, ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನೀರುಪಾಲಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಿ! ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ದೊರಕದ್ದನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತ—ದುರದೃಷ್ಟವನ್ನು ನೆನದು—ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಕುಳಿತರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ತಾನೆ ಕೈಗೂಡಿತು ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು, ಇಲ್ಲದ ದೋಣಿಗೆ ಕೊರಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಇರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರೀತು ನೋಡೋಣವೆಂದು, ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಅದು—ಇದು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಯೋಚಿಸಿದೆ. 'ನನ್ನನ್ನೂ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ ಒಂದು ಸಾಧನವಾದರೆ ಸರಿ. ಅದು ದೋಣಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂಬ ವಿಧಿಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮರ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಪದಾರ್ಥ. ಈ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ—ಹಲಗೆ—ಕಂಬ—ಉದ್ದುದ್ದ ಜಂತಿ—ತುಂಡುಮರ ಮುಂತಾದ ಮರದ ಪದಾರ್ಥಗಳೇನೂ ಅಭಾವವಿಲ್ಲ. ಹಗ್ಗಗಳೂ ಹುರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಂಬಿಸಿಂಬಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ತಕ್ಕ ಅಳತೆಯ ತೆಪ್ಪವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ, ನನ್ನ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ!' ಎಂದು ತರ್ಕಿಸಿ, ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ತೀವ್ರವಾದಷ್ಟೂ ಬುದ್ಧಿ ಚುರುಕಾಗಿ, ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಹೊಳೆದು—ಮಾರ್ಗ ತೋರಿ—ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ—ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೂ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಬದುಕೂ ನಿದರ್ಶನ

ಉಪಾಯ ಹೊಳೆದ ಕೂಡಲೆ, ಕಾಲ ಕಳೆಯದೆ, ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ, ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಳತೆಯ ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಕಂಡ ಮರದ ಹಲಗೆ—ತುಂಡು—ಜಂತಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಜಮಾಯಿಸಿದೆ. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಟಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಎರಡೆರಡು ಮರದ ಅಡ್ಡ ತುಂಡುಗಳಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಬಹು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಂದಿವು. ತೆಪ್ಪನ್ನು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮರದ ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ತುಂಡು ಹುರಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಹುರಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಹಡಗಿನ ಮೇಲುಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ತುಂಡುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೇಲುತ್ತ

ಚದುರಿ ಹೋಗದೆ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತಾಯಿತು. ಆಮೇಲೆ, ಹಗ್ಗ-ಪುರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ, ನಾನೂ ಇಳಿದೆ. ಮೊದಲು—ನನಗೆ ಆಸೆಯಾಗಿರುವಂತೆ—ಎರಡು ದಪ್ಪ ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಿಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉದ್ದ-ಅಗಲದ ಒಂದು ತೆಪ್ಪನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತೆಪ್ಪು ಭದ್ರವಾಗಿಯೂ ಸಮತೂಕವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

ತೆಪ್ಪು ಕಟ್ಟಿ ಆದಮೇಲೆ, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಹಡಗಿನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪುನಃ ಹಡಗಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಹೋದೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಸರಾಗವಾಗಿರಲೆಂದು ಒಂದು ನೂಲೇಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಡಗಿನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದೆ.

ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿನ, ಕೂಡಲೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದ ಸಾಮಾನು-ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟೆ. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ, ನಾವಿಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಟ್ಟೆಬರೆ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬೀಗ ಒಡೆದೆ. ಒಳಗಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಖಾಲಿಮಾಡಿ—ಒಂದೊಂದಕ್ಕೂ ಹಗ್ಗ ಬಿಗಿದು ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನಾನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಲ ಹಡಗಿಗೆ-ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದ ಅಪರಿಚಿತ ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಾಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೂ—ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಸರ ಪಡದೆ, ದೇಹಶ್ರಮವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ—ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಮೊದಲು, ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಳಿಸಿ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಬ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭೆಡ್ಡು, ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳು, ಅಕ್ಕಿ, ಮೂರು ಉಂಡೆ ಡಚ್ ಥೀಸು ; ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಣಗಿಸಿದ ಆಡಿನ ಮಾಂಸದ ತುಂಡುಗಳು ಐದು ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ, ಯೂರೋಪ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜೋಳದ ಕಾಳು. [ಇದನ್ನು ನಾವು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಕೋಳಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಕೋಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಮೊದಲೇ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಜೋಳದ ಕಾಳು ಮಿಕ್ಕಿತ್ತು.] ಇವಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೋದಿಕಾಳು ಇದ್ದವಾಗಿತ್ತು. ಇರಲಿ ಎಂದು, ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಸ್ವಂತಕ್ಕಿಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮದ್ಯ-ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಅನೇಕ ಸೀಸೆಗಳು ಅವನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವು.

ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಇಳಿಸಿ—ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ತುಂಬದೆ—ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಟ್ಟೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಉಡುಪಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಹಾಸಿಗೆ—ಹೊದ್ದಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸಿ ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ತುಂಬಿದೆ. ಅನಂತರ ಮದ್ದು—ಗುಂಡು—ಕೋವಿ ಮುಂತಾದ ಆಯುಧಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟೆ. ಹಡಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೊಗಸಾದ ಕೋವಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದಿದ್ದ ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿ, ಮೂರನೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದೆ. ತೀರದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ಇದ್ದವು. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಹತಾರುಗಳೂ—ಇತರ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದವು. ಅಂತಹ ಸಾಮಾನುಗಳು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಡಗನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಹಡಗಿನ ಬಡಗಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ತೆಗೆದು ನೋಡಿದೆ. ಅದರ ತುಂಬ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮರಗೆಲಸದವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಹತಾರುಗಳೂ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಇದ್ದು, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ತೂಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ, ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿದ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ—ನಾನಿದ್ದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ—ಒಂದು ಹಡಗುತುಂಬ ಚಿನ್ನಕ್ಕಿಂತ ಬೆಲೆಬಾಳುವುದಾಗಿತ್ತು. ತೂಕವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಾಹಸಪಟ್ಟು ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಹಡಗಿನ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಮೂರು ಪೀಪಾಯಿಗಳ ತುಂಬ ಕೋವಿ—ಬಂದೂಕುಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿ ಇತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸೋಕಿ ಪುಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಒದ್ದೆಮುದ್ದೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇನ್ನೆರಡು, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತೇವವಾಗದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈ ಎರಡು ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕು, ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಡೋಣ ಎಂದು ಇದ್ದಾಗ, ಒಂದು ಕಡೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾದ ಎರಡು ಗರಗಸಗಳೂ ಒಂದು ಕೊಡಲಿಯೂ ಒಂದು ಸುತ್ತಿಗೆಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನೂ ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಎರಡು ಮೂರು ಹುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ.

ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ—ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ತೆಪ್ಪು ಸಮತೂಕವಾಗುವಂತೆ—ಅಳವಡಿಸಿದೆ. ಜೋರಾಗಿ ಗಾಳಿ ಎಳದಿದ್ದರೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ದಡ ಮುಟ್ಟಿಯೇನೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ತೀರದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಒಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅನುಕೂಲಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದು : ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಲೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅದು ಶಾಂತವಾಗಿ ನಯವಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು : ಅದೇ ತಾನೇ ಭರತ ಉಕ್ಕುತ್ತ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ನೆಲದ ಕಡೆಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮೂರು : ಹಗುರವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಮೆಲುಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕೂ ತೀರದ ಕಡೆಗೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಈ ಮೂರು

ಅನುಕೂಲಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ತೀರವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದಂತೆಲ್ಲ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ ಒಂದೇ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಅದು ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ನನ್ನ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ತೀರದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವಾಹದ ಸೆಳೆತ ಇದ್ದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೊಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ನದೀಮುಖವೋ ಇರಬಹುದೆಂದೂ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ಪ್ರವಾಹದ ಸೆಳೆತ ಆ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದೆಂದೂ ಊಹಿಸಿ, ಅದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಊಹೆ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ತೀರವನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಮಾಡಿದಂತೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಕೊಲ್ಲಿಯಿತ್ತು. ನೀರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ನಡು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲೇ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಒಂದು ನದೀಮುಖ ಕಾಣಿಸಿತು. ನಾನು ಅದರಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾಗಿದ್ದ ನದಿಯ ಪಾತ್ರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಕಿರಿದಾಗಿ, ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ದಡ ಕಡಿದಾಗುತ್ತ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರಾಗಬಹುದಾದ ಜಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಡುಕಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಎಡಕ್ಕೆ—ಅಂದರೆ ನದಿಯ ಬಲದಡದಲ್ಲಿ—ನೀರು ನೆಲದ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನುಗ್ಗಿ—ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಲ್ಲಿಯಂತಾಗಿ—ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸರಾಗವಾಗಿ ತೆಪ್ಪದಿಂದ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಹಡಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದೇ ನನ್ನ ಬಂದರಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೀರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತೆಪ್ಪವನ್ನು ಉದ್ದವಾದ ಹಗ್ಗದಿಂದ ತೀರದ ಮೇಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದೆ.

ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಡುಕೆ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೂ ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ದೇವರು ನನ್ನನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿದ್ದ ಈ ಭೂಭಾಗ ಒಂದು ಖಂಡವೋ ಅಥವಾ ದ್ವೀಪವೋ, ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲದೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಜನ ಇದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಇದು ಶುದ್ಧ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶವೋ—ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳು ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ—ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನೆಲ ಒಳದಿಕ್ಕಿಗೆ ಏರುತ್ತ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾಗಿ ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಾಚೆ—ಇನ್ನೂ ಬೆಚ್ಚಿಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು ಹಬ್ಬಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾನು ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಕೋವಿಯನ್ನೂ ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮದ್ದು—ಗುಂಡುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ.

ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ನಿಂತು, ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ನನ್ನ ಎದೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಸಿದಂತಾಯಿತು ! ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ! ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ದಿಗಂತದವರೆಗೆ

ಹರಡಿದ್ದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮುದ್ರ !! ಇದೊಂದು ದ್ವೀಪವಾಗಿತ್ತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಂಡೆಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿಗಳಾಗಿ ಎರಡು, ಇದಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ದ್ವೀಪಗಳು ಹೊರತು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭೂಭಾಗವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. 'ಆಹಾ ! ಕೆಟ್ಟ ವಿಧಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಈ ಒಂಟಿ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ತಂದು ಹಾಕಿತೇ !' ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟೆ.

ನಾನು ನಿಂತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ದ್ವೀಪದ ಭೂಮಿ ಬಂಜರು ಆಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಣ್ಣೆತ್ತು ನೋಡಿದರೂ ಮನುಷ್ಯರ ಸುಳಿವಾಗಲಿ— ಅವರು ಇರಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಯಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಪಾದಸೋಕದ ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಕ್ರೂರವಾದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳೂ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಇದ್ದರೂ ಆಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಾನಾ ಜಾತಿಯ—ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಕಾಡು ಕೋಳಿಗಳೂ—ಇತರ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲ ನಾನು ಕಂಡರಿಯದ ಹೊಸ ಜಾತಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಯೋಗ್ಯ—ಯಾವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ— ಎಂದು ಹೇಳಲಾರದವನಾಗಿದ್ದೆ. ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದುಬರುವಾಗ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋವಿ ಹಾರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಪಂಚ ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಕೋವಿ ಶಬ್ದ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತ ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲೂ— ನೆಲದ ಮೇಲೂ ಕೂತಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಕೋಳಿಗಳೂ ಚೀರುತ್ತ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿದುವು. ನಾನು ಕೊಂದ ಪಕ್ಷಿ ಯಾವುದೋ ಗಿಡಗನ ಜಾತಿಯದಾಗಿ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದು ನನ್ನ ತೆಪ್ಪು ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ದಡಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಸಂಜೆವರೆಗೂ ಈ ಕೆಲಸವೇ ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಡದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ ಇಟ್ಟೆ. ರಾತ್ರಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಕೆಲಸವಿರಲಿಲ್ಲ. ತಿಳಿದ ಅಪಾಯಕ್ಕಿಂತ ತಿಳಿಯದ ಅಪಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಭಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ನಾನಿನ್ನೂ ತೀರ ಹೊಸಬನಾಗಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಏನು ಅಪಾಯವೋ—ಯಾವ ದೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದೀತೋ—ಎಂಬ ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೆನ್ನೆಗಿಂತ ಈ ದಿನ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ನೆನ್ನೆ ಬರಿಗೈಯಾಗಿದ್ದೆ ; ಈ ದಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಮಾನುಗಳು ಇದ್ದವು ; ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೋವಿ—ಮದ್ದು—ಗುಂಡು—ಕತ್ತಿ—ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದವು.

ಈ ರಾತ್ರಿ ಹೇಗೋ ಸ್ವಲ್ಪ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಳೆದು, ನಾಳೆ ಮುಂದಿನ ಯೋಚನೆ

ಮಾಡೋಣವೆಂದು, ನಾನು ತಂದಿದ್ದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು—ಪೀಪಾಯಿಗಳು—ಇವುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮಧ್ಯೆ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕೆಲವು ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಂದು—ಸ್ವಲ್ಪ ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ, ಬಾರುಮಾಡಿದ ಕೋವಿಯನ್ನೂ ಚೊತೆಗೆ ಕೊಡಲಿಯನ್ನೂ ಹತ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮುಂದಿನ ವಿಷಯ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೆಮ್ಮದಿಯಾದ ಒಂದು ವಿಷಯ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದು ನನ್ನ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಜಲ-ನೆಲ ಪಕ್ಷಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಆಹಾರಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತೋರಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿಯುವಾಗ ಕೋವಿ ಹಾರಿಸಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕಾರು ಕಾಡು ಮೊಲಗಳು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಭಯಗೊಂಡು, ಘೋಷದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಓಡಿಹೋದವು. ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ಆಹಾರಸಾಮಾನ್ಯಗಳಿಗಿಂತ—ಎಷ್ಟೇ ಮಿತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ—ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಾದರೂ ಅವು ಮುಗಿಯಲೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕುವ ಸಂಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವರುಷಗಳೇ ನಾನಿಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆಗ ಈ ದ್ವೀಪವೇ ನನಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಮೊಲಗಳೂ ಇದ್ದದ್ದು ನನಗೆ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಸಮಯಬಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಸಾಧನ ದೈವವಶಾತ್ ನನ್ನ ಕೈಲಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತೇನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ದೂರ ಸರಿದು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ನಿದ್ರೆ ಬಂದು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದೆ.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ಮುಖ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂಡಿ ತಿಂದು, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ನಾನು ತಂದುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿದೆ. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ, ನಾನು ತಂದುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದದ್ದು ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪವೇ. ತರಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಇದ್ದವು. ಕಾಲವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯರ್ಥಮಾಡದೆ, ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮವಾದರೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಹಡಗನ್ನೇ ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದು ತರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ದೈವವಶಾತ್ ಹಡಗೂ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗದೆ ಉಳಿದು—ಸಮುದ್ರ ಅದನ್ನು ತೀರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ತಂದುಹಾಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ವತ್ತೋಮ್ಮೆ ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಎದ್ದರೆ, ಮೊದಲೇ ಏಟು ತಿಂದಿದ್ದ ಹಡಗು, ಎರಡನೆಯ ಸಲ ತುಮುಲುತುಮುಲಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದು; ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರ ತಂದುಹಾಕಿದ್ದ ಸಮುದ್ರವೇ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ದೂರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಗಿಲ್ಲದಂತಾದೀತೆಂದು

ಹೆದರಿ, ಅವಕಾಶವಿದ್ದಾಗಲೇ ಸರ್ವಸಾಹಸಮಾಡಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ.

ನಾನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಕಟ್ಟಿ ತಂದಿದ್ದ ತೆಪ್ಪವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಇನ್ನೊಂದು ತೆಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬರುವುದೇ ಸರಾಗವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ತೆಪ್ಪಕ್ಷೇಪಿಸ್ತರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹಲಗೆ, ಕಂಬ, ಮರದ ತುಂಡು ಮುಂತಾದುವೂ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವವಾಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿನವೂ ಭರತ ಇಳಿದ ಸಮಯ ಕಾದು ನೆನ್ನೆಯಂತೆಯೇ ನೀರಿಗಿಳಿದು ಈಜುತ್ತ ಹೋಗಿ ಹಡಗನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ದಿನ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಬೇಗ ಮುಗಿಯಿತು. ಈ ಸಲ ಅನೇಕಾನೇಕ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ-ಆದರೂ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಂದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು, ಬಡಗಿಯ ಉಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಎರಡು ಮೂರು ಚೀಲ ತಂತಿ ಮತ್ತು ತಿರುಪು ಮೊಳೆಗಳು, ತುದಿ ಮೊನಚಾದ ಸಲಾಕಿ ತುಂಡುಗಳು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತಿರುಪಿನ ಹಿಡಿಯ ಜಾಕ್ ಎಂಬ ಸಲಕರಣೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು-ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೈಕೊಡಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯುವ ಕಲ್ಲುಚಕ್ರ. ಇವಲ್ಲದೆ ಹಡಗಿನ ಬಂದೂಕಿನವನ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳು—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಎರಡು ಮೂರು ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಡಾರಿಗಳು, ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಪೀಪಾಯಿಗಳ ತುಂಬ ಕೋವಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗೋಲಿಗಳು; ಏಳು ದೊಡ್ಡ ಬಂದೂಕುಗಳು—ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಶಿಕಾರಿಯ ಕೋವಿ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚೀಲದ ತುಂಬ ಸಣ್ಣ ಚರೆ ಗುಂಡುಗಳು; ಚೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಹಾಸಿಗೆ—ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿರುವ ಪಟಗಳಲ್ಲದೆ ಸಮಯಕ್ಕಿರಲೆಂದು ಪಟಗಳ ದಾಸ್ತಾನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವಾದ ಒಂದು ಪಟದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆ ಹರಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಬಲೆಯ ತೊಟ್ಟಿಲು ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಎರಡನೆಯ ಸರ್ತಿ ತಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದಡದ ಮೇಲೆ ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ, ನನಗೂ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೂ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಅಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಡೇರೆ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಯೋಚನೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೇ ಹೊಳೆದು ನಾನು ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಡಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಟದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ತಂದಿದ್ದೆ. ಈ ಡೇರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಇನ್ನು ಅವು ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಕೆಚ್ಚುಹೋದಾವೆಂಬ ಭಯವಿಲ್ಲ ವಾಯಿತು. ಭದ್ರತೆಗಾಗಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ಡೇರೆಯ ಸುತ್ತ ಖಾಲಿಮಾಡಿದ

ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಪೀಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿ ಅದರ ಒಂದು ಕಡೆಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಲಗೆ-ಕಂಬಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಎರಡು ತುಂಡು ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಊರೆ ಕೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾನುಗಳ ವಧೆ ನಾನು ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಈ ದಿನವೂ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಜೆ ಸಮೀಪಿಸಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ರೊಟ್ಟಿ ತಿಂದು, ಹತ್ತಿರ ಎರಡು ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳನ್ನೂ-ಒಂದು ಕೋವಿಯನ್ನೂ ಬಾರುಮಾಡಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತ ಮಲಗಿದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಮರುದಿನ ಸಮಯ ಕಾದು ಮತ್ತೆ ಹಡಗಿಗೆ ಈಜಿಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಈ ಸಲ ಹಡಗಿನಿಂದ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಂದೆ. ಹಡಗಿನ ಪಟಗಲು ಅನೇಕವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹರಿದು, ಪಟದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒದಗುವಂತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಳಚಿಕೊಂಡೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡ ಹಗ್ಗದ ಸಿಂಬಿಗಳು-ಹುರಿಯ ಕುಟ್ಟುಗಳು-ದಾರದ ಉಂಡೆಗಳು-ನಾನಾ ಗಾತ್ರದ-ಉದ್ದದ ತುಂಡು ಹಗ್ಗ-ಹುರಿ ಮುಂತಾದವು, ಪಟಗಳ ಹರಕೆಗೆ ತೇಪೆ ಹಾಕಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಂದವಾದ ಗೋಣಿತಾಟಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳು-ದಾಸ್ಯಾನು ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಪಟಗಳು-ಇವು ಒಂದನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಜಮಾಯಿಸಿದೆ. ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದೀತೆಂದು, ಒದ್ದೆಯಾಗಿದ್ದ ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿ ಇದ್ದ ಪೀಪಾಯಿಯನ್ನೂ ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಈ ಚಾತಿಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಡಗಿಗೆ ಐದಾರು ಸಲ ಬಂದು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ತಪ್ಪದೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಹಡಗಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿ ತರುವುದರಲ್ಲೇ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಡಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಡಾರಾದ ತುಂಬ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಭಿಕ್ಷು ಮೂರು ಕಲ್ಲುಚಾಡಿಯ ತುಂಬ-ನಾವಿಕರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ-ರಮ್ ಎಂಬ ಪಾನೀಯ, ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬ ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪೀಪಾಯಿ ತುಂಬ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಸಿದ ರೊಟ್ಟಿಮಾಡುವ ಹಿಟ್ಟು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಆಹಾರಸಾಮಗ್ರಿಗಳೇನೂ ಇರಲಾರದ ಎಂದ ಭಾವಿಸಿದ್ದ ನನಗೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದರ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಹೋಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು-ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಉಕ್ಕಿನ ತಂತಿಗಳಿಂದ ಹೊಸೆದ ಹಗ್ಗದ ಸಿಂಬಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಈ ಸಲದ ಸರಕು ಭಾರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ತೆಪ್ಪುನೇ ಕಟ್ಟಿದೆ.

ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಹದಿಮೂರು ದಿನ ಕಳೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಹನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹಡಗಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆದು ತಂದಿದ್ದೆ ಆದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಹೋಗಿ ಅದರ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆಗಳನ್ನೂ ಸಂದುಗೊಂದುಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹುಡುಕಿಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವನಸ್ಪಿಯಿತು. ಅಷ್ಟು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿ ಅಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಏರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಆದರೂ ಹಿಂತೆಗೆಯದೆ ಭರತ ಇಳಿಯುವ ಹೊತ್ತನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು ಹಡಗಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಸಾಗಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದನಷ್ಟೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಲ ನಾನು ಹಡಗಿನ ಮೂಲೆ-ಸಂದುಗೊಂದುಗಳೆಲ್ಲ ತಡಕಿ ತಡಕಿ ಹುಡುಕಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ, ಒಂದು ಮರದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಗೂಡು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಕ್ಷೈರದ ಕತ್ತಿಗಳೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕತ್ತರಿಯೂ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಊಟದ ಚಾಕು-ಚಮಚ-ಮುಳ್ಳುಚಮಚಗಳು ದೊರೆತವು. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತಾರು ಪೌಂಡಿನಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದ ಚೀಲ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಎಲ್ಲ ಚೀಲ-ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಆಗಿದ್ದವು ; ಕೆಲವು ಯೂರೋಪ್ ದೇಶದವು, ಕೆಲವು ಬ್ರೆಸಿಲ್ ದೇಶದವು. ಈ ಹಣದ ಗಂಟನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗು ಬಂತು. 'ಆಹಾ ! ಹಣವೇ, ಬಹುಶಃ ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಆಗಿದ್ದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ತಾನೆ ಪ್ರಯೋಜನ ! ನನ್ನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಈಗ ನೀನು ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಕಡೆಯಾಗಿರುವೆ ! ಕೈಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ನಿರರ್ಥಕ ವಸ್ತು ನೀನು ! ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಚಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿನಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ರತ್ನ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನೀನು ನೀರು ಪಾಲಾದರೂ ಸ್ವಘ್ನಿಲ್ಲ !—ಎಂದು ತಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಚೀಲವನ್ನು ಎಸೆದೆ. ಅವೇಲೆ 'ಹಂ ! ಇರಲಿ' ಎಂದು ವನಸ್ಸು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ಮುಚ್ಚುತ್ತ —ಗಾಳಿ ನೆಲದ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಿರುಸಾಗಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಗಾಳಿಗೆದುರಾಗಿ ತೆಪ್ಪು ನಡೆಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಕುಪ್ಪುವ ಗೋಬೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ನೀರಿಗಿಳಿದೆ. ಎದುರು ಗಾಳಿ—ಒರಟಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮುದ್ರ—ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಗಂಟಿನ ಭಾರ—ಇವುಗಳಿಂದ, ಈಜಿ ಕೊಂಡು ದಡ ಸೇರುವುದು ಬಹಳ ಪ್ರಯಾಸವಾಯಿತು.

ಖಾಲಿ ಹಡಗು ಹೊರತು, ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನು ಯಾವ ಸಾಮಾನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹವೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದೇ ಹಡಗನ್ನೇ ಖಂಡಖಂಡವಾಗಿ ಕಳಚಿ ತಂದುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ವನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ.

ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲಾ ಡೇರೆಯೊಳಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸೇರಿದಮೇಲೆ, ನನ್ನ

ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವೂ ಸುಖವೂ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮಧ್ಯೆ ಮಲಗಿ, ಸುಖನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದೆ. ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಗಾಳಿ ಬಲು ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೆಳಗಾಗಿ ಡೇರೆಯೊಳಗಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾಯ ವಾಗಿತ್ತು! ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೂ—ಹಾಗೆಯೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನವೂ ಆಯಿತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ—ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ—ಎಷ್ಟು ಪದಾರ್ಥಗಳು—ಸಾಮಾನುಗಳು—ಇದ್ದವು! ಅದು ಅಂಥಾ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕೂ ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ನೀರುಪಾಲಾಗದೆ ಇದ್ದದ್ದು—ತೀರದಿಂದ ಬಹುದೂರವಾಗಿದ್ದ ಮರಳುದಿಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋಗಿದ್ದ ಆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಭೂತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು ತೀರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದದ್ದು—ಅದರಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ತಂದುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಹು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ, ನನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಉಳಿಸಿ ಕಾಯ್ದು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ ಭಗವಂತನ ಕೃಪಾಡವೇ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಕರುಣೆ ಇಷ್ಟು ಅಪಾರವಾಗಿರುತ್ತ, ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡದೆ ಪಾಲುವಾರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡದೆ—ಧೋರಣೆ ಮಾಡದೆ—ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ—ಇದ್ದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿದೆನಲ್ಲ—ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ.

೨೯. ದ್ವೀಪವಾಸ

ಹಡಗಿನ ಕಥೆ ಈ ರೀತಿ ಕೊನೆಗಂಡಮೇಲೆ, ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟೆ.

ನಾನು ನದೀ ದಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಡೇರೆ, ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ—ಕೇವಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತೇವವಾಗಿಯೂ—ತಗ್ಗಾಗಿಯೂ—ನೀರಿಗೆ ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿಯೂ—ಬಯಲಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಗಾಳಿ, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲುಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೆರಪಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನದಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ತೀರ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ನದಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದು, ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳಿಂದ, ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ—ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ದ್ವೀಪದ ದೂರದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರಿಗಳಾದ

ಕಾಡುಜನಗಳೋ—ದುಷ್ಟಮೃಗಗಳೋ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಂದ ಅಪಾಯ ತಟ್ಟದಂತೆ ಭದ್ರವಾದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಅವಸರವಾಗಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡವಾದ ಡೇರೆ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನೇ ಭದ್ರಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ—ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲವಾದ ಕಡೆ ನೆಲದಲ್ಲೋ—ಗುಡ್ಡದ ಬದಿಯಲ್ಲೋ ಸುರಂಗ ತೋಡಿ ಗವಿವಸತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ—ಎಂದು ಆಗಾಗ ಯೋಚಿಸುತ್ತ—ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿರುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ನಾನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ, ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರಬೇಕು; ಗಾಳಿ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲುಗಳ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆಯಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬೇಕು ; ಶುದ್ಧವಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಸದಾ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿರಬೇಕು; ಕ್ರೂರಮೃಗಗಳ ಅಥವಾ ಕಾಡುಜನರ ಅಪಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರದ ಬಹುಭಾಗ—ಬಹು ದೂರದವರೆಗೆ ಕಾಣುವಂಥ ಸ್ಥಳವಾಗಿರಬೇಕು. (ಏಕೆಂದರೆ, ದೇವರ ದಯವಿದ್ದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಹಡಗು ಎಂದಾದರೂ ಆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಾಯ್ದು ಬಂದೀತು, ಆಗ ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾದೇನು—ಎಂಬ ಭಯವೆಯನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ತಿ ತೊರೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೊರಟೆ.

ನನ್ನ ಡೇರೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲೊಂದು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಅವುಗಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹತ್ತಿ-ಇಳಿದು ಸುತ್ತಾಡಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೀಗೆ ಸುತ್ತುತ್ತ ಹುಡುಕಿದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಗುಡ್ಡವೊಂದರ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಸ್ಥಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಪಕ್ಕದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ, ತೀರ ಕಡಿದಾದ ಗೋಡೆಯಂತಿದ್ದು, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತರವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಗೋಡೆಯ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇನ್ನೂರು ಗಜ ಉದ್ದ—ನೂರು ಗಜ ಅಗಲವಾದ ಮೈದಾನಪ್ರದೇಶ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಂತಿದ್ದು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸುತ್ತ ನೆಲ ಕಡಿದಾಗಿ ಇಳಿಯುತ್ತ ಹೋಗಿತ್ತು. ಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ, ಒಳಕ್ಕೆ ಕೊರೆದು ಹೋಗಿ, ಗವಿಯ ಬಾಯಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಗವಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಡೆ ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಡಿದಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಮೃಗಗಳಾಗಲಿ, ಮನುಷ್ಯರಾಗಲಿ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯೂ ಇದರ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಂತಿದ್ದ ಮೈದಾನವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದಿನದ ಬಹಳ

ಹೊತ್ತು ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪವಿರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ, ತಿಳಿನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯೊಂದು, ಎಲ್ಲೆಡೆ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬೆಟ್ಟಸಾಲಿನ ಭಾಗ, ನಾನು ಮೊದಲು ಕಾಲಿಟ್ಟ ತೀರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ಸಮುದ್ರ ಬಹಳ ದೂರದವರೆಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿ ಕಂಡ ಈ ಗುಡ್ಡದ ಪಾರ್ಶ್ವದ ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲವೂ (ಅದಷ್ಟು ದಿನವೋ—ತಿಂಗಳೋ—ವರ್ಷಗಳೋ—ಯಾವ ಬಲ್ಲದು !) ಇಲ್ಲೇ ನೆಲಸುವುದು ಎಂದುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಡೇರೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಸ್ಥಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ, ಮರುದಿನವೇ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಮೊದಲು, ಗವಿಯ ದ್ವಾರದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಕೊರಕಲ ಮುಂದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿ ನೆಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಗಜ ಉದ್ದ ದಾರದ ತುಂಡಿನ ಒಂದು ಕೊನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ, ದಾರದ ಅಳತೆಗೆ—ಅಂದರೆ ಹತ್ತು ಗಜ ದೂರಕ್ಕೆ—ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅರ್ಧವೃತ್ತಾಕಾರದ ಗೆರೆಯನ್ನು ಕೊರಕಲ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಸೋಕುವಂತೆ ಎಳೆದೆ. ಗೆರೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕಡೆ ಗೋಡೆ ತನಕ, ಸುಮಾರು ಒಂದಾಳೆತ್ತ ಇರುವಂತೆ, ಬಲವಾದ ನೇರವಾದ ಮರದ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ತಂದು, ಮೇಲುತುದಿಯನ್ನು ಮೊನಚು ಮಾಡಿ, ಒತ್ತಾಗಿಯೂ ಭದ್ರವಾಗಿಯೂ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿ ಈ ಸಾಲಿನ ಹೊರಗಡೆ—ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಬಿಟ್ಟು—ಇದರಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಲು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿ ಈ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ಉಕ್ಕಿನ ಹಗ್ಗದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು—ಸಾಲಿನ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ವರಿಸೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟೆ. ಹೀಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿದ ಕಂಬಗಳ ಸಾಲಿಗೆ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಊರೆಗೋಲುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಮತ್ತಷ್ಟು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಹಿಡಿದವು. ದಿನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಇದಕ್ಕೇ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟು ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಸರಿಯಾದ ಅಳತೆಯ ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಕಡಿದು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವುದು—ಬೇಗ ಆಗುವ ಕೆಲಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಕಂಬದ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ, ತುದಿಯಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂತೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಆವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ನದಿಯ ತೀರದಿಂದ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ

ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಸಾಗಿಸಿ ತಂದುಹಾಕಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಗೂ, ಕಾಲವನ್ನಾಗಲಿ ಶ್ರಮವನ್ನಾಗಲಿ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಂಡಿಯನ್ನೂ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟೆ. ಬೇಲಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಟ್ಟೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಇಟ್ಟರೆ ಭದ್ರತೆ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅದು ಬೇಡವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಒಂದು ಏಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆವರಣದ ಒಳಕ್ಕೂ ಹೊರಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಒಳಗೆ ಬಂದಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಏಣಿಯನ್ನೂ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಇಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ನಾನು ನಿದ್ರೆಮಾಡುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಶತ್ರುಗಳಾರಾದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಂದು ಬೀಳಬಹುದೆಂಬ ಭೀತಿ ತಪ್ಪಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲವಕಾಶವಾಯಿತು. [ಇಷ್ಟು ಭಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು.]

ಬೇಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಮೇಲೆ, ಡೇರೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದು, ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಇರುವತನಕ ನನ್ನ ಮನೆಯಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟೆ. ಮೊದಲು, ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೊರಕಲ ಮುಂದೆ, ಗೋಡೆಗೆ ಸೋಕಿದ ಹಾಗೆ, ಒಂದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಎತ್ತರವಾದ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಡೇರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಡೇರೆಯ ಒಳಗೆ, ಕೊರಕಲ ಬಾಯಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಡೇರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜೋರಾಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ನೀರು ಸೋರಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು, ಡೇರೆಯ ಮುಂದುಗಡೆ ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರ ನಾನು ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹರಿಬಲೆಯ ತೂಗುತೊಟ್ಟಿಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ. ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಇದು ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇದಾದಮೇಲೆ, ಅಂಗಳ (ಬೇಲಿಯ ಒಳಗಿನ ಆವರಣ)ದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಂದು ಒಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಡೇರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಮೊದಲು, ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲು-ಗಾಳಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಳಭಾಗದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು—ನನಗೆ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದೆ. ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ಪಟದ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ-ಗೋಣಿತಾಟು-ತಾರ್ಪಲಿನು-ಹಗ್ಗ-ಹರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳೂ ನನ್ನ ಡೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾದುವು.

ಡೇರೆ ಮುಗಿಸಿ, ಕೂರುವುದಕ್ಕೂ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಆಶ್ರಯವನ್ನು

ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಗುಹೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯ ಹೊರವೈ ಕಲ್ಲುಪದರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿತ್ತು ಬಹುಶಃ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಳೆಯ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಡ್ಡದ ಹೊರಭಾಗದ ಸಡಿಲವಾದ ಮಣ್ಣೆಲ್ಲ ಕುಸಿದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಂತಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕುಸಿದ ಮಣ್ಣೇ ಗೋಡೆಯ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕು. ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರಕಲು, ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಳೆಯ ನೀರು ಹರಿದು ಹರಿದು ಸವೆದು ಆದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರದೆ, ಮರಳು ಮಿಶ್ರವಾದ ಗಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಡಿಲವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಗುಡ್ಡದ ಒಳಕ್ಕೆ ಆ ಕೊರಕಲನ್ನು—ತಕ್ಕಷ್ಟು ಅಗಲ—ಎತ್ತರಕ್ಕೆ—ಕಮಾನಿನ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ತೋಡತೊಡಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ತೋಡಿದ ಕಲ್ಲು-ಮಣ್ಣು-ಮರಳನ್ನೆಲ್ಲ ಡೇರೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಬೇಲಿಯ ಒಳಗಡೆ ಸುತ್ತ ಒಂದು ಮೊಳ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ರಾಶಿಕ್ಕಟ್ಟಿ ಜಗುಲಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ತಕ್ಕಷ್ಟು ಉದ್ದದ ಗುಹೆಯಾದಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದರ ನೆಲವನ್ನೂ ಗೋಡೆಯನ್ನೂ ಕೆತ್ತಿ ಮಟ್ಟಮಾಡಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ಈ ಗವಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೆಯ ಉಗ್ರಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಇಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅಚ್ಚುಗಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಹಾಯನಾದ ನಾನು, ಅನೇಕ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ದಣಿವೆನ್ನದೆ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಅಗೆಯುವ ಗುದ್ದಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ—ಬಿದ್ದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊತ್ತು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಮಕರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಭಾವಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಮಧ್ಯ ನಡೆದ ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಡೇರೆ ಮುಗಿಸಿ ಗುಹೆಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸಲ, ಆಕಾಶವೆಲ್ಲ ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ, ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬೀಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಫಳಾರನೆ ಮಿಂಚು ಹೊಡೆದು—ಒಡನೆಯೇ ಕಿವಿ ಬಿರಿಯುವಂತೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿಯಿತು. ಅಂಥಾ ಮೋಡ-ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂಚು-ಸಿಡಿಲು ಸ್ವಾವಿಹವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಬಹಳ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಒಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ದುರದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲೆರೆಗಿದರೆ ನನ್ನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಆಹಾರ ಸಂಪಾದನೆಗೂ ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಯಾವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥ, ಕ್ಷಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು ಬಹುಶಃ ಅದರೊಡನೆ ನಾನೂ—ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮಾನುಗಳೂ—ಡೇರೆಯೂ ಎಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗುವ ಸಂಭವೂ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಳೆ ಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಇದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಆ ಪುಡಿಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ತೇಮಿಲ್ಲದೆ ಚಿನ್ನಾಗಿದ್ದ

ಬೂ ವದ್ದಿನ ಪುಡಿ ಸುಮಾರು ೨೪೦ ಪೌಂಡು ತೂಗುವಷ್ಟಿತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೀಲ-ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಡಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ನೂರು ಭಾಂಗಿಗಳಾದವು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಗುಹೆಯಲ್ಲೂ, ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯ ಕಲ್ಲು ಪೊಟರೆಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲೂ ನೆಲದಲ್ಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದೂರ ದೂರ ಹೂತಿಟ್ಟೆ. ಒದ್ದೆ ಪುಡಿಯಿದ್ದ ಪೀಪಾಯಿಯನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಗುಹೆಯಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಯಿತು.

ವಸತಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಕೋವಿಯೊಡನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೇಸರ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡುವಾದಂತಾಗಿ ಲವಲವಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶದ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಕಾಡುಮೊಲವನ್ನೋ ಕೋಳಿಗಳನ್ನೋ ಶಿಕಾರಿಮಾಡಿ ತಂದು ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಮೊದಲ ಸಲ ಹೋಗಿದ್ದಾಗಲೇ—ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕಾಡುಮೇಕೆಗಳ ಹಿಂಡು ಸೊಪ್ಪು ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೇಕೆಗಳ ಹಿಂಡನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆ ನನಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಯಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಕೊಲ್ಲಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅಥವಾ ಕೆಲವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಮುಂದೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಮಾಂಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ, ಪಳಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಶಿಕಾರಿಗಾಗಿ ವದ್ದಿನ ಖರ್ಚು ಉಳಿದು—ಅದನ್ನು ಕೇವಲ ನನ್ನ ಆತ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಾಡುಕೋಳಿಗಳು, ಕಾಡುಮೊಲಗಳು—ಚೊತೆಗೆ ಈ ಕಾಡುಮೇಕೆಗಳು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ದೊರಕುವುವೆಂದು ತಿಳಿದು ನನ್ನ ಆಹಾರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿದಂತಾಯಿತು. ಮರುದಿನ ಅದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಮೇಕೆಯನ್ನು ಶಿಕಾರಿಮಾಡಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅದರ ಮರಿಯೊಂದಿತ್ತು. ಅದೂ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿತು. ಮರಿಯನ್ನು ಸಾಕಿ ಪಳಗಿಸೋಣವೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಅದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏನನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಯಿತು. ಇವುಗಳ ಮಾಂಸ ರುಚಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ದಿನ ಒದಗಿತು. ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿ ತಂದ ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಿಗಿಸಿ, ಅವು ಆದಷ್ಟು ಕಾಲ ತಡೆದುಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ನಾನು ಈ ಹೊಸ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿ, ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನನಗೆ ದಿನ-ವಾರ-ತಿಂಗಳಗಳ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನ ತಳ್ಳಿದ ಮೇಲೆ, ಯಾವ ತಾರೀಖು-ವಾರ-ತಿಂಗಳು ಎನ್ನುವುದೇ ಮರೆತುಹೋದೀತು ಎಂದು ಭಯವಾಯಿತು. ಆಗ ಕೂಡಲೆ ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಕಂಬವನ್ನೂ ಒಂದು ತುಂಡು ಹಲಗೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದೊಡ್ಡ ಶಿಲುಬೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಶಿಲುಬೆಯ ಅಡ್ಡಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ,

“ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತೀರದ ಮೇಲೆ ೧೭೫೯ನೇ ವರ್ಷದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದೆ.”

—ಎಂದು ನನ್ನ ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕೆತ್ತಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಒಯ್ದು, ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಾಲಿಟ್ಟ ತೀರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ನೆಚ್ಚಿ ಆಮೇಲೆ, ಶಿಲುಬೆಯ ಕಂಬದ ಪಕ್ಕದ ಏಣಿನಲ್ಲಿ, ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಕಚ್ಚಿನಂತೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ದಿನಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ವಾರದ ದಿನಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಚ್ಚುಗಳು, ಭಾನುವಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಕಚ್ಚು, ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡ ಕಚ್ಚು—ಈ ರೀತಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ನನ್ನ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟ—ಆದರೂ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾದ ಹಲವು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಲೇಖನಿಗಳು—ಶಾಯಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಗದ—ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಉತ್ತರಮುಖಿಗಳು—ಕೆಲವು ಗಣಿತದ ಉಪಕರಣಗಳು—ಛಾಯಾ ಗಡಿಯಾರಗಳು—ದೂರದರ್ಶಕ ಕೊಳವಿಗಳು, ಸಮುದ್ರಯಾನದ ನಕಾಸೆಗಳು—ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನೌಕಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಗ್ರಂಥಗಳು—ಇದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಮೂರು ಒಳ್ಳೆ ಬೈಬಲ್‌ಗಳೂ ಇತರ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಕ್ಕುಗಳೂ ಒಂದು ನಾಯಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಮೊದಲ ಸಲ ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದಾಗಲೇ ಇವನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದಿದ್ದೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ನನಗೆ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳ—ಅದರಲ್ಲೂ ನಾಯಿಯ ಸ್ನೇಹ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಶಾಯಿ, ಕಾಗದಗಳನ್ನು ನನ್ನ ದಿನಚರಿ ಬರೆದಿಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಚೋಪಾನವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶಾಯಿ ತೀರಿಹೋದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ,

ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುಭಸಾಧ್ಯವೂ ನಿಧಾನವೂ ಆಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಬಳಿ, ಹೊಲಿಯುವ ದಾರ-ಸೂಜಿ-ದಬ್ಬಳ-ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಮುಂತಾದುವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಾನು ಹೊಸ ಜಾಗದಲ್ಲಿ (ಅಂದರೆ ಗುಡ್ಡದ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ) ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾಗಿ ನೆಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಗವಿಯಲ್ಲೂ ಡೇರೆಯಲ್ಲೂ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು— ಹೇರಳವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ವಿಂಗಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಸಾಲದೆ ಇಕ್ಕೆಷ್ಟಾಗಿತ್ತು ಎಲ್ಲವೂ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟುಒಟ್ಟು—ಯಾವುದಾದರೂ ಪದಾರ್ಥ ಬೇಕಾದಾಗ ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ, ಬಹಳ ಹುಡುಕಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶವಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಸ್ಥಳವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಗವಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೋಡಿ, ಅನಂತರ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಅದೇ ಅಳತೆಗೆ ತೋಡುತ್ತ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಗಜ ಹೋಗಿ, ಪುನಃ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ತೋಡುತ್ತ ಕಂಬದ ಬೇಲಿಯ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಕೊರೆದು ಈಚೆಗೆ ಬಂದೆ. ಇದು ಅಂಗಳದ ಹೊರಭಾಗದಿಂದ ನನ್ನ ಡೇರೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಗಡೆಯ ಸುರಂಗಮಾರ್ಗವಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವಾಯಿತು.

ಇದುವರೆಗೂ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ—ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿದು ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಗಮನಕೊಡಲವಕಾಶವಾಯಿತು. ನಾನು ಈಗ ತುರುತಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಡಗಿಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇದ್ದವು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಅನುಭವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಡಗಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಅನುಭವ.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಏನಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ನನಗೆ ಒಂದು ಮೇಜು, ಒಂದು ಕುರ್ಚಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಪೇಚಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಲಗೆಗಳು ಮರದ ತುಂಡುಗಳೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಕುರ್ಚಿಯನ್ನೂ ಒಂದು ಮೇಜನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಬುದಾರನ ಕೈವಾಡದ ನಯ-ಸೊಗಸುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭದ್ರವಾಗಿ,

ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊದಲು ಊಟಮಾಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸುಖವಾಯಿತು. ಕುರ್ಚಿ ಮೇಜುಗಳಾದಮೇಲೆ, ಹಲಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಂಬಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಡೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನಾಲ್ಕೈದು ಅಂತಸ್ತಿನ ಅಟ್ಟಣೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಇದಿರುಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿ ಗೂಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಡಿದೆ. ಅಟ್ಟಣೆಯ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಂತಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಇಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಕೋವಿಗಳು, ಪಿಸ್ತೂಲು, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿದ ಚೀಲಗಳು—ಕತ್ತಿಗಳು—ಮುಂತಾದವನ್ನು ಗೂಟಗಳಿಗೆ ತಗಲುವಂತೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಡೇರೆಯ ಮತ್ತು ಗುಹೆಯ ಒಳಭಾಗ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಯಿತು.

ಹೀಗೆಯೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ವಿವಿಧ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಹತಾರುಗಳ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿತು. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ, ತಕ್ಕ ಸಾಧನಗಳೂ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ಇದ್ದರೆ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಏನೇನು ಮಾಡಬಹುದೋ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಯೇನು—ಎಂಬ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವುಂಟಾಯಿತು. ಅಗತ್ಯ ತೀವ್ರವಾದರೆ ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಬರುವುದೆಂದೂ ಯಾವ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ—ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ—ಸುಲಭವಾಗಿ ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವಂತೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದೂ ಗಾಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟಾಯಿತು.

೬. ದಿನಚರಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು-ಕಾಯಿಲೆ

ಶಾಯಿ ತೀರುವವರೆಗೂ ನನ್ನ ದಿನಚರಿಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆನಷ್ಟೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಹೇಳದೆ ಮರೆತ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದಿನಚರಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನವೆಂಬರ್ ೨೨ರಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ.

ಗವಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೆ. ಇದನ್ನು ನನ್ನ ಅಡಿಗೆಮನೆ—ಊಟದ ಮನೆ—ಮತ್ತು ಉಗ್ರಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು—ಕೂರುವುದಕ್ಕೂ ಮಲಗುವುದಕ್ಕೂ ಡೇರೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿನ ಮಳೆ ಹಿಡಿದು—ಡೇರೆ ತುಂಬಾ ತೋಯ್ದು ತೇವವಾಗಿದ್ದದ್ದರಿಂದ—ಡೇರೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ, ಗೋಡೆಯನ್ನು ಆಸರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಚಪ್ಪು ಹಾಕಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮಂದವಾಗಿ ಸೊಪ್ಪುಸದೆ ಹರಡಿದೆ. ಒಂದು ದಿನ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಗವಿಯ ಒಳಗೆ ಮೇಲುಭಾಗದಿಂದ ಮಣ್ಣುಹೆಂಟೆಗಳು ಕಳಚಿ ಉದುರಿದವು. ನನಗೆ ಗವಿಯೇ

ಕುಸಿದಬಿಡುವುದೇನೋ ಎಂದು ಬಹಳ ಭಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಮಣ್ಣನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಸಾಗಿಸಿ, ಗವಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮೇಲುಭಾಗಕ್ಕೆ ಹಲಗೆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಬತ್ತಿ, ಅವು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಊರೆಗೋಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೭

ಈ ದಿನ ಒಂದು ಮರಿ ಮೇಕೆಯನ್ನು ಕೊಂದೆ; ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ದಾರ ಕಟ್ಟಿ ಮನೆಗೆ ತಂದು—ಕುಂಟುಕಾಲಿಗೆ ದಬ್ಬಿ ತುಂಡು ಇಟ್ಟು ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮರಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಸಾಕಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಬೇಗ ಪಳಗಿ ನನ್ನ ಹಿಂದು ಮುಂದು ಸುತ್ತಾಡತೊಡಗಿತು. ನನಗೆ ಆಗ, ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪಳಗಿಸಿ, ಮಂದೆ ಬೆಳೆಸುವ ಯೋಚನೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಬಂತು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೮—ಜನವರಿ ೨.

ನನಗೆ ದೀಪದ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಕತ್ತಲೆಯಾದ ಕೂಡಲೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಕೊಂಡ ಮೇಕೆಗಳ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ತೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನೇ ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ ಉರಿಸಿ, ದೀಪ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಜೇಡಿಮಣ್ಣನ್ನು ತಂದು, ಕಲಸಿ, ಮೇಣದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಬೆರಳುಗಳಿಂದಲೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಟ್ಟೆಯ ಆಕಾರದ ಹೂತೆ ಮಾಡಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಬಿದೆ. ಒಂದು ನೂಲು ಹಗ್ಗದ ತುಂಡಿನಿಂದ ಬತ್ತಿಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೂ ಕೊಬ್ಬು ಸಮಿ ಹೂತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು—ಬತ್ತಿಯ ತುದಿಗೆ ಒಲೆಯಿಂದ ಜ್ವಾಲೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾಗಲು, ಕಾವಿಗೆ ಕೊಬ್ಬು ಕರಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಉರಿಯತೊಡಗಿತು. ಬೆಳಕು ಸಾಲದಾಗಿ ತೋರಿತು. ಆದರೇನು ? ದೀಪಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು ! ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಹೂತೆ ಮಾಡಿ— ದಪ್ಪ ಬತ್ತಿ ಹಾಕಿದರಾಯಿತು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಈ ದೀಪದ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ, ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ನನಗೆ ಓದುವುದಕ್ಕೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಕತ್ತಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು.

ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೆಲಸಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ದಿನ, ಯಾವುದೋ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲ ಸಿಕ್ಕಿತು. ತಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇತ್ತು; ಕೈಹಾಕಿ ನೋಡಿದೆ. ಕೋಳಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದ ಗೋದಿ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇತ್ತು. ಇಲಿಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಉಳಿದಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ಹಿಡಿ ಜಳ್ಳು—ಹೊಟ್ಟು ಹೊರತು ಇನ್ನೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚೀಲವನ್ನು ಇನ್ನೂತಕ್ಕಾದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು, ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡುವಿದೆ. ಇದು ನಡೆದದ್ದು, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೪-೨೫ರಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಭಾರಿ ಮಳೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ; ನನಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಮರೆತೇ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ತರುವಾಯ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಸುರು ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ಯಾವುದೋ ಕಾಡುಜಾತಿಯ ಗರಿಕೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆದಮೇಲೆ, ಆ ಕಡೆ ಪುನಃ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಬಿದ್ದಾಗ, ನನಗಾದ ಆಶ್ಚರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಪಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಹಸುರು ಮೊಳಕೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಸುಮಾರು ಹತ್ತು-ಹನ್ನೆರಡರಲ್ಲಿ ಅದೇ ತಾನೇ ತೆನೆಗಳು ಹೊರಟಿದ್ದವು! ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ: ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಬಾರ್ಲಿಬೆಳೆ! ಅನುಮಾನವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಾಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ್ನು ಕುಯ್ದು ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಆಹಾರವಸ್ತು ನನ್ನ ವಶವಾದಂತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ದೊರೆತ ಕಾಳನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಬಿತ್ತುತ್ತ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬಾರ್ಲಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಇಷ್ಟು-ಮೂವತ್ತು ಬತ್ತದ ಸಸಿಗಳೂ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಎಚ್ಚುಕೆಯಿಂದ ಕಾದು ಇವುಗಳ ತೆನೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್-೧೬

ಬೇಲಿ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮುಗಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾದೆ. ಆದದ್ದು ಇಷ್ಟು: ನಾನು ಡೇರೆಯ ಹಿಂದೆ-ಗವಿಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಏನೋ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಗುಹೆಯ ಮೇಲುಭಾಗದಿಂದಲೂ ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲುಗಡೆ ಅಂಚಿನಿಂದಲೂ ಮಣ್ಣು ಹೆಂಟೆಗಳು ಕಳಚಿ ಉರುಳಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಗುಹೆಯ ಒಳಗೆ ನಾನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ಕಂಬಗಳ ಪೈಕಿ ಎರಡು ಲಟಲಟ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದವು. ನನಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿ ಯಾಯಿತು. ಜೀವಸಹಿತ ಸಮಾಧಿಯಾದೆನೆಂದು ಹೆದರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು, ಡೇರೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಇಡೀ ಗುಡ್ಡವೇ ಕುಸಿದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಅಪಾಯವೆಂದು ಬೇಲಿ ಹತ್ತಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಇಳಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಭೂಕಂಪವಾಗುತ್ತಿತ್ತು! ನಾನು ನಿಂತ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ನೆಲ ಮೂರು ಬಾರಿ ಗುಡು-ಗುಡು ಎಂದು ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತ ಅದುರಿತು. ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟ ತುದಿಯಿಂದ, ಒಂದು ಭಾರಿ ಬಂಡೆ ಜಾರಿ, ಸಿಡಿಲಿನಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಉರುಳಿ ಉರುಳಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರವೂ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿತ್ತು.

ಭೂಕಂಪ ನಿಂತಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಧೈರ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗತೊಡಗಿತು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಕೋಟಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಏನೂ ತೋಚದೆ ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಡೀ ಆಕಾಶ ಮೋಡಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು. ಗಾಳಿ ಏರುತ್ತ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿ ಬೀಸತೊಡಗಿತು. ಗಾಳಿಯ ಮಧನಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರ ನೊರೆನೊರೆಯಾಗಿ ಕುದಿಯುತ್ತ, ಅಲೆಗಳು ಬಂದು ತೀರದ ಮೇಲೆ ಅಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಷ್ಟೋ ಗಿಡಮರಗಳು ಬೇರು ಸಹಿತ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದವು. ಸುಮಾರು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಹೀಗೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸಿ ಆಮೇಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿತು. ಕೂಡಲೇ ಮಳೆ ಭೋರ್ಗರೆಯುತ್ತ ಬೀಳತೊಡಗಿತು. ಆಗ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಗುಹೆಯನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ನನ್ನ ಅಂಗಳವೆಲ್ಲಾ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅದರ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬೇಲಿಯ ಬುಡದಲ್ಲಿ ತೂಬು ಕೊರೆದು ನೀರಲ್ಲಾ ಹೊರಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಭೂಕಂಪ ನನಗೆ ಬಹಳ ಭಯಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಭೂಕಂಪವಾಗುವುದಾದರೆ ಗುಹೆಯ ವಾಸ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡೇರೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲೂ ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ ನೆಟ್ಟು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಬಹಳ ದಿನಗಳು ಪುನಃ ಮೊದಲಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು—ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಧೈರ್ಯಮಾಡಿ, ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬರಲಿ—ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಬಿಡುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ.

ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೨.

ಹೊಸ ಕಡೆ—ಬಯಲಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು, ನಾನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಲಿ, ಮಚ್ಚು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದು ಹರಿತಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಮೊಂಡಾಗಿಯೂ ಅಲಗುಗಳು ಕಚ್ಚುಕಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವು. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಸಾಣೆಕಲ್ಲಿನ ಚಕ್ರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ತೊಕವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕೈಯಿಂದ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ—ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸಾಣೆಗೆ ಹಿಡಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಚಕ್ರ ಮಾಡಿ ಜೋಡಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೂ ಸಾಣೆಕಲ್ಲಿನ ಅಚ್ಚಿಗೂ ಒಂದು ಹುರಿಯ ಕುಣಿಕೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಕಾಲಿನಿಂದ ಚಕ್ರ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ—ಕಲ್ಲೂ ತಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ನನಗೆ ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ಜೂನ್ ೧೮-೨೮.

ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಅಡಿಗಡಿಗೂ ಬೀಳುತ್ತ ಹವ ತೇವವಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಚಳಿಯಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು.

ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ವಧೈನಾಲ್ಪಾದ ದಿನ, ವಿಪರೀತ ಚಳಿ-ಜ್ವರ-ತಲೆನೋವುಗಳಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟೆ 'ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ಬಂಧು-ಬಳಗ-ಮಿತ್ರರು ಮೊದಲಾದ ಸ್ವಜನರಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಸ್ವದೇಶದಿಂದಲೂ ದೂರವಾಗಿ, ಎಲ್ಲೋ ಯಾವುದೊ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ನಿರ್ಜನ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ—ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದೆ. ಅನುಕೂಲದೈವ ಒದಗಿಸಿದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಹೇಗೋ ಇಷ್ಟು ದಿನ ತಳೆದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳೇ ನನಗೆ ಸಹಾಯ. ರೋಗಖೀಡಿತನಾಗಿ ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉಡುಗಿದರೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ? ಏಳಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲೂ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ!—ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಂಸಾರವೆಲ್ಲ—ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿ, ಮೇಕೆ. ಇವು ನನಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲವು ? ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ! ನನಗೆ ಔಷಧಿಯೆಲ್ಲಿ ? ಪಡ್ಯವೆಲ್ಲಿ ?—ಹೀಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ತಳೆದರೆ ನನ್ನ ಗತಿಯೇನು ?—ಸತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಣ್ಣುಮಾಡುವವರೂ ಇಲ್ಲವಾಯಿತಲ್ಲ! ಎಂದು ಬಹಳ ನರಳಿದೆ.

ಒಂದು ವಾರ ಕಳೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಣಮುಖವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಂದೆ. ಮೇಕೆಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಂದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನ ಹೊರಗೆಲ್ಲೂ ಹೋಗದೆ, ಶ್ರಮವಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕದೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವೆ ಮೊದಲಿನ ಲವಲವಿಕೆ ತಲೆದೋರಿತು.

ಪ್ರಣವೆ ನನ್ನ ನೂರೆಂಟು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟೆ.

೨. ದ್ವೀಪದ ಪರೀಕ್ಷೆ

ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಸೆರೆಯಾಗಿರುತ್ತ ಆಗಲೇ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಲ, ನನ್ನ ಗವಿಯ ಗುಡ್ಡದ ತುದಿಗೆ ಹೋಗಿ— ದೂರದರ್ಶಕ ಕೊಳವಿಯ ಮೂಲಕ—ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ದಿಗಂತದವರೆಗೂ ನೋಡುತ್ತ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಕಾಯ್ದು ಕೂತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಹಡಗೂ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವೇಳೆಗೆ, ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾದೇನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯೂ ಕಾಲಿಟ್ಟಿರಲಾರದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತ್ತು.

ಈ ಅವಧಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ, ಹಡಗಿನಿಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದರಲ್ಲೂ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆ, ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆ—ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಣಿಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೂ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲಾ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟುಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಒಂಟಿಬಾಳಿನ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಬೆಳಗಿನ ಹೊತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಾಹಾರ ಮಾಡಿ, ಕೋವಿಯನ್ನು ಹೆಗಲಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಮಚ್ಚನ್ನೋ ಕೈಗೊಡಲಿಯನ್ನೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ನಾಯಿಯೊಡನೆ ಸುತ್ತಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳಾದಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಹಾರಯೋಗ್ಯವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೋ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೋ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕೊಂದು ತುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ, ಎರಡು-ಮೂರು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಬಲೆತೊಟ್ಟುಲಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. [ಹೀಗೆ ನಾನು ಹಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಕಾಲುಮಣೆಗಳು, ಇನ್ನೊಂದು ಮೇಜು, ಎರಡು ಕುರ್ಚಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.] ಸಾಯಂಕಾಲ, ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ವಿಹರಿಸಿ, ಕತ್ತಲಾಗುವುದರೊಳಗೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತು ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಬೈಬಲನ್ನೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತವನ್ನೋ ಓದಿ ಅನಂತರ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಿದ್ರೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ದಿನಚರಿ ಬರೆಯುವುದು ನನ್ನ ದಿನದ ಕಡೆಯ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಮೊದಲು, ದಿನದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಬರೆದಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶಾಯಿಯೂ ಕಾಗದವೂ ಬೇಗ ತೀರಿಹೋಗುವುದೆಂದು ಬಗೆದು, ಆಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯವಾದ,

ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಗುರುತು ಹಾಕುತ್ತ ಬಂದೆ. ಹಾಗೂ ಇವೆರಡೂ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಾಯಿ—ತೀರಿಹೋಯಿತು. ಆಗ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆಹಾರ-ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಳು ಸಮತೂಕವಾಗಿ, ನನ್ನ ದೇಹಾರೋಗ್ಯದ ಪಾಲನೆಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ನನ್ನ ಈ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಆದ್ಯಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುತೂಹಲ ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ನನಗೆ ಅತ್ತ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ನನ್ನ ವಸತಿಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಚರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೆ. ನಾನು ಮೊದಲ ಸಲ ಬೆಟ್ಟದ ನೆತ್ತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ದ್ವೀಪ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲುಗಳಿಂದಲೂ ಕಣಿವೆಗಳಿಂದಲೂ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈಗ ದ್ವೀಪ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಬಿಡುವಾಗಿತ್ತು.

ಆ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮೊದಮೊದಲು ಇದ್ದ ಕಾಡುಜನರ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳ ಭೀತಿ ನೀಗಿತ್ತು. ಈಗ ನನಗೆ ಇದ್ದದ್ದು —ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ—ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಹಾರವಿಷಯದಲ್ಲಿ—ಇನ್ನೇನು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆಯೋ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ತೀವ್ರವಾದ ಕುತೂಹಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಉಪಾಹಾರ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸ್ಕತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ತುಂಡು ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಶಸ್ತ್ರವಾಗಿ ನಾಯಿಯೊಡನೆ ಹೊರಟೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋವಿ, ಹಿಂದೆ ನಾಯಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.

ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ಸಾಮಾನು ಹೇರಿದ ತೆಪ್ಪುವನ್ನು ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕೊಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದ ನದಿಯ ಮುಖವೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಮೊದಲು ಆ ನದೀಮುಖದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನದಿಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಈ ಸ್ಥಳದವರೆಗೆ, ಭರತ ಬಂದಾಗ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ನದಿಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಆಚೆಗೆ ನದಿಯ ಪಾತ್ರ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತ ಆಗುತ್ತ—ಸಣ್ಣ ತೊರೆಯಂತಾಗಿ, ನೀರೂ ಥಳಥಳಿಸುತ್ತ ತಿಳಿಯಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ತೊರೆಯ ಎರಡು ದಂಡೆಗಳ ಮೇಲೂ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮನೋಹರವಾದ ಹಚ್ಚನೆಯ ಬಯಲುಗಳೂ

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಲವು ಛಾಯೆಯ ಹಸುರಿನ ಗಿಡಮರಗಳ ಗುಂಪೂ ಇದ್ದವು. ತೀರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಸುರು ಎಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿದ್ದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಗಿಡಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು ಮೆಳೆಮೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬಿ ನಾನಾರ್ವದ ಹೂವುಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಕೆತ್ತ ಕೆಲವು ಕೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸಾಯವಿಲ್ಲದೆ ತಾವೇ ತಾವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಹೊರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ನೋಡಿದ್ದರಲ್ಲೇ ಈ ದ್ವೀಪ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದಷ್ಟು ಬಂಜರಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿತು. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಇಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ—ತಂಬಾಕಿನ ಗಿಡ ಮತ್ತು ಕುಬ್ಜ

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹೊರಟು, ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದನೋ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ, ತೊರೆಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದೆ. ಹೋಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ತೊರೆ ಇನ್ನೂ ಕಿರಿದಾಗುತ್ತ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಗುರುತೇ ಇಲ್ಲದಹಾಗಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಮುಂದರಿರದಾಗೆಲ್ಲ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ—ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರ, ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕಗಳಿಂದ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ ಹರಡಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಗಿಡಮರಗಳಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳೂ ಕಾಯಿಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಗುರುತು ಸಿಕ್ಕದ್ದು, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಣ್ಣು ಇದರ ಬಳ್ಳಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿ ಹಬ್ಬಿ ತುಂಬಾ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ ಚಪ್ಪುದಾಕ್ಷಿ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಮರಗಳಿಗೆ ಹಬ್ಬಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಗೊಂಚಲುಗಳಿಂದ ಜಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಗೊಂಚಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಿ ರಸ ತುಂಬಿದ್ದು, ಬಾಯಿಗೆ ನೀರುಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದವು. ನಾನು ಆರಿಸಿ ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಾಕ್ಷಿ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವವರೆಗೂ ತಿಂದೆ. ದಾಕ್ಷಿಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಿದ ಗೊಂಚಲುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಕೆಡಲಾರದೆಂದೂ ಬಹಳ ಕಾಲ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದೂ ತೋರಿತು. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರಾತ್ರಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಸಲ ಮಾಡಿದಂತೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದ ಮರವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹತ್ತಿ ಅದರ ಕವಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಲಗಿ, ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದೆ.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮರದಿಂದ ಇಳಿದು ನನ್ನ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ದಾಟಿದಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆರಪಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಈ ತೆರಪಾದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಭೂಮಿ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಇಳಿಜಾರಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾನು ನಿಂತ ಸ್ಥಳದ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಚಿಕ್ಕ ತೊರೆಯೊಂದು ಹೊರಟು, ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭಾಗವು ವಿಶಾಲವಾದ ಹಸರು ಬಯಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಹಲವು ವರ್ಷದ, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಹೂಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಗುಂಪುಗುಂಪಾದ ಗಿಡ-ಮರ-ಪೊದೆ-ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಾಗಿ, ಯಾರೋ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಉದ್ಯಾನವನವೋ ತೋಟವೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹಾಗೇ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ನಿಂತು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ, ಈ ಪ್ರಕೃತಿಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿಹೋದೆ. 'ಇದಲ್ಲವೂ—ನನ್ನದು! ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಅವಿರೋಧವಾಗಿ, ಆಜೀವಪರ್ಮಂತ ನನ್ನದು!' ಎಂದು ಎದೆತಟ್ಟಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ಪರಮಾನಂದದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡಿದೆ.

ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೋಕೋ ಮರಗಳು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಕಿತ್ತಳೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಳಿನಿಂಬೆ, ಸಿಹಿನಿಂಬೆ, ಚಿಕ್ಕೋಲೆ ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಯಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇನ್ನೂ ಒಂದರಲ್ಲೂ ಹಣ್ಣಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಂಬೆಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಗಳನ್ನೇ ಕಿತ್ತು ತಿಂದೆ. ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ತಂಪಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. [ಇವನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹಿತಕರವಾದ, ತಂಪಾದ ಮೇಲಾಗಿ ಬಹು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಪಾನೀಯವಾಗುವುದೆಂದು ಆಮೇಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.]

ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೂರು ದಿನ ಮನೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಸಲ ನನಗೆ ಹೊಸದಾಗಿಯೂ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದದ್ದು—ಹಣ್ಣುಗಳು. ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಕೆಲವು ನಿಂಬೆಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ದ್ರಾಕ್ಷಿಗೊಂಬೆಲುಗಳನ್ನೂ ತಂದೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಎರಡು ಚೀಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅವುಗಳ ತುಂಬ ನಾನು ಹೊರಬಲ್ಲಷ್ಟು ನಿಂಬೆಕಾಯಿಗಳನ್ನೂ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗೊಂಬೆಲುಗಳನ್ನೂ ಹೊತ್ತು ತಂದೆ. ತರುವ ಮೊದಲು ಅನೇಕ ದ್ರಾಕ್ಷಿಗೊಂಬೆಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಅವು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಲು ಅಲ್ಲೇ ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿದೆ.

ಹಣ್ಣುಹಂಪಲುಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ತೊರೆಗಳಿಂದಲೂ ಗಿಡಮರಗಳ ನೆರಳಿನಿಂದಲೂ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳಿಂದಲೂ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ ರಮಣೀಯವಾಗಿದ್ದ ಈ ಕಣಿವೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಪ್ರಕೃತಿ 'ಹಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ, ಹೂವನ್ನು ನೋಡು, ನೀರನ್ನು ಕುಡಿ, ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೋ'

ಎಂದು ಕರೆಕರೆದು ಆದರದಿಂದ ಆತಿಥ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಯೋಜನ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಾಯಿತು. ನಾನಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇದು ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು. ನಿತ್ಯ ಬಂದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಕೆಲವು ದಿನ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿರುವಂತೆ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು, ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ಹುಡುಕಿ, ಒಂದು ಪರ್ಣಕುಟೀರವನ್ನು ಹಾಕಿದೆ. ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲೂ ಕುಟೀರದ ಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಎರಡು ವರಿಸೆ ಒತ್ತಾಗಿ ಕಂಬಗಳ ಬೇಲಿ ನೆಟ್ಟೆ. ಈ ಬೇಲಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೊಪ್ಪು ಸದೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಇಲ್ಲೂ ಒಳಕ್ಕೆ-ಹೊರಕ್ಕೆ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಣಿಯ ಏರ್ಪಾಟನ್ನೇ ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪುಟ್ಟವಾಸಿಗಳಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೂ ಬೇಸರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗದ್ದಲವಿಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನೂ ಅವರಂತೆಯೆ ಈ ಕಣಿವೆಯ ಪರ್ಣಕುಟೀರವನ್ನು ನನ್ನ 'ಹಳ್ಳಿಮನೆ'ಯೆಂದೂ, ನಾನು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಗವಿ-ಡೇರೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ 'ಪುಟ್ಟಣ ನಿವಾಸ' ವೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಏನು ? ಇಡೀ ದ್ವೀಪಕ್ಕೂ ಅದರ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಏಕಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ನಾನು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯಾವ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ್ವರನಿಗೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ !

ಪರ್ಣಕುಟೀರವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಹಾಸಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ ಮೇಜು, ಕುರ್ಚಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ ಹವ ಹಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ಎರಡು-ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಇದ್ದು, ಮನದಣಿಯ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಬೇಸರವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಕುಟೀರವನ್ನೂ ಬೇಲಿಯನ್ನೂ ಹಾಕಿ ಮುಗಿಸಿದ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮಳೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ನಾನು ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಯಿತು. ನನಗೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿದ್ದ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮಿತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದೂ, ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾಂಸಾಹಾರದಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೆಂದೂ ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ ಮಳೆಹಿಡಿದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾಂಸಾಹಾರದ ದಾಸ್ಯವು ತೀರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಮಳೆಯಲ್ಲೇ ಎರಡು ಸಲ ಬೇಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೇಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ತಂದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಿನ, ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಸಮುದ್ರತೀರದ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರದ ಆಮೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದಂತೂ ನನಗೆ ಭಾರಿ ಔತಣ ಸಿಕ್ಕಷ್ಟು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅದನ್ನು ಮನೆಗೆ ತಂದು ಕೊಯ್ದಾಗ ಅದರ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಸಿಕ್ಕವು.

ಈ ವೇಳೆಗೆ, ಬೆಳೆಗಿನ ಹೊತ್ತು ಒಣದಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ತುಂಡು ಮೇಕೆದು ಅಥವಾ ಆಮೆದು ಸುಟ್ಟಮಾಂಸವನ್ನೂ, ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಎರಡೋ ಮೂರೋ ಆಮೆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ತಿನ್ನುವುದು ನನ್ನ ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಮಾಂಸವೂ ಅದರ ಸಾರೂ ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿರುವುದೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಡಕೆ—ಪಾತ್ರೆ ಏನೂ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಈ ಅಭಾವದಿಂದ ಬಹಳ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೀಗೆಯೇ ದಿನ ತಟ್ಟುತ್ತ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೩೦ನೇ ತಾರೀಖು ಬಂದಿತು. ಆಹಾ ! ಅದೃಷ್ಟೋನಾದ ನಾನು, ದುರ್ದೈವದಿಂದ, ನಿರ್ಜನವಾದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದ ದಿನದ ಮೊದಲನೇ ವಾರ್ಷಿಕ ! ಒಂದಲ್ಲ—ಎರಡಲ್ಲ !—ಮುನ್ನೂರರವಷ್ಟೆ ದೀರ್ಘ ದಿನಗಳು ! ಆ ದಿನ, ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಜೀವಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಯೂ ಸರ್ವಶಕ್ತನೂ ಆದ ಭಗವಂತ ನನ್ನ ಕೈಬಿಡದೆ, ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಹಾದಿ ತೋರಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ್ದ ಈ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ಪಟ್ಟು, ಎಷ್ಟು ಸಾಹಸಪಟ್ಟು, ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ತೋರಿದ ಎಷ್ಟು ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡು—ಅದೆಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೆನೋ—ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೆನಪು ನನಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಭಗವದನುಗ್ರಹವೂ ಕರುಣೆಯೂ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತ ಕಾಯ್ದರೆ, ಯಾವುದು ತಾನೆ ಅಸಾಧ್ಯ ?

ಈ ದಿನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬೈಬಲನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದೆ.

ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲ—ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಬಿಸಿಲುಕಾಲ—ಇವು ಬಂದು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಮ ಇದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕು : ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪಡೆದ ಯಾವ ಅನುಭವವೂ ನನಗೆ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಸಲ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿ, ಅಡಿಗೆಡಿಗೆ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನನ್ನ ವಶವಾಗಿದ್ದ ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು, ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತು ಹದಮಾಡುವ ನೆಗಿಲಾಗಲಿ, ಗುದ್ದಲಿಗಳಾಗಲಿ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಗಟ್ಟಿಮರದಿಂದ ಹಲಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಗುದ್ದಲಿ ಆಕಾರದ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನೆಲ ಲೋಹಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ಮರಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೋ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಒಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆದು ಶುದ್ಧಮಾಡಿ, ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಒಂದು

ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಲಿ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನೂ ಬಿತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಿತ್ತನೆ. ಮಳೆಗಾಲ—ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲಗಳ ಕ್ರಮಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ. ನಾನು ಬಿತ್ತಿದಾಗ, ಮಳೆಗಾಲ ಕಳೆದು, ಮುಂದೆ ಬಟ್ಟು ಬೇಸಿಗೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಬಿತ್ತಿದ ದಿನದಿಂದ ನೆಲ ಒಣಗುತ್ತ ಬಂದು, ಒಂದು ಬಿತ್ತರೂ ಮೊಳೆಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಏನು ಬುದ್ಧಿ ತೋರಿತೋ—ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಳುಗಳನ್ನೂ ಬಿತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೇಸಿಗೆ ಕಳೆದು ಪುನಃ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗದೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕಾಳುಗಳು ಮೊಳೆತವು. ಈ ಮೊಳಕೆಗಳನ್ನೇ ಈಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ತೆನೆ ಬಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಕಾಳುಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಒಂದು ಮೇಳೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಳುಗಳನ್ನೂ ಬಿತ್ತಿ—ಅವು ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೈಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಜಾರಿ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಣ್ಣು ಪಾಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ಸಲ, ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಕುಟೀರದ ಬಳಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೆಲ ಮೃದುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲವತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಮಾರ್ಚ್-ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ಮಳೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ, ಫೆಬ್ರುವರಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ನಾನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಲ ಪೈದು ಬಲು ಹುಲುಸಾಗಿ ಎದ್ದು, ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಸಲನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಮೇಳೆಗೆ ನನಗೆ, ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಿತ್ತನೆ ಕಾಲವೂ ಎರಡು ಕೊಯ್ಲಿನ ಕಾಲವೂ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. (ಈ ಎರಡು ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸದೆ, ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.)

ಮಳೆಗಾಲ ನಿಂತಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಕುಟೀರದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದೆ ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷಕರವಾದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು : ನಾನು ಕುಟೀರದ ಸುತ್ತ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಕಂಬಗಳು, ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಯಾವುದೋ ಜಾತಿಯ ಮರದ ರೆಂಬೆ ತುಂಡುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಹಸಿ ತುಂಡುಗಳನ್ನೇ ನೆಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಯಾವುದೋ, ಕತ್ತರಿಸಿದ ತುಂಡನ್ನೇ ನೆಟ್ಟರೆ ಬೇರೊಂದು ಜಾತಿ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ನೋಡಿದಾಗ, ಅವೆಲ್ಲಾ ಚಿಗುರಿ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕುಲುಗಳನ್ನು ಹರಡಿ, ಎಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ರೆಂಬೆಗಳ ಕುಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸವರಿಬಿಟ್ಟಿ [ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಇವೆಲ್ಲಾ ಬಹು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಕುಟೀರದ ಒಳ ಅಂಗಳವನ್ನು ಮೇಲ್ಬಾವಣಿಯಂತೆ ಮುಚ್ಚಿ, ಸೊಗಸಾದ—ಸದಾ ತಂಪಾದ—ಲತಾಗೃಹದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ಗವಿಯ ಬಳಿಯೂ ಇದೇ ಜಾತಿಯ ಮರದ ಹಸಿ ತುಂಡುಗಳನ್ನು, ಬೇಲಿಯ ಹೊರಗೆ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಗಜ ದೂರಕ್ಕೆ, ಎರಡು ವರಿಸೆ

ಒತ್ತಾಗಿ-ನನ್ನ ಬೇಲಿಯ ವೃತ್ತಾಕಾರವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ-ನೆಟ್ಟಿ ಇವೂ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು, ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಹೊರಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಬೇಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಾಣದಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟವು. ಇವುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ನೆರಳೂ ಮತ್ತಷ್ಟು ಭದ್ರವಾದ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಆಯಿತು.]

ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತ, ಬೆಸರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ರಿಪೇರಿಯ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಕೆಲಸ ಹಾಡುಕಿ-ಹಾಡುಕಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇದರಿಂದ, ನನ್ನ ಒಂಟಿಬಾಳಿನ ದಾರುಣಯಾತನೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಹೊಸದಾದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ, ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಅದು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ಯುವುದಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾದ ಬುಟ್ಟಿಗಳು. ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿ ಹಣೆಯುವವರ ಬಳಿ ನಿಂತು-ಆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಜವಾದ ಕುತೂಹಲದಿಂದ, ಅವರ ಕೆಲಸದ ರೀತಿಯನ್ನು ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಾಲ್ಯದ ಆ ಅನುಭವ ನನಗೆ ಈಗ ಬಹಳ ಸಹಾಯವೇ ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥ ಸಿಕ್ಕರೆ ನಾನೂ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೇನು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತ-ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು : 'ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆ' (ಪರ್ಣಕುಟೀರದ)ಯ ಸುತ್ತ ನೆಟ್ಟ ಮರದ ಕಂಬಗಳು ಚಿಗುರಿ ಕವಲೊಡೆದಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನೂ, ನಾನು ಆ ಕವಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸಮಮಾಡಿದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ. ಆ ಕವಲುಗಳು ತೆಳ್ಳಗೂ ನೀಳವಾಗಿಯೂ ನಾರುನಾರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದು, ಬಗ್ಗಿಸಿದರೆ ಮುರಿಯದೆ ಬಳಕುವ ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದುದು ನೆನಪಾಗಿ, ಅವು ಬುಟ್ಟಿ ಹಣೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕುಣಿವೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳಿಂದ-ತೆಳ್ಳಗೆ ಉದ್ದುದ್ದವಾದ ಕವಲುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ, ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸವರಿ ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ಕುಟೀರದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಹರಡಿ ಬಂದೆ. ಅವು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿದಮೇಲೆ, ಹೊರೆ ಕಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಗವಿಗೆ ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ಪುನಃ ಮಲೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎರಡು-ಮೂರು ಸೀಳಾಗಿ ಹದವಾದ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿ, ಕೆಲಸ ಕೆಡುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿನ-ಹುಟ್ಟು, ಇದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕುಳಿತೆ. ಸಲಸಲಕ್ಕೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನನ್ನ ಕೈ ಕುದುರಿ, ಒಂದು ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿತ ಹಾಗಾಯಿತು. ನಾನು

ತಯಾರಿಸಿದ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಸಬುದಾರಿಕೆಯ ಅಂದಾಹಿಂದಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅವು ಭಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೆಣೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತಿದ್ದವು. (ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಕೈ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕುದರಿ, ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಗಾತ್ರದ ಆಕಾರದ ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.)

ದ್ವೀಪದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಇತ್ತಷ್ಟೆ ಅದರಂತೆ, ಒಂದು ಸಲ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ, ಪೂರ್ವಕುಟೀರದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ—ಎದುರು—ಅಂದರೆ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಪೂರ್ವ ತೀರಕ್ಕಿಂತ ದ್ವೀಪದ ಈ ಭಾಗ ಉನ್ನತವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಕಣಿವೆಯನ್ನು ದಾಟಿ, ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಡ್ಡವನ್ನೇರಿಹೋದೆ. ಎದುರಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮುದ್ರ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಆ ದಿನ ವಾಯುಮಂಡಲ ತಿಳಿಯಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು-ಅರವತ್ತು ಮೈಲಿಗಳಾಚೆ ಯಾವುದೋ ಭೂಭಾಗದ ಅಂಚು ಗೆರೆಯಂತೆ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಹಲವು ಮಾರ್ಗದ ಗಿಳಿಗಳು, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಸಾಕಿ ಪಳಗಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಬಹುಶಃ ಮಾತಾನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಸಂಭವ ಒಂದು, ಇನ್ನೂ ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿಯದ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದೆ. [ಇದು ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಹು ಬೇಗ ಪಳಗಿತು. ಆದರೆ ಮಾತು ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತಿತು.]

ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಇಳಿದು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ, ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ತೀರದ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ, ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾದ ಸಮುದ್ರದ ಆಮೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ನನಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮಹದಾನಂದವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರದ ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿ, ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಮೂರು ಆಮೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲೂ, ಆಹಾರಯೋಗ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಜಾತಿಯ ಕಾಡುಕೋಳಿಗಳನ್ನೂ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದೆ. ತೀರದ ಒಂದು ಕಡೆ, ನೀರಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ.

ದ್ವೀಪದ (ನಾನು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ) ಪೂರ್ವಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಈ ಪಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚು ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ನಿರಾಯಾಸವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಈ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೆಲಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ನೆಲಸಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಗ್ಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನೂ ವಾತಾವರಣವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಗವಿ ಬಳಿಯ ಮನೆ-ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡುಮನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು

ಬಿಟ್ಟು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದ್ವೀಪವೇ ನನ್ನದಾಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಇದರ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೇನು ?—ಎಂದು ಕೊಂಡೆ.

ತೀರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ, ನಾನು ಸಮುದ್ರದ ಕರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಳಸಿ, ದ್ವೀಪದ ಪೂರ್ವತೀರವನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟೆ. ಈ ರೀತಿ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಮೈಲಿ ನಡೆದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಂಬವನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಬಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ನಾನು ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತ ಕಣಿವೆಯ ಬಳಿ ಒಂದು ಕಡೆ, ನನ್ನ ನಾಯಿ ಒಂದು ಮೇಕೆಮರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದು ಕಚ್ಚಿ ಸಾಯಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಓಡಿಹೋಗಿ ಮೇಕೆಮರಿಯನ್ನು ಅದರ ಬಾಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣಕುಟೀರದ ಆವರಣದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ಈ ಸಲ ನಾನು ಸಂಚಾರ ಹೊರಟು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನಗೆ ಮನೆಯ ಹಂಬಲು ಹತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮನೆಕಂಡೇನೋ ಎಂಬ ಆತುರವುಂಟಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡದೆ, ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದು ನನ್ನ ಗೂಡನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆ.

ಮನೆ ತಲಪಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಾರ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ, ನನ್ನ ಸಂಸಾರವಾಗಿದ್ದ ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿ, ಗಿಳಿಗಳೊಡನೆ ವಿನೋದವಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತ ಬಹಳ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಶೌರುಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ದೀರ್ಘಪ್ರಯಾಣದ ಆಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಭಾರಿ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ನನ್ನ 'ಪಾಲೀ'ಗೆ (ನನ್ನ ಗಿಳಿಯ ಹೆಸರು) ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಪಂಜರ ತಯಾರಿಸಿದ್ದು. ನಾನು ಹಿಡಿದ ದಿನದಿಂದ, ಮನೆ ಸೇರುವ ವೇಳೆಗೆ, ಅದು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಳಗಿ, ನನ್ನ ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದಾದಮೇಲೆ, ನಾನು ಪೂರ್ಣಕುಟೀರದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದ ಮೇಕೆಮರಿಯ ಜ್ಞಾಪಕವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಪಾಪ, ಅದು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ಬಡಕಲಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ತಂದು, ಸೊಪ್ಪು-ಸದೆ-ಚಿಗುರು ಹಾಕಿ, ಮೇಯಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅದು ಮೈತುಂಬಿ, ಪಳಗಿತು. ಈಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಎರಡು ಮೇಕೆಗಳು ಪಳಗಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿ ನನ್ನ ಸಂಸಾರ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿತು.

೮. ವ್ಯವಸಾಯ-ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರ ತಯಾರಿಕೆ

ನವೆಂಬರ್ ಕಳೆದು ಡಿಸೆಂಬರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಬಿತ್ತಿದ್ದ ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಪೈರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಹೊಸ ತೊಂದರೆಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಬೆಳೆ, ಕಾಡುಮೇಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಡುಮೊಲಗಳಿಂದಲೂ ನಾಶವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತು. ಆಗ ನಾನು, ಮೂರು ವಾರ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪೈರಿನ ಸುತ್ತ ಮುಳ್ಳುಬೇಲೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯ ಹತ್ತಿರವೇ ಒಂದು ಗೂಟಕ್ಕೆ ನನ್ನ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದೆ. ಇವೆರಡರಿಂದ, ನನ್ನ ಬೆಳೆ ಉಳಿದು, ಫಸಲು ಕೈಸೇರುವಂತಾಯಿತು. ತೆನೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಗ ನಾನು ಪೈರಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೋಲುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು, ಅವಕ್ಕೆ ಹಲವು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು—ಅವುಗಳ ಶವಗಳನ್ನು ನೇತುಹಾಕಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ, ಹಜ್ಜೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೂ ಒದಗಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಬೆಳೆ ಕುಸಾವಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನ್ನ ಬಳಿ ಅದನ್ನು ಕೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕುಡುಗೋಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದದ್ದು ಎರಡು ಕತ್ತಿಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲೇ ಒಂದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಕೊಯಿಲು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಯಿಲು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಬಾರ್ಲಿಯ ತೆನೆಗಳನ್ನೂ ಬತ್ತದ ತೆನೆಗಳನ್ನೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ. ತೆನೆ ಒಣಗಿದ ಕೂಡಲೆ, ಕೈಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಉಜ್ಜಿ, ಕಾಳು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಬಿತ್ತಿದ್ದ ಕಾಳು ಸ್ವಲ್ಪ. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಬುಟ್ಟೆಲ್ಲು ಬತ್ತವೂ, ಎರಡೂವರೆ ಬುಟ್ಟೆಲ್ಲು ಬಾರ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃ ನನಗೆ ಒಂದು ಕಷ್ಟ ತೋರಿತು. ಕಾಳನ್ನೇನೋ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನನ್ನ ವಶವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾಳು—ಹಿಟ್ಟಾಗಬೇಕು, ರೊಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು—ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ಸೇರಬೇಕು! ಹಿಟ್ಟು ಮಾಡುವ ಸಾಧನ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ರೊಟ್ಟಿ—ಬ್ರೆಡ್ಡು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸುಡುವ ವಿಧಾನವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳೂ ನನ್ನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಗೆಹರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಟ್ಟಿ ಶ್ರಮವೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೊರೆತಿದ್ದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಬಿತ್ತನೆಗಾಗಿ ದಾಸ್ರಾನುಮಾಡಿ, ಹಿಟ್ಟು—ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಗಿಳಿಮರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಅದು 'ಪಾಲ್, ಪಾಲೀ' ಎಂದು ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸುವುದನ್ನು

ಕಲಿಯಿತು. ನನ್ನ ಹೊರತು, ಬೇರೊಂದು ಬಾಯಿಂದ ಉಚ್ಚಿಸಿದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಮಾತನ್ನು, ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಈ ಗಿಳಿಯ ಬಾಯಿಂದ !

ನನಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆಗಳಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನಲ್ಲವೆ ? ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿನ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಜೇಡಿಮಣ್ಣನ್ನು ತಂದು, ನೀರು ಹಾಕಿ ಕಲಸಿ, ನಾದಿ ನಾದಿ, ಮೇಣದ ಹದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೈಬೆರಳು ಗಳಿಂದಲೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಅಳತೆ ಮೀರಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು—ಅಗಲ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಎತ್ತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ—ಕುಸಿದು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ, ಮಣ್ಣು ತೀರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ತೀರ ನೀರಾಗಿ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸವಾದ್ದರಿಂದ ಸಲಸಲಕ್ಕೂ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ, ವಿಕಾರವಾಗಿದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಂಥ ಮೂರು ಜಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಇವನ್ನು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಲು ಇಟ್ಟಾಗ, ಒಂದು ಪಕ್ಕ ಹಸಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು, ಬಿರುಕುಬಟ್ಟು ಹಾಳಾದವು. ಅನಂತರ ಪುನಃ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನೆರಳಿನಲ್ಲೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಣಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ಇವು ಕಾಳುಗೀಳು ತುಂಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ನೀರು ಹಾಕಿದೊಡನೆ ಜಾಡಿಯ ಮಣ್ಣು ಕರಗಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಭಂಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಸಲ, ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದಿದ್ದ ಹಣತೆಯ ಚೂರೊಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಅದು ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೊಳೆಯಿತು : ಜಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಡದ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟರೆ, ಕೆಲಸ ಸಾರ್ಥಕವಾದೀತು ಎಂದು ತೋರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ, ಮೂರು, ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದ ಜಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಮೂರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯೆ ಒಣಗಿದ ಕಡ್ಡಿ-ಚಕ್ಕೆ-ಚೂರುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿ ಸುತ್ತ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿ, ಒಳಗಡೆ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯತೊಡಗಿದ ಕೂಡಲೆ, ಸೊಪ್ಪುಸೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗೆ ಕೆಡವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉರಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರಗಿನ ಸೌದೆಯೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಗಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಜಾರಿತು. ಜಾಡಿಗಳು ಆರುವ ತನಕ ತಡೆದು, ಆಮೇಲೆ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದೆ. ಎಲ್ಲೂ ಬಿರುಕಿಲ್ಲದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಆಗಿದ್ದವು.

ನಾನು ಇಷ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಅನಂತರ

ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಕಾರದ-
ಗಾತ್ರದ ಹಲವು ಪಾತ್ರೆ-ತಟ್ಟಿ-ಮಡಕೆ-ಹುಡುಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. [ಕೆಲವು ಕಾಲದಮೇಲೆ
ಚಕ್ರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಆಗ ಕೆಲಸ
ಎಷ್ಟೋ ಸರಾಗವಾಯಿತು. ಬೇಕಾದ ಆಕಾರಕ್ಕೆ, ತೆಳುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಸುಲಭವಾಯಿತು.]

ಹೀಗೆಯೇ, ಕಾಳನ್ನು ಹಿಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.
ಬರಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು, ತಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ,
ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿ ಜಾತಿಯ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ತುಂಡುಹಾಕಿದೆ. ಈ ತುಂಡನ್ನು ಮನೆಗೆ
ಸಾಗಿಸಿ, ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಬಾಚಿಯಿಂದ ಓರೆಕೋರೆಗಳನ್ನು ಸವರಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ
ಕೊಯ್ದೆ. ಅನಂತರ ಮಟ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯೆ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಅಗಲಕ್ಕೆ ಗುಂಡಾಗಿ
ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ, ಬರಳಿನಂತೆ ಒಳಮುಖವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವರಿ, ಉಜ್ಜಿ ನಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆಮೇಲೆ,
ಇದರ ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಒಂದು ತೂಕಾದ ಮರದ ತುಂಡಿನಿಂದ ಒಸಕೆ ಮಾಡಿದೆ.
ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸೋಣವೆಂದು ಇವನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಇಟ್ಟೆ.

ಕಾಳನ್ನು ಕುಟ್ಟಿ ಹಿಟ್ಟುಮಾಡುವ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದಾಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಕುಟ್ಟಿದರೂ
ಹಿಟ್ಟು ನುಣ್ಣಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜರಡಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಬಳಿ ಜರಡಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು
ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದಿದ್ದ ತುಂಡುಪಂಡು ಬಟ್ಟೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ
ತೆಳುವಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಡಕೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಎಳೆದು ಕಟ್ಟಿ
ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಟ್ಟಿದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ತಿಕ್ಕುತ್ತ ಹೊಟ್ಟು—ತರಿಗಳು ಬೇರೆಯಾಗಿ, ನುಣುಪಾದ
ಹಿಟ್ಟು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಕೆಲಸದ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬ್ರೆಡ್-ರೊಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಬೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಎತ್ತರಕ್ಕಿಂತ ಅಗಲ ಹೆಚ್ಚಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ
ಸುಟ್ಟು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಕೆಂಡದ
ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಇದರೊಳಗೆ ಕೆಲಸಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ್ದ ಹಿಟ್ಟಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ
ಇನ್ನೊಂದು ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, ಈ ತಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೆಂಡವನ್ನು ಎಳೆದು
ಪೂರ್ತಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದಮೇಲೆ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ಬ್ರೆಡ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಂದಿರುತ್ತಿತ್ತು.
ಇದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು. ಅನಂತರ ಬ್ರೆಡ್-ರೊಟ್ಟಿ-ಬಿಸ್ಕತ್ತು
ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಒಲೆಯನ್ನು ಕುಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಇವುಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದೆ.

೯. ದೋಣಿ ತಯಾರಿಕೆ-ದರ್ಜೆ ಕೆಲಸ

ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಿಂದ, ಸಮುದ್ರದಾಚೆ—ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಭೂರೇಖೆ—ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳ ಮತ್ತು ಯೋಚನೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಅದು ಯಾವುದೋ ದೊಡ್ಡ ಭೂಭಾಗದ ತೀರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರು ಇದ್ದಾರು—ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ಮಾರ್ಗ ತೋರಬಹುದು ಎಂದು ಆಗಾಗ ನಾನು ಗೂಢವಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾತೀರದ ಕಾಡುಜನರು ದಪ್ಪನಾದ ಮರದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೋಡಿ ಅಖಂಡವಾದ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕವಾಯಿತು. ನಾನೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದಪ್ಪ ಕಾಂಡದ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಭಾರಿ ಸೀಡರ್ ಮರ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ಕೊಡಲಿ, ಗರಗಸ ಮುಂತಾದುವುಗಳೊಡನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಆ ಮರವನ್ನು ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ಕೆಡವಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವೇ ನನಗೆ ಬಹಳ ಶ್ರಮವಾಯಿತು. ಮರದ ಕಾಂಡ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡಡಿ ಎತ್ತರ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಮೇಲೆ ಕವಲುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದಿತ್ತು. ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆರಡಿ ಮಂದವಾಗಿತ್ತು; ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದಡಿ ಮಂದವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭಾರಿ ಮರವನ್ನು ಕಡಿದು ಕವಲುಗಳ ನೇರಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ದು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಹಿಡಿಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಕಾಂಡದ ಹೊರಮೈಯನ್ನು ದೋಣಿಯ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಸಮತೂಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಕೆತ್ತಿ, ಅದರ ಪಕ್ಕಗಳು ಒಂದೇ ಮಂದಕ್ಕೆ ಇರುವಂತೆ ಒಳಭಾಗವನ್ನು ತೋಡುವ ಕೆಲಸಮತೂ ಬಹು ನಿಧಾನವಾಗಿಯೂ ಕ್ಷುದ್ರದಲೂ ಸಾಗಿತು. ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಲು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಜನ ಕೂರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಾಗಿತ್ತು.

ದೋಣಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ, ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಲ ಬಂದಾಗ, ನಾನು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಂಥಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು! ಈ ದೋಣಿಯಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ನೀರಿಗೂ ಬಹಳ ದೂರವಿತ್ತು. ಕೆಲಸದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸದೇ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿದೆ! ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಯನ್ನು ನೀರಿಗೊಯ್ದು ತೇಲಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು, ಸುಡುವ ಬಿಸಿಲನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ

ನಿರರ್ಥಕಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾದರೂ, ಅದನ್ನು ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಮೊದಲೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಲಿತೆ. ಆಹಾ ! ಈ ಪಾಠಕ್ಕೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಅಪಾರವಾದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು ! ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾನು ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಈ ದೋಣಿಯನ್ನು ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಈ ಮೇಳೆಗೆ, ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಒಂಟಿ ಬದುಕನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ತಳ್ಳಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಾನು ಹಡಗಿನಿಂದ ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾವಿಕರ ಉಡುಪಿನ ಬಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದೊಂದಾಗಿ, ಉಪಯೋಗದಿಂದ ಜೀರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಈಗ ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿದ್ದದ್ದೇ ಕಡೆಯ ಉಡುಪಾಗಿದ್ದವು. ಇವೂ ಪೂರ್ತಿ ಜೀರ್ಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಮುಂದಿನ ಉಡುಪಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಉಡುಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಲಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಜಿ-ದಾರಗಳು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದೆ. ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಸುಲಿದು, ಅದನ್ನು ಬಿಸಾಡದೆ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಸುತ್ತಿ, ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು-ಕಾಡುಮೊಲ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೇಕೆಗಳು—ಇವುಗಳ ಚರ್ಮ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದವು. ಒಂದು ದಿನ ಉಡುಪಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ಅವು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಕೂಡಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉಡುಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ದರ್ಜಿ ಕೆಲಸವೂ ನನಗೆ ಹೊಸದು. ಆದರೇನು ? ಮೇದರ ಕೆಲಸ, ಕುಂಬಾರರ ಕೆಲಸ, ರೊಟ್ಟಿ-ಬ್ರೆಡ್ಡು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ—ಎಲ್ಲವೂ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಹಿಂತೆಗೆಯದೆ, ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೆ. ಇದೂ ಹಾಗೆಯೇ—ಎಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ತೋಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಯಿತ್ತು. ಹೊಲಿಯುವ ದಾರಕ್ಕೆ ತೆಳುವಾದ ಚರ್ಮದಿಂದ ಸೀಳುಸೀಳಾಗಿ ಕೆಲವು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಚರ್ಮದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಮೊಳೆಯಿಂದ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಮದ ಸೀಳು ಎಳೆಗಳನ್ನು ತೂರಿಸಿ ತೂರಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಉಡುಪಿಗೆ ಮೇಕೆ ಚರ್ಮಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳ ಕೂದಲ ಮೈ ಹೊರಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಲೆಗೆ ಒಂದು ತೋಪಿ, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಂಗಿ, ಮತ್ತು ಮೋಣಕಾಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಒಂದು ಷರಾಯಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಇವು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಚಳಿ-ಮಳೆ-ಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ರಕ್ಷಣೆಯಾಯಿತು. ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದದ್ದು ಅಷ್ಟೆ. ಇಷ್ಟಾದ ಮೇಲೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲೂ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಒಂದು ಛತ್ರಿಯನ್ನೂ ಮೇಕೆ ಚರ್ಮದಿಂದಲೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಈ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಸಲ, ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು, ಕೊನೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲೂ ಚುರ್ಮದ ಕೂದಲನ್ನು ಹೊರಮೈಯಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬಿದ್ದ ನೀಲೆಲ್ಲಾ ಚಾರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಮಳೆ—ಬಿಸಿಲುಗಳ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿ, ಯಾವಾಗ ಎಂದರೆ ಆಗ ಹೊರಕ್ಕೆ ಸಂಚಾರ ಹೊರಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಉಡುಪಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಮುಂದೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಯಾವ ಹೆಚ್ಚು ಘಟನೆಗಳೂ ಸಂಭವಿಸದೆ, ನನ್ನ ನಿತ್ಯಜೀವನ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಿ, ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು—ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ದ್ರಾಕ್ಷೆಗಳನ್ನು, ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ, ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದ ಶಿಕಾರಿ—ಇವೇ ನನ್ನ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದೋಣಿ ಹಿಂದಿನ ಸಲದ ಸೋಲನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ಸಲ ನೀರಿಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮರವನ್ನು ಕೆಡವಿ, ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಯ ಕಾಲುಭಾಗದ ಅಳತೆಗೆ, ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ದೋಣಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ.

೧೦. ದ್ವೀಪ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ

ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ ದೋಣಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ದೂರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನೀರಿಗೂ ದೂರವಾಗಿ, ಅದು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ನಾನು ಎರಡನೆ ಸಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿ, ತೀರದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತೀರದ ಅಂಚಿನಲ್ಲೇ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆ—ಐವತ್ತು—ಅರವತ್ತು ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ. ಅದರ ಬದಲು, ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ನಡೆಸುತ್ತ, ದ್ವೀಪವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬಳಸಿ ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು.

ಕೂಡಲೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು—ಅಳತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕುಬವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಪಟ ಕುಪ್ಪುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಪಟಕ್ಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಗಳಿದ್ದವು. ಅನಂತರ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ತುದಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಹಾರ—ನೀರು—ಬಂದೂಕು—ಮದ್ದು—ಗುಂಡು ಮುಂತಾದವನ್ನಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಳವಿರುವ ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆರಳಿಗಾಗಿ

ನನ್ನ ಭತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನದೀಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟು, ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಕಳೆದೆ. ತೆಪ್ಪಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸ್ಥಳವನ್ನೇ ನನ್ನ ಈ ಪುಟ್ಟ ನೌಕೆಗೆ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ನಾನು ಈ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಯಾನ ಮಾಡಿದರೂ ನದೀಮುಖದ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಲ ಯಾನಮಾಡಿದಮೇಲೆ—ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನ ದ್ವೀಪ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಬಳಸಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರ, ನೀರು, ಮದ್ದು-ಗುಂಡು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ತೀರವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದೆ. ಆಗ ಎದುರಿಗೆ, ತೀರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ, ಅನೇಕ ಬಂಡೆಗಳು ಇದ್ದದ್ದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಹೆದರಿ ದಡವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಗಿದು, ಕೋವಿಯೊಡನೆ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದೆ. ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುದೂರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡಿತು. ಹೊರಟೆ. ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗಾಳಿ ಎದ್ದು ನನ್ನ ದೋಣಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಯ್ದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ನನಗೆ ದ್ವೀಪವೇ ಕಾಣದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ದೋಣಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಯುವಷ್ಟಲ್ಲೇ ನನ್ನ ದೋಣಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಕೆವಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ನಾನೂ ನನ್ನ ದೋಣಿಯೂ ಸಮುದ್ರದ ಪಾಲಾಗುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕು ಬದಲಾಯಿಸಿ, ನನ್ನ ದೋಣಿ ಸೆಳವಿನಿಂದ ಪಾರಾಯಿತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದ್ವೀಪ ಒಂದು ಚುಕ್ಕೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಪಟವನ್ನಿಟ್ಟು, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ, ದ್ವೀಪದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೀರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಆಗ ಹೋದ ಜೀವ ಬಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ನನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸಿದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಮೋಣಕಾಲು ಊರಿ ಮಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದೆ.

ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯನ್ನು ಲಂಗರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ತೀರವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟೆ. ಮೂರು ಮೈಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿ ಅಗಲದ ಕೊಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಹಾಗೆಲ್ಲ, ಅದು ಕಿರಿದಾಗುತ್ತ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ನದೀಮುಖ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನಾನು ನನ್ನ ದೋಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ನದೀಮುಖದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾದ ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯ ಲಂಗರು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತೀರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೂಟಕ್ಕೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಬಿಗಿದು, ನಾನು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಥಳದ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಹೊರಟೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಡೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ, ನಾನು ಹಿಂದೆ, ಕಾಲುನಡಗೆಯಿಂದ, ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ದೋಣಿಯಿಂದ ಕೋವಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತಿ ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕಾಲುನಡಗೆಯಿಂದ, ಕೆಪಿಯ ಪರ್ಣಕುಟೀರದ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕುಟೀರವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಇದ್ದಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ನಾನು ಬೇಲಿ ಹತ್ತಿ ಒಳಕ್ಕಳಿದು, ಹಸುರಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಕಾಲು ಚಾಚಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದೆ. ಬಹಳ ದೇಶದಿದ್ದುದರಿಂದ ಬೇಗ ನಿದ್ರೆಹತ್ತಿತು. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರೋ, “ರಾಬಿನ್ ! -ರಾಬಿನ್ ! -ರಾಬಿನ್ ಕ್ರೂಸೋ ! ಪಾಪ ! -ರಾಬಿನ್ ಕ್ರೂಸೋ-ಎಲ್ಲಿದ್ದೀ ರಾಬಿನ್‌ಕ್ರೂಸೋ !!” ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆದಂತಾಗಿ, ನಾನು ಜಗ್ಗನೆ ಎದ್ದು, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೆಬರಿಕೆಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತೆ. ಪುನಃ “ರಾಬಿನ್ ಕ್ರೂಸೋ ! -ರಾಬಿನ್ ಕ್ರೂಸೋ !” ಎಂದು ಕೂಗಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ನನಗೆ ಬಹಳ ದಿಗಿಲಾಗಿ, ಕೈಗೆ ಕೋವಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಆಮೇಲೆ ಸುತ್ತ ತಿರುಗಿ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಧ್ವನಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ, ಬೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ, ನನ್ನ ಮುದ್ದು ‘ಪಾಲೀ’ನನ್ನ ಕಡೆಯೇ ಕತ್ತು ಕುಣಿಸುತ್ತ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

ಪಾಲಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ, ನನ್ನ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಈ ಪರ್ಣಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಂಜರ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಹೊರತು ಬಂಧನಕ್ಕಲ್ಲ. ಪಂಜರದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು, ಹೆಚ್ಚು ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಣದೆ—ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದವರೆಗೆ, ಪುನಃ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಿದ್ದವು. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದಂತೆಲ್ಲಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ವಿರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಬೆಕ್ಕುಗಳು—ಮೇಕೆಗಳು—ನಾಯಿ—ಗಳಿ ಇವುಗಳ ಲಾಲನೆಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಒಂದು ಮರ್ಷ, ಯಾವ ತರುವದ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಕೈಹಾಕದೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಜೀವನ ನಡೆಸಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯವಾದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಒರಟು ಒರಟಾಗಿಿದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅದು — ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿ—ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ತಂಪಾರಿಸಿದ—ತಂಬಾಕು ಸೇವುವ ಕೊಳವೆ.

೧೧. ನಿತ್ಯಜೀವನ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ

ನನ್ನ ದ್ವಿಪವಾಸದ ಹನ್ನೊಂದನೇ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಮದ್ದು-ಗುಂಡಿನ ದಾಸ್ಯವು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಉಳಿದಿದ್ದ ಮದ್ದು-ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ ಸಾಕುತ್ತ, ಮಂದೆ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆ.

ಬಲು ಚುರುಕಾಗಿದ್ದ ಕಾಡುಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಜೀವಸಹಿತ ಹಿಡಿಯುವುದು ಸುಲಭವೆಂದು ಕೆಲಸವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಡ್ಡಿದ ಬಲೆ-ಬೋನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಎರಡು ಮೂರು ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆಳ್ಳಗೆ ಕಡ್ಡಿ ಬೀಸಿ, ಸೊಪ್ಪುಸದೆಗಳಿಂದಲೂ ಚಿಗುರುಗಳಿಂದಲೂ ಮುಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಸಲ ನನ್ನ ಉಪಾಯ ನೆರವೇರಿತು. ಒಂದು ಗುಂಡಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮುದಿ ಹೋತವೂ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮರಿಗಳೂ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಮುದಿ ಹೋತ ಬಹಳ ಕ್ರೂರವಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಪಳಗಿಸುವುದು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಮೂರು ಮರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗುಂಡಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಇವು ಬೇಗ ಪಳಗಿದವು. ನನ್ನ ಬಳಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಎರಡು ಮೇಕೆಗಳು ಪಳಗಿ ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಒಟ್ಟು ಐದು ಮೇಕೆಗಳಾದವು. ಇವಕ್ಕಾಗಿ, ಮೇವಿಗೆ ಸೊಪ್ಪು-ಸದೆ-ಮೇಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಕಳೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ದೊಡ್ಡವು-ಮರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಹನ್ನೆರಡಾಗಿದ್ದವು. ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಂದದ್ದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮಂದೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕತ್ತಮೂರು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿದ್ದವು.

ಈ ರೀತಿ, ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಮಾಂಸಾಹಾರವನ್ನು ಕೂಡ ನಾನೇ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದೆ. ಮಂದೆ ಬೆಳೆಸುವಂತಾದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ಮಾಂಸ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಲೂ ದೊರಕುವಂತಾಯಿತು. ಕೇವಲ ಮಾಂಸದ ಯೋಜನೆಯೇ ಇದ್ದ ನನಗೆ, ಈ ವಿಷಯ ಹೊಳೆದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೈಹಾಕಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭ್ಯಾಸವಾದ ಮೇಲೆ, ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು-ಎರಡು ಗ್ಯಾಲನ್ನಿನಷ್ಟು ಹಾಲು ದೊರಕುವಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ, ಹಾಲನ್ನು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ, ನೀರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಿಂಡಿ, ಉಪ್ಪು ಸೇರಿಸಿ ಛೀಸು ಮಾಡುವುದನ್ನೂ

ಕಲಿತೆ. ಈ ವೇಳೆಗೆ, ನನ್ನ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ರುಚಿಯೂ ಪ್ರಷ್ಠಿಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟು ಕಾಲಕ್ಕೆ, ನನ್ನ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಸುಖವೂ ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ಇಡೀ ದ್ವೀಪದ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ನಿವಾಸಿಗಳ (ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ) ಜೀವ, ಪೂರ್ಣ ನನ್ನ ಹಸ್ತಗತವಾಗಿರುತ್ತ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇದಿರಿಲ್ಲದೆ, ನಾನು ನಿರಂಕುಶ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದೆ !

ನನ್ನ ಅನುಚರರು ಕಾವಲಿರುತ್ತ, ನಾನೂ ದೊರೆಯಂತೆ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮುದ್ದು 'ಪಾಲಿ'ಯೊಂದಕ್ಕೇ ನನ್ನೊಡನೆ ಸಲಿಗೆ. ಇಷ್ಟು ದಿನಕ್ಕೆ ಮುದಿಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ನಾಯಿ, ನನ್ನ ಮೇಜಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಲಗಡೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡು ಬೆಕ್ಕುಗಳೂ ನನ್ನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕಡೆ ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನಾನು ಎಸೆಯುವ ಏನಾದರೂ ಚೂರುಪಾರು ತಿಂಡಿಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಮನುಷ್ಯಸಹವಾಸ ಒಂದು ಹೊರತು, ಈ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಸುಖಕ್ಕೂ ನೆಮ್ಮದಿಗೂ ಇನ್ನಾವ ಅಭಾವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ನಾನು ಬಯಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಲಭಿಸಿತು. ಇದರ ವಿಚಾರ ಆಮೇಲೆ—ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ನಾನು ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೆ. ತಲೆಗೆ ಗೋಪುರದಾಕಾರದ, ಮೇಕೆ ಚರ್ಮದ ತೋಪಿ; ಮೈಗೆ ಒಳಗೊಂದು ಷರಟು; (ಬಟ್ಟೆಯದು. ಇವು ನಾವಿಕರ ಬಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕವು.) ಮೇಲೆ ಚರ್ಮದ ಅಂಗಿ ; ಕೆಳಗೆ ಮೊಳಕಾಲಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವ ದೊಗಲೆ ಷರಾಯಿ ; ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲು ; ಅದರಲ್ಲಿ ತಗಲಹಾಕಿ, ಒಂದು ಕಡೆ ಕೈಗೊಡಲಿ—ಮಚ್ಚು ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಚಿಕ್ಕ ಗರಗಸ ; ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಕೋವಿ, ಹೆಗಲಿನಿಂದ ತೂಗುತ್ತ ಒಂದು ಮದ್ದು ಗುಂಡಿನ ಚೀಲ ; ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ, ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ ; ಕೈಯಲ್ಲೊಂದು ದೊಣ್ಣೆ ; ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಮದ ಭತ್ತಿ ; ಕಂದುಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಮುಖ ; ಅದರಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾದ ಗಡ್ಡೆ—ಮೀಸೆ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ನಾನು, ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಕ್‌ಷೈರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಕಂಡೇನು ? ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಹುಡುಗರು ಮಕ್ಕಳು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡು ಓಡುವುದು—ದೊಡ್ಡವರು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುವುದು ! ಬಹುಶಃ ನಾಯಿಗಳು ಬೆದರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುವು !!

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನಾನು ಎರಡು ಕಡೆ ಜಮೀನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು, ನನ್ನ ಗವಿಯ ಹತ್ತಿರ ; ಇನ್ನೊಂದು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದ ತಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ. ಇವೆರಡರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪು

ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಕುಟೀರದ ಬಳಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮೇಕೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡಿ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚಪ್ಪರದಾಕ್ಷಿ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಇದರ ಒಣಗಿಸಿದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಹು ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಪುಷ್ಟಿಕರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮತುಮರ್ಪಿಯಾಗಿದ್ದೆ.

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು ದೋಣಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ತೀರದಿಂದ ದೂರ ಎಂದೂ ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

೧೨. ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತು

ಒಂದು ದಿನ ನಡುಹಗಲು. ನಾನು ನನ್ನ ದೋಣಿ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಳಗೆ, ಮರಳ ಮೇಲೆ, ಒಂದು, ಮನುಷ್ಯನ ಬರೀ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇದ್ದುದು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು! ಕೂಡಲೆ ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದವನಂತೆ ಅಥವಾ ದೆವ್ವವನ್ನು ಕಂಡವನಂತೆ ಭಯಚಕಿತನಾಗಿ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟೆ. ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಆಲಿಸಿದೆ; ಸುತ್ತ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಏನೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ! ಇನ್ನೂ ದೂರ ನೋಡೋಣವೆಂದು, ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ತೀರದ ಮೇಲೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದೇ. ಏನೋ ಕಣ್ಣಿನ ಭ್ರಮೆ ಇರಬಹುದೇ ಎಂದು, ಮತ್ತೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತು ಇತ್ತು! ಬೆರಳು-ಹೆಬ್ಬೆರಳು-ಹಿಮ್ಮಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಊರಿದ್ದವು! ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು ? ಯಾವಾಗ ? ಯಾರದ್ದಿರಬಹುದು ?—ನನಗೆ ಒಂದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಊಹಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಸಲಸಲಕ್ಕೂ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ ಭೀತಿಯಿಂದ ಕಂಪಿಸುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಗಿಡ-ಮೆಳೆ-ಪೊದೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ—ಯಾರೋ ಮನುಷ್ಯರೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತ ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದು, ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೇಲಿ ಹತ್ತಿ ಅಂಗಳಕ್ಕಿಳಿದು, ಹಿಂದೆಯೇ ಏಣಿಯನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟೆ. ಬೇಟೆಕಾಯಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊಲ, ಬೆದರಿ ಬಿಲವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಗವಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಭಯಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೆ.

ನಾನು ಆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವುದೋ ಪಿಶಾಚಿಯ

ಕಾಲಗುರುತಾಗಿರಬೇಕು ; ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರದವನಿಗೆ ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ತಂದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ? ಇನ್ನಾವ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತುಗಳು ಇದ್ದವು ? ಹಾಗಾದರೆ ಅವನು ಹೇಗೆ ಬಂದ ?—ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಭ್ರಮೆ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆ ಇರಬಹುದೇನೋ ಎಂದು ತೋರಿತು. ಬಹುಶಃ ನಾನು ದೋಣಿಯಿಂದ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಬಂದಾಗ ಆದ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತೇ ಇರಬಹುದು—ಎಂದು ತೋರಿತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನವೂ ಹರ್ಷವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಮನ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಮೇಕೆಗಳ ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಬಹಳ ಭಯದಿಂದ, ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸದ್ದಾದರೂ ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುತ್ತ ಹೊರಟು, ನನ್ನ ಪರ್ಯಟನೆಯಿಂದ ಬಳಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ನೋಡುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡು—ಮೂರು ದಿನ ಹೋದಾಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಏನೂ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಬಂತು. ಬಹುಶಃ ಇದೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಮೆ ! ಇನ್ನೆನೂ ಇರಲಾರದು—ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೂ ಪುನಃ ಹೆಜ್ಜೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ತನಕ ಭೀತಿಯ ಛಾಯೆ ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಒಂದು ಸಲ ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಯೂ ಬಿಟ್ಟೆ. ಆ ಹೆಜ್ಜೆ ಗುರುತು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಗಿಂತ ತೀರ ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು ! ಪುನಃ ನನ್ನ ಮೊದಲಿನ ಭಯಗಳೆಲ್ಲಾ ತಲೆ ಹೊಕ್ಕು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ತೀರದ ಮೇಲೆ, ಈ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾರೋ ಮನುಷ್ಯನೋ—ಮನುಷ್ಯರೋ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಅಥವಾ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ಜನ ವಾಸವಾಗಿರಬೇಕು—ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ, ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ—ಕೂಡಲೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಡೇರೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ ಗವಿಯನ್ನು ಸುರಂಗ ಹೊಡೆದು ಹೊರಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಈಗ ಬಹಳವಾಗಿ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡತೊಡಗಿ ಗವಿಯ ಹೊರಗಿನ ಬಾಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ನೆಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಎರಡು ಸಾಲುಮರಗಳ ನೇರಕ್ಕೆ ಅವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಂಬಗಳನ್ನು ಸುತ್ತ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ನೆಟ್ಟೆ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಒಳಕೋಟೆ—ಹೊರಕೋಟೆ ಆದಹಾಗಾಯಿತು. ಹೊರಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಕ್ಕೆ ಏಳು ಕಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಏಳು ಬಂದೂಕುಗಳ ಕೋವಿಯ ತುದಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು, ಒಳಗೆ ಅವು ಭದ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಊರೆಗೋಲುಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟೆ. ಇವುಗಳ ಕೀಲಿಗೆ ದಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದರೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಏಳು ಮುಖವಾಗಿ ಬಂದೂಕುಗಳು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನೂ

ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾಯಿತು. ಬಹಳ ಶ್ರಮವೂ ಆಯಿತು. ಇದಾದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಹೊರಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತ, ಬೇಗ ಬೇಗ ಬೆಳೆದು ಹಬ್ಬುವಂತಹ, ಸಾವಿರಾರು, ಮರದ ಹಸಿ ರೆಂಬೆಗಳು, ಬಳ್ಳಿ-ಮೆಳೆ-ಕುದುಚಲು ಗಿಡ ಮುಂತಾದವನ್ನು ನೆಟ್ಟೆ.

ಐದಾರು ವರುಷಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೊರಕೋಟೆಯ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಬೆಳೆದು, ಹೊರಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆ ಇರುವ ಸುಳಿವೇ ಕಾಣದಂತೆ ಆಯಿತು. ಯಾರೂ ಅದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗವಿಯ ಎರಡನೇ ಬಾಯಿ ಇದ್ದ ಕಡೆ, ಗುಡ್ಡ ಕಡಿದಾದ ಗೋಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಗ್ಗಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಏಣಿಯ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಗೋಡೆಯಿಂದ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಏಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿ, ನನ್ನ ಕೋಟೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಇಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಎರಡು ಏಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೂ ಒಳಕ್ಕೂ ಹತ್ತಿ ಇಳಿಯುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ.

ಈ ರೀತಿ, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋರಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಸದಾ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪಕ್ಷಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ನನ್ನ ಮೇಕೆಳ ವಿಷಯ ಬಹಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಗುಪ್ತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಥಳ ಹುಡುಕಿದೆ. ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ, ಸುಮಾರು ಮೂರು ಎಕರೆಯಷ್ಟು ಮೈದಾನ ಪತ್ತೆಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುತ್ತ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹತ್ತು ಆಡುಗಳನ್ನೂ ಎರಡು ಹೋತಗಳನ್ನೂ ತಂದು ಕೂಡಿದೆ.

೧೨. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ನರಭಕ್ಷಕರ ಭೇಟಿಯ ಕುರುಹುಗಳು

ನನ್ನ ಮೇಕೆಮಂದೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಗಕ್ಕೂ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಬಂದೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ನಾನು ನಿಂತ ಸ್ಥಳ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ, ಬಹುದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೋಣಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು.

ನಾನು ನಿಂತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಇಳಿದು, ತೀರವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯದಿಂದ ಚಕಿತನಾಗಿ ಸ್ತಂಭೀಭೂತನಾದೆ ! ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ, ಮನುಷ್ಯ ದೇಹದ ಕೈ-ಕಾಲು-

ರುಂಡ-ಮುಂಡಗಳ ಎಲುಬುಗಳು ಚದುರಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದ್ದ ಗುರುತ್ತಿತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತ ಮರಳ ಮೇಲೆ, ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಕುಳಿತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಗುರುತೂ ಇತ್ತು. ಇದು, ನರಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಕರಾದ ಕ್ಷುರ ಕಾಡುಜನರ ಕರಾಳಕೃತ್ಯವೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷುರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ, ನನ್ನ ವಿಷಯವಾದ ಭಯಕ್ಕಿಂತ, ಅವರ ಈ ವೈಶಾಚಿಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನೋಡಿ, ಇದಕ್ಕೂ ಮೀರಿದ ಅಮಾನುಷ-ಭೀಕರ ಕೃತ್ಯ ಬೇರೊಂದುಂಟೆ!—ಎಂಬ ವಿಸ್ಮಯವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲಾಗದೆ, ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಬೇಗ ಬೇಗ ನಡೆದು, ಮನೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆ.

ಈ ಸಂಗತಿ ನಡೆದಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷ, ನನ್ನ ಮನೆ—ಪರ್ಣಕುಟೀರ—ಮೇಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದ ಗುಪ್ತಭೇಷ—ಇವನ್ನು ದಾಟಿ ಆಚಿ ತಿರುಗಾಡದೆ ಕಳೆದೆ.

ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ—ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡದೆ—ನನ್ನ ಸ್ಥಳ ಪತ್ತೆಯಾಗದಂತೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದೆ—ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತ, ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಲ ತಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಅವರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗಾಗುತ್ತಿದ್ದ ತೊಂದರೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆಯೇ, ಆದಷ್ಟು ಶಾಂತಚಿತ್ತಾಗಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟೇ ವೃತ್ತಾಸ : ಈಗ, ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಾಗಲೆಲ್ಲ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಬ್ಬು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೋವಿ ಹಾರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಜಾಗರೂಕನಾಗಿದ್ದೆ. ದೈವವಶಾತ್—ಮೇಕೆಗಳ ಮಂದೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಕೋವಿ ಹಾರಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ, ಮನೆಯಲ್ಲೇ, ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಶಬ್ದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೊಗೆ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಮುಳುವುಕೊಟ್ಟಿತೆಂದು, ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿ ಉರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಜಾಡಿ-ಮಡಕೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬೇಯಿಸಬೇಕಾದಾಗ—ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಣಿವೆಯ ಅರಣ್ಯವಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಗೆ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಈ ಕಣಿವೆಯ ಹೊಸ ಭಾಗದಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ, ಗುಡ್ಡದ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಗುಹೆ ಇದ್ದುದು ನನಗೆ ಪತ್ತೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ನನಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವೂ ತೃಪ್ತಿಯೂ ಆಯಿತು. ಈ ಗುಹೆಯ ಬಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಗುಹೆ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ—ನಾನು ನಿಂತು ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಒಳಗೆ ಹೇಗಿದೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸೋಣ ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಗುಹೆಯ ಕತ್ತಲಾದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ನುಗ್ಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವೇಗವಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತುದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ, ಒಂದು ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು, ಸ್ವಲ್ಪ ದೈರ್ಯಮಾಡಿ ಗವಿಯೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಅದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ

ನೋಡಲಾಗಿ, ಅವು ವಯಸ್ಸಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮುದಿಹೋತನವಾಗಿದ್ದವು. ಅದು ಇಂದೋ ನಾಳೆಯೋ ಸಾಯುವುದರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಗವಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಮೊದಲು ಅದು ಅಷ್ಟೇನೂ ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹೊಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತ ಎತ್ತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ನಾನು ಕೈ-ಮೊಳಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಿದು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಕೆಲವು ಮೊಂಬತ್ತಿ (ಮೇಕೆಯ ಕೊಂಬಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದವು)ಗಳನ್ನು ಜೊತೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪುನಃ ಆ ಗವಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಇನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಕಿರಿದಾದ ಭಾಗ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಗಜ ಉದ್ದವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ಪುನಃ ಗವಿ ಅಗಲವಾಗಿ, ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತಡಿ ಎತ್ತರವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ—ಇಡೀ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ನಾನು ನೋಡದೆ ಇದ್ದಂಥ ಸೊಗಸಾದ ದೃಶ್ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಎತ್ತರವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ಈ ಗವಿಯ ಸುತ್ತ ಗೋಡೆಗಳಿಂದಲೂ ತಾರಸಿಯಿಂದಲೂ ನಾನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಎರಡು ಮೊಂಬತ್ತಿ ದೀಪಗಳು, ಸಹಸ್ರಹಸ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗಿ ಗವಿಯೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾಶ ವಾಯಿತು.

ಮುದಿಹೋತ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಸತ್ತುಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುಂಡಿ ತೋಡಿ ಹೂಳಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಇಲ್ಲಿ ನೆಲ ಮಟ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ—ತಾರಸಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ತೇವದ ಸುಳಿವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಲವಿಳಂಬಮಾಡದೆ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿ-ಗುಂಡು-ಎರಡು ಕೋವಿಗಳು-ಮೂರು-ಬಂದೂಕು—ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ.

೧೪. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ನರಭಕ್ಷಕರ ಆಗಮನ — ಶುಕ್ರಿಯ ರಕ್ಷಣೆ

ನಾನು ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿರುತ್ತ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ಕಳೆದು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರನೆಯದು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ನರಪ್ರಾಣಿ ಕಾಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ—ನನ್ನ ಉಳಿದ ಜೀವಿತವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ಸುಖವಾಗಿ ಕಳೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ದೈವೇಚ್ಛೆ ಬೇರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತೂ ಆ ಮೂಳೆಗಳೂ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದ್ದವು ; ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ನಿತ್ಯನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಅವಾರ ಭಂಗವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದವು.

ನನ್ನ ದಿನದಿನದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಛಾಯೆ ಹೊರತು, ಉಳಿದಂತೆ ನನ್ನ

ಬದುಕು ಸುಗಮವಾಗಿಯೇ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ನಾನು ಹೆಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳಿಗಾಗಿ ದೂರದ ಕಣಿವೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಚಪ್ಪರದಾಕ್ಷಿ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಬೇಲಿಗಳಿಗೂ ಹಬ್ಬಿಸಿದ್ದೆ. ಕೆಲವು ನಿಂಬೆ ಚಾತಿಯ ಗಿಡಗಳನ್ನು ತಂದು, ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಚ್ಚು ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪನ್ನು ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ಪ್ರಿಯವಾದ ನಾಯಿ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ವಯಸ್ಸಾಗಿ, ಸತ್ತುಹೋಗಿತ್ತು. ನನ್ನ 'ಪಾಲಿ' ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಗಿಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಾಕಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವು ಯಾವುದೂ ನನ್ನ 'ಪಾಲಿ'ಯಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿ ಮಾತು ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇವಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಕಾಡುಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ತಂದು, ಹಾರಿ ಹೋಗದಂತೆ ಅವುಗಳ ರೆಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಹೊರಕೋಟೆಯ ಒಳಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇವು, ಮೊಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟು ಮರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಸಂತತಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿಕೊಂಡವು. ಇವುಗಳ ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಾನು ವದ್ದುಗುಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿತು. ಹೀಗೆಯೇ ಕಾಡುಪಾರಿವಾಳಗಳನ್ನೂ ಪಳಗಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ, ನನ್ನ ಡೇರೆಯ ಹಿಂದಿನ ಗುಡ್ಡದ ಗೋಡೆಯ ಬಂಡೆಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಪೊಟರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವು ಅಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇವುಗಳ ಹಿಂಡು ಬಹುಬೇಗ ಬೆಳೆಯಿತು. ನನಗೆ ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನಾನು ತಂದದ್ದು ಒಂದು ಜೊತೆ ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣು ಇವುಗಳ ಸಂತತಿ ಬಹುಬೇಗ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮಯವಾಯಿತು. ಅವುಗಳ ಅವಾಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಾಲು-ಬೆಣ್ಣೆ-ಶ್ರೇಷ್ಠ-ಕೋಳಿಮರಿಗಳು-ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಆಗ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ, ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಮರಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮಿಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿಗೆ ಓಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲೇ ಒಂದೆರಡು ಮೇಕೆಮರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ನನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೃಗವೆಲ್ಲವೂ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಬೇಸರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಾಲಯಾಪನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾಗ, ದ್ವೀಪದ ನನ್ನ ಭಾಗದ ತೀರದ ಮೇಲೆ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತ ಹೊಗೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು.

ಭಯವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕಾಲಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಇದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ—ಏನೋ ಭಯದಲ್ಲೇ ಇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹತ್ತಿ—ಮಲಗಿ (ಈಚೆಗೆ ನಾನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ) ದೂರದರ್ಶಕ ಕೊಳವಿಯ ಮೂಲಕ, ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ.

ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ, ಬೆತ್ತಲೆಯಾದ, ಕಷ್ಟ ಚರ್ಮದ ಕಾಡುವನುಷ್ಕರ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯ ಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು ! ಬೆಂಕಿ ಕಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಲ್ಲವೆಂದೂ, ತಾವು ತಿನ್ನುವ ನರಮಾಂಸವನ್ನು ಸುಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಪಾತಕಿಗಳು ಹೀಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಇವರು ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ತೀರದ ಮೇಲೆ ಮರಳಿಗೆ ಎಳೆದಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ವಾಪಸು ಹೋಗಲು ಸಮುದ್ರದ ಭರತಕ್ಕೆ ಕಾದಿದ್ದರೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ. ದ್ವೀಪದ ನನ್ನ ಭಾಗದ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಇವರನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಸಲ. ಅಪಾಯ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ಗಲಿಬಿಲಿ-ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ವರ್ಜಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ಭರತ ಏರಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು, ಅದರ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ-ಇಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ-ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಭರತ ಇಳಿದು ಅದು ಪುನಃ ಏರುವವರೆಗೂ ಇರುವ ಅವಕಾಶದಲ್ಲೇ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭರತ ಬಂದು, ಅವರು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ನಡೆಯಿತು. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ವರ್ಷದ ಮೇ ತಿಂಗಳ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖು. ಈ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಭಾರಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಎದ್ದು, ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಬೀಸುತ್ತ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ ಮಾಡುತ್ತ ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನವರೆಗೂ ಬೀಸಿತು. ಸ್ವಾನೀಯರ ಹಡಗೊಂದು, ಈ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ, ನನ್ನ ದ್ವೀಪದ ಪೂರ್ವ-ದಕ್ಷಿಣ ಮೂಲೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ದೂರ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಭಾರಿ ಬಂಡೆಗಳ ಮೇಲೆರಗಿ, ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಗಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ನಾನು ಸಮುದ್ರ ಶಾಂತವಾದಮೇಲೆ, ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನನ್ನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹಡಗನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ದೃಶ್ಯ ಬಹಳ ಭಯಾನಕವಾಗಿತ್ತು. ಹಡಗು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇಬ್ಭಾಗವಾಗಿ ಮುರಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೀರು ನುಗ್ಗಿತ್ತು. ಆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು, ಎರಡು-ಮೂರು ಜನ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರ ಪಾಡು ಏನಾಗಿತ್ತೋ ಕುತೂಹಲವೆಂದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಜೀವದಿಂದಿತ್ತು. ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಓಡಿಬಂತು. ಈ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬಹುಭಾಗ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಕುಳಿತುಹೋಗಿದ್ದವು. ಎರಡು ದೊಡ್ಡ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಮಾತ್ರ ನೀರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ದೋಣಿಗೆ ಇಳಿಸಿದೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಪೌಂಡುಗಳಷ್ಟು ಮದ್ದಿನಪುಡಿ, ಒಂದು ಸೊಗಸಾದ ಮದ್ದಿನ ಅಂಡೆ ; (ಬಂದೂಕುಗಳಿದ್ದವು ; ಆಗ ಅವುಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ನನಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟೆ) ಒಂದು ಕೆಂಡ ಎಳೆಯುವ-ಎತ್ತುವ ಮುಮ್ಮಟ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚಿಮ್ಮಟ, ಎರಡು ನೀರು ಕಾಸುವ ಹಿತ್ತಾಳೆ ಕುಟಲು, ಒಂದು

ತಾಮ್ರದ ಚಿಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಎರಕದ ಕ್ಷುಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಲೆಯ ಜಾಲಂದ್ರ ಸತ್ತುಹೋದವರ ಕಾಲಿನ ಪೋಜಗಳು ನನಗೆ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಯಿಯನ್ನೂ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದೆ.

ಮನೆಗೆ ತಂದಮೇಲೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ, ಒಂದು ಪೆಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರಟುಗಳೂ ಕರವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಕೊರಳವಸ್ತ್ರಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಮಿಠಾಯಿ ಪೊಟ್ಟಣ, ನೀರಿಗೆ ಸೋಕದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸೀಸೆ ಮದ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ, ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಪೌಂಡು ತೂಗುವಷ್ಟು ಚಿನ್ನದ ಗಣ್ಣಿಗಳಿದ್ದವು.

ಈ ಸಾಮಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ನನ್ನ ಗವಿಮನೆಯಲ್ಲೂ ಉಳಿದವನ್ನು ಕಣಿವೆಯ ಗುಹೆಯಲ್ಲೂ ಇಟ್ಟೆ.

ಈ ಸಂಗತಿ ನಡೆದಮೇಲೆ ಪುನಃ ನನ್ನ ನಿತ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೂ ವಿಶೇಷ ಘಟನೆ ನಡೆಯದೆ ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ನಾನು ಕಳೆದ ಸಲ, ನನ್ನ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಕಾಡುಜನರನ್ನು ಕಂಡು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪುನಃ ನನಗೆ ಅವರ ದರ್ಶನಾಯಿತು. ಈ ಸಲವೂ ಅವರು ನನ್ನ ಭಾಗದ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದರು. ತೀರದ ಮರಳ ಮೇಲೆ ಐದು ದೋಣಿಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕೂಡಲೆ ಜನರಾದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ದೋಣಿಗೆ ಐದು-ಆರು ಜನ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದರು; ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತು ಮಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಾರರು—ಎಂದು ತೋರಿತು. ಇಷ್ಟು ಜನರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಮೇಲೆಬಿದ್ದರೆ ಎದುರಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?—ಎಂದು ಬಹಳ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ, ನನ್ನ ಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಬಾರುಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ದಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದೆ. ಎರಡು ಬಾರು ಮಾಡಿದ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಹತ್ತಿ ಮಲಗಿ, ದೂರದರ್ಶಕ ಕೊಳವೆಯಿಂದ ನೋಡಿದೆ. ಮೂವತ್ತು ಅದೇ ಕಾಡುಜಾತಿಯ ಜನ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಅದರ ಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಪೈಶಾಚಿಕ ನರ್ತನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ನರಮಾಂಸ ಬೇಯುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು ಈ ಕ್ರೂರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿ, ದೋಣಿಯಿಂದ, ಬಂಧಿತರಾದ ಸ್ವಜಾತಿಯ ಇಬ್ಬರು ಬಡವಾಯಿಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಏತಕ್ಕೆ—ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ, ಭಾರಿ ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕೊಂದು, ಅವನ ದೇಹವನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಬೇಯಿಸತೊಡಗಿದರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ. ಇವನು, ತನ್ನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ತಂದ ಕ್ರೂರಿಗಳು ಮಾಂಸ ಬೇಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸಮಯಸಾಧಿಸಿ ಬಂಧನವನ್ನು ಕಿತ್ತೊಡ್ಡ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಿಯಾದ. ಪ್ರಾಣದ ಮೇಲಿನ

ಆಸೆಯಿಂದ ಇವನು, ಆ ಮರಳ ಮೇಲೂ ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತ ತೀರದಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆ ಇದ್ದ ದಿಕ್ಕಿಗೇ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಆ ಮೂವತ್ತು ಮಂದಿಯೂ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಏನು ಗತಿ!—ಎಂದು ಹೆದರಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೆ ಬಂದೂಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧವಾದೆ. ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಮೂರೇ ಜನ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಮೊಲದಂತೆ ಓಡುತ್ತ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಇದೇ ವೇಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿದರೆ ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗುತ್ತಾನೆ—ಎಂದು ತೋರಿತು.

ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಮನೆಗೂ ಮಧ್ಯೆ (ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹಡಗಿನಿಂದ ತೆಪ್ಪು ಹಾಯಿಸಿ ತಂದ) ನದೀಮುಖವೂ ಕೊಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಮುಂದೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ನದೀಮುಖದನ್ನು ಈಜಿ ದಾಟದಿದ್ದರೆ, ಬೆನ್ನಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದವನು, ಓಡಿ ಬಂದ ಭರದಲ್ಲೇ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಈಜಿ, ಈಜಿ ದಡಕ್ಕೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದೆ ನಿಂತ. ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ನೀರಿಗೆ ಇಳಿದು ಈಜತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಇವರು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಈಜುತ್ತಿದ್ದವರು. ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ನನ್ನ ದಿಕ್ಕಿಗೇ ಓಡಿ ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನು, ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನನ್ನೂ ಸಹಚರನನ್ನೂ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ದೈವದತ್ತವಾದ ಸಂದರ್ಭ—ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಎರಡು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುಡ್ಡವನ್ನಿಳಿದೆ; ಅಡ್ಡದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ಮುಂದೆ ಓಡಿಬಂದವನಿಗೂ ಅವನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದವರಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತೆ; ಜೀವದಾಸೆಯಿಂದ ಓಡುತ್ತಿದ್ದವನ ಕಡೆ “ಹೋ! ಹೋ!” ಎಂದು ಕೂಗಿ, ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವನು, ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು, ಇನ್ನೂ ಭಯಪಟ್ಟುಹೋದ. ಆದರೆ ನಾನು, ಅವನಿಗೆ ಭಯವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಬೀಸಿ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದು, ಬೆನ್ನಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವರ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವರು ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಬಂದೂಕು ಹಾರಿಸಿ ಕೊಂದರೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕೇಳೇತೆಂದು ಹೆದರಿ, ನನ್ನ ಬಂದೂಕನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ಅದರ ಹಿಂಭಾಗದಿಂದ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದಿದ್ದವನ ತಲೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದೆ. ಅವನು ಕೂಡಲೆ ಜ್ಞಾನತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟು ಅನಂತರ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವನ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ಅವನು ತನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಣ ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆಗ ನಾನು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ, ಅವನನ್ನು ಬಂದೂಕಿನ ಗೋಲಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಏಟಿಗೆ ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟೆ.

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿಬಂದಿದ್ದ ಆ ಬಡಪಾಯಿ, ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಶತ್ರುಗಳೂ ಸತ್ತುಬಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೂ, ನನ್ನ ಬಂದೂಕಿನ ಬೆಂಕಿಗೂ ಶಬ್ದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಹೆದರಿ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ—ಮುಂದಕ್ಕೂ ಬರದೆ, ನಿಂತಲ್ಲೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಪುನಃ ಅವನನ್ನು

ಕರೆಯುತ್ತ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವಂತೆ ಕೈಸನ್ನೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಅವನು ಹೆಚ್ಚಿಹೆಚ್ಚಿಗೂ ಹೆದರುತ್ತ-ನಿಲ್ಲುತ್ತ-ನಿಧಾನವಾಗಿ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನ ಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳುತ್ತ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನೆತ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ [ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಗುಲಾಮರಾಗಿರಲು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ-ಎಂದು ಆಮೇಲೆ ಅವನಿಂದ ತಿಳಿಯಿತು.]

ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನು—ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುವವನು—ಎಂದು ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿ ದೈರ್ಯಬರುವಂತೆ, ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿ ಸವರುತ್ತ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಸನ್ನೆಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅವನು, ಸತ್ತುಬಿದ್ದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರ ಹೇಣಿಗಳು ಉಳಿದವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ, ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೂತುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ; ಬೇಗ ಬೇಗ ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ಮರಳನ್ನು ಬಗೆದು ಗುಂಡಿಮಾಡಿ, ಆ ಎರಡು ಹೇಣಿಗಳನ್ನೂ ಹೂತುಬಿಟ್ಟ.

ಇವನನ್ನು ನನ್ನ ಗವಿಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯದೆ, ದೂರದ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಗವಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಒಂದು ಗೊಂಚಲು ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ ಪಾಪ, ಬಹಳ ಹಸಿದಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು ; ಗಬಗಬ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿದ್ದ, ಬತ್ತದ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದೆ. ಬಹಳ ಬಳಲಿದ್ದ ಜೀವ ; ಬೇಗ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಹೋದ.

ಇವನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೌಮ್ಯನಾಗಿಯೂ, ಬಲವಾದ ಮಂಸಖಂಡಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ, ಒಳ್ಳೆ ದೃಢವಾದ ಮೈಕಟ್ಟುಳ್ಳವನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ. ಅವನು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು-ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಯದವನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಕ್ರೌರ್ಯವಾಗಲಿ, ಮೋಸವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ, ಒಳ್ಳೆ ಗಂಡುಕಳೆಯ ಮುಖಭಾವ ; ಗುಂಗುರುಗುಂಗುರಾಗಿರದೆ ಉದ್ದವಾಗಿ, ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದ ತಲೆಕೂದಲು ; ಎತ್ತರವಾದ-ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆ ; ಬಲು ಚುರುಕಾದ ಹೊಳಪಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ; ಯಾವುದನ್ನೂ ನೇರವಾಗಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ನೋಡುವ ಮೊನೆಯಾದ ನೋಟ ; ತೀರ ಕ್ಷುಲ್ಲದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂದು ಮಿಶ್ರವಾದ ಮೈಬಣ್ಣ ; ದುಂಡಾದ ತುಂಬಿದ ಮುಖ ; ನೀಗ್ರೋಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿರದ ಕಣ್ಣು ಮೂಗು ; ಲಕ್ಷಣವಾದ ಬಾಯಿ, ತೆಳುವಾದ ತುಟಿಗಳು ; ದಂತದಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಬಿಳುಪಾದ-ದೃಢವಾದ ಹಲ್ಲುಗಳು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸೊಗಸಾದ ಆಕೃತಿಯ, ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿಯಾದ ತುಣುಕಾಗಿದ್ದ.

ಇವನು ಎದ್ದು ಗವಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಆಡಿನ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೆ, ಪುನಃ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತ

ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ, ತನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ. ನಾನೂ ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಮತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೆನೆಂದು ತೋರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಅವನಿಗೆ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಡಿದು ತೋರಿಸಿದ; ಅನಂತರ ಒಂದು ಚೂರು ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನು ಅದ್ದಿಕೊಂಡು ತಿಂದ. ಅವನೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡ ದುಚಿಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದಪಟ್ಟ.

ಅವನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಈ ದಿನ ಶುಕ್ರವಾರವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ನೆನಪಾಗಿ ಅವನಿಗೆ 'ಶುಕ್ರ' ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟೆ. ಹತ್ತಾರು ಸಲ ಆ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಕೈಬೆರಳಿಂದ ಅವನ ಎದೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅದು, ನಾನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಸರೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ. ಹಾಗೆಯೇ, ನನ್ನನ್ನು ಅವನು 'ಧಣಿ' ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಹಾಗೇ ಕರೆಯುವಂತೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ 'ಹೂ', 'ಇಲ್ಲ', 'ಹೌದು', 'ಅಲ್ಲ' ಎಂಬ ಕೆಲವು ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳ ಉಚ್ಚಾರವನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕಲಿಸಿದೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಅವನೊಡನೆ ಆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅವನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗವಿಮನೆಯ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಅವನ ಶತ್ರುಗಳ ಹೊಗಳನ್ನು ಹೂತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಶುಕ್ರ ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದ ಗುರುತುಗಳಿಂದ ಹೊಣೆ ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಂದ, ನಾವು ಹೊಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆದು ತಿನ್ನುವ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ! ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು, ವಾಂತಿಬರುವವನಂತೆ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ನನ್ನ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅಸಹ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಂತೆ ಸಂಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ. ಅವನು ಕೂಡಲೆ ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಬಂದ.

ವನೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, ಗುಡ್ಡು ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಹೋಗಿ, ಅವನ ಶತ್ರುಗಳು ಇದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದಾರೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕ ಕೊಳವಿಯ ಮೂಲಕ ನೋಡಿದೆ. ಅವರಾಗಲಿ, ಅವರ ದೋಣಿಗಳಾಗಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಇಬ್ಬರು ಚೊತೆಗಾರರನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು.

೧೨೩. ನರಭಕ್ಷಕನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ — ಪರಿವರ್ತನೆ

ನನ್ನ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಶುಕ್ರಿ ನರಮಾಂಸ ಭಕ್ಷನಾದ ಕಾಡುಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವನಾಗಿದ್ದ ನಾನು ಅವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಿ, ಅವನ ಕಾಡುತನವನ್ನಳಿಸಿ, ನಾಗರಿಕನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಅವನಿಗೆ, ಮೈ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಉಡುಪು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು, ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಒಂದು ಹಳೇ ಆಡಿನ ಚರ್ಮದ ಷರಾಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಧರಿಸುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅನಂತರ ಆಡಿನ ಚರ್ಮದ್ದೇ ಒಂದು ಅಂಗಿಯನ್ನೂ ತಲೆಗೆ, ಮೊಲದ ಚರ್ಮದ ತೋಪಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ. ಈ ಪೋಷಾಕಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಸೊಗಸುಗಾರನಂತೆ ಕಂಡ ನನ್ನ ಶುಕ್ರಿ! ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನೂ ಉಡುಪು ಧರಿಸುವಂತಾದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಹುಟ್ಟಿಗಾಗಿನಿಂದ ಬೆತ್ತಲೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಅವನು, ಈ ಚರ್ಮದ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದಾಗ ಏನೋ ಹಿಂಸೆಪಡುತ್ತ ವಕ್ರವಕ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಉಡುಪಿಗೆ ಪಳಗಿದ.

ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು ನಾನು ಕರೆತಂದ ಹೊಸತರಲ್ಲಿ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನೆ ಮುಂದಿನ ಒಳಕೋಟೆ-ಹೊರಕೋಟೆಗಳ ನಡುವಿನ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಡೇರೆ ಹಾಕಿ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟೆ. ಹೊರಕೋಟೆಯ ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತಪ್ಪದೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಒಳಕೋಟೆಗೂ ಹೊರಕೋಟೆಗೂ ನಡುವೆ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಗವಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ದ್ವಾರವನ್ನು, ಹಲಗೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಒಳಗಡೆಯಿಂದ ಪೇಚಿಗೆ, ಪೀಪಾಯಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಪೇರಿಸಿ ಭದ್ರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣ, ನಾನು ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅಪನಂಬಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೃತಜ್ಞತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸೇವಾವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಮತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಚಲವಾದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಿಷ್ಠಾಪಟ್ಟಿದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಷ್ಟಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಯೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಾಗಲಿ ನನ್ನ ಶುಕ್ರಿಗೆ ಮೀರಿದ ಅಥವಾ ಸಮನಾದ ಸೇವಕನನ್ನು ಈ ಘಟಂಚದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಾರೂ ಹೊಂದಿದ್ದಿರಲಾರರು ಎಂದು ತೋರಿತು. ಅಗತ್ಯಬಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಹಸುಕೆಹೃದಯದ ಶುಕ್ರಿ, ನನಗಾಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ, ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಿರಲು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ದೊರೆತು, ನನ್ನ ಒಂಟಿತನ ನಾಶವಾಯಿತಲ್ಲಾ!—ಎಂದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಶುಕ್ರಿಯ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯೂ ಬಲು ಚುರುಕಾಗಿತ್ತು ನಾನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬಹು ಬೇಗ ಗ್ರಹಿಸಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಆಡುವುದನ್ನೂ ಕಲಿತ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ, ಭಾಷೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಇದ್ದ ಮಾನಸಿಕ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಒಬ್ಬರೊಡನೊಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲವಕಾಶವಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ತೆರನ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲೇ ಬೇರೆ ಜನರು ಯಾರೂ ನೆಲಸಿರದಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಾಗ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಕ್ಷೂರಿಗಳಾದ ಕಾಡುಜನರು ಬಂದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದುದು ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಬಹುಶಃ ಇದು, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ, ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆದುಬಂದಿರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಜನ, ತಮ್ಮ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಮತ್ತು ಭಯಂಕರವಾದ ಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದರ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಇವರು ಹೀಗೇ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಾನಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಪತ್ತೆಯಾದೀತೆಂದು ಶಂಕಿಸಿದೆ. ಇದೊಂದು ಭಯ ನನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಹೊರತಾಗಿ, ಶುಕ್ರ ಸಿಕ್ಕುಮೇಲೆ, ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜೀವನ ಬಹಳ ಸುಖವೆಯವಾಯಿತು. ಅದೊಂದು ಭಯ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ, ಕಡೆಯತನಕ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಿತ್ತು.

ಶುಕ್ರ, ನನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತ ನಾಗರಿಕ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ನರಮಾಂಸದಿಂದ ಅವನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಮೇಕೆ-ಕೋಳಿ-ಮೊಲ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೇಯಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ ತಿಂದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ಆದರೆ ಅವನು ಉಪ್ಪು ಮಿಶ್ರವಾದ ಮಾಂಸವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ, ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ಸುಟ್ಟ ಮಾಂಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ ಅದನ್ನಂತೂ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಂದು, ರುಚಿ ಹತ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕುಣಿದಾಡಿದ. ಈ ರೀತಿ, ಬೇರೆ ಮಾಂಸದ ರುಚಿ ಕಂಡ ಮೇಲೆ, ಮನುಷ್ಯಮಾಂಸವನ್ನು ಇನ್ನೆಂದೆಂದಿಗೂ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಶುಕ್ರ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ನಾಗರಿಕನಾಗುತ್ತಿದ್ದ !

ಇದೇ ರೀತಿ, ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ ಕಲಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ಬಹುಬೇಗ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡ. ಭೂಮಿ ಅಗೆದು, ಕಾಳು ಬಿತ್ತುವುದು, ಕೊಯ್ಯುವುದು, ಕುಟ್ಟುವುದು; ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದು, ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವುದು ; ರೊಟ್ಟಿ-ಬ್ರೆಡ್ಡು ಸುಡುವುದು ; ಚರ್ಮದಿಂದ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಡುಪು ಮಾಡುವುದು ; ನನ್ನ ಅನೇಕ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಹತಾರುಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು— ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು, ನನಗೆ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸಹಾಯಕನಾಗುವಂತಾದೆ.

ಈಗ ತಿನ್ನುವ ಬಾಯಿ ಎರಡಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ನನ್ನ ಬಾರ್ಡಿ-ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿ ನನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತ ನನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ಹಗುರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೆಳೆಯುವ ವೇಳೆಗೆ, ಶುಕ್ರಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದ. ನಿತ್ಯದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಮಾಡುವಂತಾದ. ನನ್ನೊಡನೆ ಸುತ್ತಾಡಿ, ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗಿಬರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದು ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆಮೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಣ್ಣು ಬೇಕಾದರೆ ಕೆಂಪೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಕೂತಲ್ಲಿಂದಲೇ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ, ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಡು, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು—ಎಂದು ಶುಕ್ರಿಗೆ ಅರ್ಥವೆ ಮಾಡುತ್ತ ದರ್ಬಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದಂದಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರಿಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಶುಕ್ರಿ ಸಿಕ್ಕು ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಪ್ರನಃ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ಶುಕ್ರಿಯ ಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ ಸೇವೆಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯದಿಂದಲೂ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖವಯವಾದ ಒಂದು ವರ್ಷವನ್ನು ಕಳೆದೆ.

ಅವನು ನನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿತು, ನನ್ನೊಡನೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಂತಾದ ಮೇಲೆ, ಸುಲಭವಾದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವನ ಚಿತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಇಷ್ಟು :

ಈ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ. (ಬಹುಶಃ ನಾನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಭೂರೇಖೆ ಆ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರಬಹುದು.) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವನುಷ್ಯಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವ ಕಾಡುಜನರು ಬೇರೆಯೇ ಪಂಗಡಗಳಾಗಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಪಂಗಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಡೆದಾಟ, ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗ, ಗೆದ್ದ ಪಂಗಡದವರು, ಸೋತು ಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದವರನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರು ನಿರ್ಜನವಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದ್ವೀಪವು ಅವರ ಅಸಹ್ಯಕರವಾದ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು.

ಶುಕ್ರಿಯೂ ಹಿಂದೊಂದು ಸಲ, ತನ್ನ ಪಂಗಡದವರು ಗೆದ್ದಾಗ ಅವರ ಕೂಡ ಈ ದ್ವೀಪದ ವಾಯವ್ಯ ಮೂಲೆಯ ತೀರಕ್ಕೆ ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಣೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ. ಆಗ ಅವನ ಪಂಗಡದವರು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಗಂಡಸರನ್ನೂ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿದು ತಂದು—ಕೊಂದು ತಿಂದಿದ್ದರಂತೆ ! ಅವರಿಗೆ ಈ ದ್ವೀಪದ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರವೇ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಈ ಕಥೆ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ನನಗೆ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳೂ ಎಂತಹ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿದ್ದೆನೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಬಂದು, ಮೈ ನಡುಗಿತು. ಇದು ನಿರ್ಜನ ದ್ವೀಪ,

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಾನೇ ಅಧಿಪತಿ—ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತಾಡಿದ್ದೆ !

ಮನುಷ್ಯಮಾಂಸವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ತಿನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ—ಅಸಹ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವೆಂದು ಶುಕ್ರಿಗೆ ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವನು, ತನಗೆ ಅದು ಕೆಟ್ಟದೆಂದು ತಿಳಿಯದೆಂದೂ ತನ್ನ ತಂದೆ, ಮುತ್ತಾತ ಎಲ್ಲ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ತಾನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ನಾನು ಈಗ ಕೆಟ್ಟದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಪುನಃ ಮಾತುಕೊಟ್ಟೆ.

ಅವನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರ ದ್ವಿಪ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದೆಂದೂ ಅದು ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಬಿಳಿಯ ಜನರು ಕೆಲವೆಡೆವರೆಂದೂ ಅವರು ಬಹಳ ಕ್ರೂರಕೆಂದೂ ಬಹಳ ವಂದಿ ಕಾಡುಜನರನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದರೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಬಿಳಿಯ ಜನರ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿ ನನಗೆ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ತಲುಪುವುದಕ್ಕಾದರೆ, ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪುನಃ ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಕಾಣುವಂತಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಆಸೆಯಾಯಿತು.

“ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವೆ, ಶುಕ್ರಿ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಓಹೋ !” ಎಂದ ಶುಕ್ರಿ.

ಅವರು—ಅಂದರೆ ಆ ಕಾಡುಜನರು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ನಮಗೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲೇ ಬೇಕು—ಎಂದು ತೋರಿತು.

“ಹೇಗೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಒಂದು ದೋಣಿ—ಅದು ಎರಡು ದೋಣಿ—ಅದರಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿ, ಧಣಿ ಅಲ್ಲಿ—ಹೋಗು ! ಓಹೋ !” ಎಂದ.

ಮೊದಲು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಒಂದು ದೋಣಿಯ ಎರಡುಪು ದೊಡ್ಡವಾದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ, ಅವನೂ ನಾನೂ ಕೂತುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ಅವನ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು.

ಅಂದಿನಿಂದ, ನನಗೆ ಶುಕ್ರಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ದ್ವಿಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅವನು ತಿಳಿಸಿದ ಬಿಳಿಯ ಜನರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ನನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೆಲ್ಲಾದರೂ ಬಿಳಿಯ ಜನ ಇರುವ ದೇಶಕ್ಕೋ ಹೋಗಬಹುದು—ಎಂಬ ಆಸೆ ಮೊಳೆಯಿತು.

* * * * *

ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲೂ, ಮಾತುಕತೆ ಆಡುವುದರಲ್ಲೂ ನಾನು

ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಆತ್ಮದ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿ ಒಳ್ಳೆಯದು-ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಪಾಪ-ಪುಣ್ಯ ಈ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮವಾಗಿಯೇ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ದೇವರು, ಸೃಷ್ಟಿ-ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವನ ನಂಬಿಕೆ ಅತಿ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಮಬ್ಬುವಬ್ಬಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು. ಅವನು ನಂಬಿದ್ದಂತೆ, ಈ ದ್ವೀಪ, ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡ ಗಿಡ-ಮರ-ನದಿ, ಆಕಾಶ-ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದವನು ಒಬ್ಬ ಬಹಳ ವಯಸ್ಸಾದ, ದೊಡ್ಡ ಗಡ್ಡದ ಭಾರಿ ಮುದುಕ. ಅವನು, ಅವರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎತ್ತೋ ಒಂದು ಕಡೆ, ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂತಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ತವರೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಲು, ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ, ಬೈಬಲಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಅನಂತರ ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನೂ, ನನ್ನ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನೂ, ಕಾಣಾಡಿದವನು ದೇವರೆಂದೂ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಮರೆಯದೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಕೆಲವು ಸುಲಭವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾರ್ತಗಳನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿಸಿದೆ.

ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಬಂದೂಕನ್ನು ಕಂಡರೆ ಬಹಳ ಭಯವಿತ್ತು. ನಾನು ಅದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಅವನು ನನ್ನ ಬಂದೂಕಿನ ಮುಂದೆ ಮೋಣಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತು ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತ, ಅದನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ! ನನಗೆ ನಗು ಬಂತು. ನಾನು ಅದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿದ್ದ ಭೀತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ ಬಹುಬೇಗ, ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತ. ಆಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಚಾಕುವನ್ನೂ ಒಂದು ಚರ್ಮದ ಸೊಂಟಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಅದರಲ್ಲಿ ತೂಗಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಕೈಗೊಡಲಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಒಂದು ದಿನ ಅವನಿಗೆ, ಒಡೆದು ಪ್ರಡಿಪುಡಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಡಗಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ನೆನಪಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಇಂಥಾದ್ದೇ ಒಂದು ಹಡಗು, ಅವರ ದ್ವೀಪದ ಹತ್ತಿರ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಗಳಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಜನರಿದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಗೆ ದೋಣಿಗೆ ಇಳಿದು ಹೊರಟರು. ಅವರನ್ನು ಅವನ ಜನ ರಕ್ಷಿಸಿದರು. ಬಿಳಿಯ ಜನರು ಅವರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ನೆಲಸಿದ್ದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಜನ ಅವರನ್ನೇಕೆ ತಿನ್ನಲಿಲ್ಲ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಅವರು ಒಳ್ಳೇದು ! ಇಷ್ಟು ತುಂಬಾ-ಒಳ್ಳೇದು ! ಅವರು ಸಮುದ್ರ ಕುಡಿದು ಸತ್ತು-ಆಗ್ನಾ ಇದ್ದರು ! ನಾವು-ದೋಣಿ ಅವರು ಎಲ್ಲಾ-ಬದುಕು-ಮಾಡಿತು ! ಈಗ ಅವರು-ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಅಣ್ಣ ನಾವು ತಮ್ಮ ಒಳ್ಳೇದು-ಭಾಳ ಒಳ್ಳೇದು ಅವರು !” ಎಂದ ಶುಕ್ರಿ

“ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಅವನು ತನ್ನ ಎರಡು ಕೈಗಳ ಬೆರಳುಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಣಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ. ಹದಿನೇಳು ಜನ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಶುಕ್ರಿಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಆ ಬಿಳಿಯ ಜನರು ಸ್ವಾನೀಯರೋ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೋ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಅವರೂ, ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಹಡಗು ಒಡೆದು, ಆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ಸೇರಿರಬೇಕೆಂದೂ ಊಹಿಸಿದೆ. ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

“ಶುಕ್ರಿ, ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಹೂ, ಹೂ ! ಹೌದು ; ಅಲ್ಲಿ-ಹೋಗು-ಆಸೆ-ಇದೆ” ಎಂದು ಕಣ್ಣರಳಿಸುತ್ತ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು.

“ಹೋದರೆ, ಪುನಃ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತೀಯಾ ?”

“ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲ ! !” ಎಂದು, ಸ್ಪಷ್ಟ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತು, ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡ.

* * * * *

ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ದೋಣಿ ಇದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ, “ಶುಕ್ರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಓಹೋ ! ಇದು-ದೊಡ್ಡ-ದೊಡ್ಡ ! -ಭಾಳ ಚೆನ್ನ ! ಹೋಗು-ಆಗು !” ಎಂದ.

“ಹಾಗಾದರೆ-ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು” ಎಂದೆ. ಅವನ ಮುಖ ಸೆಚ್ಚಾಯಿತು.

“ಓ ! ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ ! ಶುಕ್ರಿ-ಧನಿ ಎರಡು ಹೋಗು-ಅಲ್ಲಿ. ಶುಕ್ರಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೋಗು-ಇಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಅವನಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಲು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

* * * * *

ಈ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು, ಅವನನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ನನ್ನ ದೋಣಿ, ನಾಲ್ವತ್ತೊ-ಐವತ್ತೊ ಮೈಲಿಗಳ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ, ನಾನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದ್ದ ದೋಣಿಯಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾದ, ಒಂದು ದೋಣಿಯನ್ನು ಪುನಃ ತಯಾರುಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಮಾಡಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ, ಈ ಬಾರಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಭಾರಿ ಮರವನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ, ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೆಡವಿದೆವು. ದೋಣಿ ಕೆತ್ತುವುದರಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿಯದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಳಗಿದ ಕೈಯಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತೋಡುವಾಗ ಅವನು, ಅವರ ಜನ ಮಾಡುವಂತೆ, ಮರವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಬಾಚಿ, ಉಳಿ, ಕೊಡಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸುಲಭವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಈಗ ಇದರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರಿದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ದೋಣಿಯ ಒಳಭಾಗ ಹೊರಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆತ್ತಿ-ಕೊಚ್ಚಿ-ಕೊರೆದು ಮುಗಿಸಿದೆವು. ದೋಣಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ, ದುಂಡಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮರದ ತುಂಡು ಕೊರಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿಸುತ್ತ ನೀರಿಗೆ ಒಯ್ದೆವು. ಈ ಕೆಲಸವೇ ಎರಡು ವಾರ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅನಂತರ ದೋಣಿಯ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ, ನಮಗೂ ನಮ್ಮ ಆಹಾರಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳಮಾಡಿ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆ-ಮುಚ್ಚಿಕದ ಖಾಸೆಗಳು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದೆವು. ಆಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೊಂದು, ತಕ್ಕ ಅಳತೆಯ, ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಪಟ ಕಟ್ಟುವ ಮತ್ತು ಲಂಗರು ಬಿಡುವ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು.

ಶುಕ್ರಿಯ ಜನ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು, ಅಗಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಯೂ ಉದ್ದ ಬಹಳವಾಗಿಯೂ ಇದುವ ಅಖಂಡವಾದ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿ ನಡೆಸುವ ದೋಣಿಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪಟದ ದೋಣಿಗಳ ಪರಿಚಯವಿರಲಿಲ್ಲ ; ಪಟ ಏರಿಸುವುದು-ಇಳಿಸುವುದು ; ಗಾಳಿಗೆ ಒಡ್ಡುವುದು-ತಿರುಗಿಸುವುದು ; ದೋಣಿಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಕೀಲು ಆಡಿಸುತ್ತ, ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗಿಸುವುದು-ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನಾವಿಕವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕುತೂಹಲದಿಂದ

ಕಲಿತ. ಉತ್ತರಮುಖಿಯೂ ಅದರ ಉಪಯೋಗವೂ ಮಾತ್ರ ಅವನ ತಲೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂಟಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬೇಸಿಗೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ ಆಕಾಶ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತರಮುಖಿಯ ಜ್ಞಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಅವನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇರುತ್ತ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿ ಕಳೆದಿದ್ದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ, ಶುಕ್ರ ನನಗೆ ದೊರೆತು, ನನ್ನ ಬದುಕೇ ಬದಲಾಯಿಸಿತ್ತು. ಅವನು ಬಂದಮೇಲೆ ಬಹಳ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೂ ಸುಖವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಳ-ಸಂಸಾರ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ, ಹೊಸ ಕ್ರಮ-ಅಚ್ಚುಗಟ್ಟು-ಚೊಕ್ಕಟ-ಶುಭ-ಇವು ತಲೆದೋರಿದ್ದವು.

ನಾವು ಹೊಸ ದೋಣಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ವರ್ಷದ ಎರಡನೇ ಮಳೆಗಾಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಕಳೆಯುವವರೆಗೂ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಸಮೀಪದ ನದೀಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೆಪ್ಪೆ ಬಂದರಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲಂಗರು ಬಿಟ್ಟು, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಬಿಗಿದು ಭದ್ರ ಮಾಡಿದವು. ಮುಂದೆ ಬರಲಿದ್ದ ನವೆಂಬರ್-ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

೧೬. ಪುನಃ ನರಭಕ್ಷಕರು ! — ಶುಕ್ರ ತಂದೆಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾನೀಯನ ರಕ್ಷಣೆ

ನವೆಂಬರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಆಹಾರ-ಮದ್ದು-ಗುಂಡು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ಒಂದು ದಿನ, ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು ಕರೆದು, ಸಮುದ್ರತೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಆಮೆಯನ್ನೂ ಅದರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನೂ ತರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನು ಏಣಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೇರಿ ಹೋದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಬರಿಗೈಯಾಗಿ ಬಂದ. ನಾನು ಒಳಬೇಲಿಗೂ ಹೊರಬೇಲಿಗೂ ಮಧ್ಯದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಏನೋ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶುಕ್ರ ಸರಸರ ಏಣಿ ಇಳಿದು, ಏದುತ್ತ

ಏದತ್ತ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ. ಏನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸುವ ಮೊದಲೇ “ಓ ! ಧರಣೀ ! ಓ ಧರಣೀ ! ಕಷ್ಟ-ಕಷ್ಟ !! ಕೆಟ್ಟ ಓ-ಓ-ಅಲ್ಲಿ-ಬಂತು !” ಎಂದು ಹದಕು ಮುರುಕಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ. ನಾನು ಅಚ್ಚರ್ಯದಿಂದ “ಏನು ಶುಕ್ರೇ, ಏನು ಆಗಿದೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಓ ಧರಣೀ ! ದೂರ-ದೂರ-ದೂರ-ಅಲ್ಲಿ, ಒಂದು, ಎರಡು ಮೂರು ! ಒಂದು-ಎರಡು ಮೂರು ದೋಣಿ !” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಅವನು ಬಹಳ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ನಡುಗುವಂತೆ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರು ತನಗಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ತನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದು ತುಂಡುತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದೂ ಊಹಿಸಿದ್ದ. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ದೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದೆ.

“ಶುಕ್ರೇ, ಹೆದರಬೇಡ-ನಾನು ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ ದೇವರು-ಆ ದೇವರಿದ್ದಾನೆ ನಿನ್ನಿಗೆ ಏನು ಅಪಾಯವೋ ನನಗೂ ಅದೇ ಅಪಾಯ ಇದೆ. ನಾವು ಹೆದರದೆ, ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕು.”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿಹೋದೆ. ಅವರು, ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಇಳಿದಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ನನ್ನ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ, ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ, ನದೀಮುಖದ ಈಚೆ ದಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಳಿದಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರವು ತಗ್ಗಾಗಿತ್ತು. ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪದವರೆಗೂ, ಗಿಡಮರಗಳ ಗುಂಪು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹರಡಿತ್ತು. ದೂರದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ನೋಡಿದಾಗ, ಮೂರು ದೋಣಿಗಳೂ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಮಂದಿ, ಶುಕ್ರಿಜಾತಿಯ ಕಪ್ಪು ಜನರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಮೂರು ಮಂದಿಯನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಿ, ತಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಲ, ನನ್ನ ರಕ್ತ ಕುದಿಯುವಂತೆ ಕೋಪವೇರಿತು. ಕೂಡಲೆ ಇಳಿದು ಬಂದು “ಶುಕ್ರೇ, ನಾನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೋಲಿಯಿಟ್ಟು ಕೊಂದುಬಿಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ ! ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಅವರು ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನೀನು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ, ಶುಕ್ರೇ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಶುಕ್ರಗೆ ಈ ವೇಳೆಗೆ ದೈರ್ಯವುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಎದೆ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ “ಓ ! ಇದು-ಶುಕ್ರೇ-ಧರಣೀ ! ನಿಜ-ನಿಜ !” ಎಂದ.

ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಇಳಿದು ಬಂದು, ನನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಂದೂಕು-ಕೋವಿ-ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಮದ್ದು-ಗೋಲಿ ತುಂಬಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ಒಂದು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೂ, ಮೂರು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೂ ಶುಕ್ರಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೂ ಇನ್ನು ಮೂರು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಚೇಬಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೀಸೆ ‘ರಮ್’ ಮದ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಮದ್ದು-ಗುಂಡು ತುಂಬಿದ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೀಲವನ್ನು, ಶುಕ್ರಿಯ ಹೆಗಲಿಗೆ ತಗಲುವಂತೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ

ಹಿಂಬಾಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ನಾನು ಹೇಳುವವರೆಗೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಕೂಡದೆಂದೂ, ಮೌನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆಮಾಡಿ, ಅವನೊಡನೆ ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಇಳಿದು ಮರೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತ, ಅವರಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದ ದಟ್ಟವಾದ ಗಿಡಮರಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಮರೆಯಾಗಿ ತೀರದ ಭಾಗ ಕಾಣುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದ್ದು ಮಾಡದೆ, ಒಂದು ಎತ್ತರವಾದ ಮರವನ್ನೇರಿ ನೋಡಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಶುಕ್ರಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನು ಹಾಗೇ ಮಾಡಿ, ಇಳಿದು ಬಂದು, ಅವರು ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಒಬ್ಬ ಬಂದಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರೆಂದೂ, ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದಿ ಹತ್ತಿರವೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದನೆಂದೂ, ಅವನನ್ನೂ ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಂದೂ, ಈ ಬಂದಿ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯವನಲ್ಲವೆಂದೂ, ಗಡ್ಡ ಬೆಳೆಸಿದ್ದ ಬಿಳಿಯವನೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ. ನನ್ನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಮಿತಿಮೀ ಇಲ್ಲವಾಯಿತು. ನಾನೂ ಮರ ಹತ್ತಿ, ದೂರದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ನೋಡಿದೆ. ಗಡ್ಡಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಬಿಳಿಯವನು, ಯೂರೋಪಿನ ಯಾವುದೋ ದೇಶದವನಂತೆ ಕಂಡ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಬಳೆಹಂಬಿನಿಂದ ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವನು ಅಲ್ಲಾಡದೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಹೇಯವಾದ ಭೋಜನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಇಬ್ಬರು ಈ ಬಂದಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಜನ ಬೆಂಕಿಯ ಬಳಿ ಕಾದಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣವೂ ನಿಧಾನ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪೊದೆಗಳ ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೂರಿ ತೂರಿ ನಡೆದು, ಅಡವಿಯ ಅಂಚನ್ನು ಸೇರಿ, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಮೀಪವಾದೆವು. ಇಲ್ಲಿ ಮರೆಯಿಂದ, ಒಳ್ಳೆ ಗುರಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿತ್ತು. ನನಗೂ-ಅವರಿಗೂ ಗುಂಡಿನೇಟು ತಗಲುವ ದೂರವಿತ್ತು ಅಷ್ಟೆ.

“ಶುಕ್ರಿ, ನಾನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು, ತಪ್ಪೇನೇಡ—ಗೊತ್ತಾಯಿತೆ ?” ಎಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಅವನಿಗೆ ಉಸುರಿ, ಎರಡು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಕಾಲ ಬುಡದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಶುಕ್ರಿಯೂ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ. ನನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಬಂದೂಕನ್ನೆತ್ತಿ, ಆ ಕ್ರೂರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಗುರಿಯಿಟ್ಟೆ. ಶುಕ್ರಿಯೂ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು “ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೀಯಾ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಹೌದು” ಎಂದ ಶುಕ್ರಿ, “ಹಾರಿಸು ಗೋಲಿ !” ಎಂದು, ಆ ಜನರ ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಗೋಲಿ ಹಾರಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಗೋಲಿ ಹಾರಿಸಿದ. ಎರಡರಿಂದಲೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಭಾರಿ ಶಬ್ದವಾಯಿತು.

ಶುಕ್ರಿ ನನಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ. ಅವನ ಏಟಿಗೆ, ಇಬ್ಬರು ಸತ್ತು ಮೂವರಿಗೆ ಗಾಯವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಏಟಿಗೆ, ಒಬ್ಬ ಸತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಗಾಯಗೊಂಡರು.

ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಸಿಡಲಿನಂತೆ ಶಬ್ದವಾಗಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಸತ್ತು ಐದು ಜನ ಗಾಯಗೊಂಡುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆ ಕ್ರೂರಿಗಳು ಸ್ತಂಭೀಭೂತರಾಗಿ, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗಿ ಚದುರಿ, ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿಗೆ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಆಗ ನಾನು,

ಖಾಲಿಯಾದ ಬಂದೂಕವನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಗುರಿಯಿಟ್ಟಿ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ. “ಹೋಡೀ !” ಎಂದು ಪುನಃ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ. ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ. ಈ ಸಲ, ಇಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಸತ್ತಬಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿದ ಮೃಗಗಳಂತೆ ಕಿರುಚುತ್ತ ಅರಚುತ್ತ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಚದುರಿ ಓಡಿದರು. ಅವರ ಗಾಯಗಳಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ, ಪೂರಾ ಗಾಯವಾದವರು, ಓಡಲಾರದೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಉಪಯೋಗಿಸದೆ ಉಳಿದಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ಕೋವಿಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡೆ. ಶುಕ್ರಿಯೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಮಾಡಿದ. “ಶುಕ್ರೇ, ಬಾ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಪೊದೆಗಳ ಮರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ, ನಾನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ ಅವರ ಕಡೆ ನುಗ್ಗಿದೆ. ಮರಳ ಮೇಲೆ ಬಂದೂಕಿನ ಭಾರ ಹೊತ್ತು ಓಡುವುದು ಕಷ್ಟವೇ ಆಯಿತು. ಶುಕ್ರಿ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಅಂಟಿದ ಹಾಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಿಳಿ ಮನುಷ್ಯ, ಅವರು ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೂ ನೀರಿನ ಅಂಚಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಮರಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ. ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಅವನ ಕಡೆ ಓಡಿದೆ. ಅವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಕುಖಗುರು ಹೆದರಿ ಓಡಿಹೋಗಿ ದೋಣಿ ಹತ್ತಿದರು. ಇನ್ನೂ ಮೂವರು, ಅವರ ಹಿಂದೆ ಓಡಿದರು. ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವಂತೆ ಶುಕ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನು ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕತ್ತು ಗಜ ಓಡಿ, ನಿಂತು, ಗುರಿ ಹಿಡಿದು, ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಏಟು ತಗಲಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ದೋಣಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡರು. ಕೂಡಲೆ ಇಬ್ಬರು, ದೋಣಿಯಲ್ಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಅವರನ್ನು ಶುಕ್ರಿ ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಗಾಯವಾಗಿ, ಅವನು ದೋಣಿಯಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದಿದ್ದ

ಶುಕ್ರಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಚಾಕು ತೆಗೆದು, ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದವನ ಬಳಿಯ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅವನನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಕೂರಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ‘ರಮ್’ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಿ, ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬ್ರೆಡ್ಡನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ ಮಾತನಾಡಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಅವನು ಸ್ವೇನ್ ದೇಶದವನೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಅವನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ — ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂದೂ, ಈಗ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಆ ಕ್ರೂರಿಗಳನ್ನೆದುರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಅವನ ಕೈಗೆ ಒಂದು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೂ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ ಅವನಿಗೆ ಏನೋ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಹಾಗಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ, ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿದ !

ಗುಂಡುಹಾರಿಸಿ ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಓಡಿಹೋಗಿ, ಎತ್ತಿಕೊಂಡು

ಬರುವಂತೆ ಶುಕ್ರಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವನು ಓಡಿಹೋಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಸ್ವಾನೀಯನು ಆ ಕೂಲಿಗಕೊಡನೆ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಬೇಗ ಬೇಗ ಖಾಲಿ ಬಂದೂಕುಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಮದ್ದು-ಗುಂಡು ತುಂಬಿದೆ.

ಈಗ ನಾವು ಮೂರು ಮಂದಿ, ಅವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತೆವು. ಮೂವರೂ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೊಂದೆವು, ಕೆಲವರನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದೆವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮೇಲೆ, ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದವರು ರಕ್ತ ಸುರಿದು ಸುರಿದು ಪ್ರಾಣಬಿಟ್ಟರು. ಏಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದ ಮೂರು ಮಂದಿಯೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದ ಒಬ್ಬನೂ, ಒಂದು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಬೇಗ ಬೇಗ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತ, ತೀರದಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಶುಕ್ರ ಅವರ ಕಡೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಗೋಲಿ ತಗಲಿಲ್ಲ. ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದ ಇನ್ನೆರಡು ದೋಣಿಗಳಿದ್ದವಷ್ಟೆ ಶುಕ್ರ, ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಕೊಲ್ಲುವ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ. ನನಗೂ ಅವನ ಸಲಹೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಕೊಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನದಮೇಲೆ, ಬಹುಶಃ ಅವರ ಒಟ್ಟು ಪಂಗಡವೇ, ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದರೆ, ಅಷ್ಟು ಜನರೆದುರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈ ಏನೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಗೆದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಒಂದು ದೋಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿ, ಶುಕ್ರಗೂ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ನಾನು ದೋಣಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿ ನನಗೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾದಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಪ್ಪು ಮನುಷ್ಯ ಬಂಧಿತನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ನಾನು, ಅವನ ಬಂಧನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕೈಕಾಲು ಬಿಡಿಸಿ, ಎಬ್ಬಿಸಿ ಕೂರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಅವನಿಗೆ ಏಳಲೂ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ—ಮಾತನಾಡಲೂ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಸುಮ್ಮನೆ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ. ಬಹುಶಃ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸರದಿ ಬಂದಿತ್ತೆಂದು, ಭಾವಿಸಿದನೋ ಏನೋ !

ಅವನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಶುಕ್ರಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಚೇತನ ಬರುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ 'ರಮ್' ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ; ಮಲಗಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಅವನಿಗೆ ಶುಕ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮದ್ಯವನ್ನು ಕುಡಿಸಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತನ ಬಂದು, ಅವನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ಶುಕ್ರ, ಅವನನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಕೂಡಲೇ ಬಗ್ಗಿ ಅವನಿಗೆ ಮುತ್ತಿಡುತ್ತ ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೂಗಿ, ನಕ್ಕು ಕುಣಿದಾಡಿದ ! ಏನೋ ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದ ! ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ ಮರುಕದಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕುಣಿದಾಟವೆಲ್ಲಾ ನಿಂತಮೇಲೆ ಶುಕ್ರ ಬಂಧಿತನಾಗಿದ್ದವನು, ತನ್ನ ತಂದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ

ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆಯಿಂದ ನಾವು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋಗುವ

ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವೇಳೆಗೆ, ಅವರು ಬಹಳ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಹೊರಟ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಗಾಳಿ ಎದ್ದು ಬೀಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದದ್ದೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ಎಂದುಕೊಂಡೆ. ಈ ಗಾಳಿಯಲ್ಲೂ ಒರಟಾಗಿದ್ದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲೂ ಅವರು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು ಕಳಿಸಿ, ನಾವು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟುಬಂದಿದ್ದ ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕ್ರೂರ ಕೃತ್ಯದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಮೂಳೆ ರಾಶಿಯನ್ನೂ ಹದಿನೇಳು ಹೋಗಗಳನ್ನೂ ಮರಳಲ್ಲಿ ಹೂತು ಬಿಡುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆಮಾಡಿದೆ.

ಈ ರೀತಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಾನೀಯನನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟೆ. ಅವರು ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಸಂಜೆಯ ತನಕ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿ ಎದ್ದರು. ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ರಾತ್ರಿಯ ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು, ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮೊದಲು, ಆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದುದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು, ತಂದೆಯನ್ನು ಅವನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ತಿಳಿದು ಹೇಳುವಂತೆ, ಶುಕ್ರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ತಲಪುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು ದೋಣಿ ಮಗುಚಿ, ನೀರುಪಾಲಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ; ಅಥವಾ ಗಾಳಿ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು, ಅವರು ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವೀಪದ ಕಾಡುಜನರ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿದ್ದರೆ, ಏನು ಮಾಡುವರೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ— ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಹೆದರಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಸಿಡಿಲಿನಿಂದ ಸತ್ತರೆಂದೂ ಮನುಷ್ಯರ ಕೈಯಿಂದ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಾವು ನೋಡಿದ್ದ ಶುಕ್ರಿ ಮತ್ತು ನಾನು, ಅವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಭೂತಗಳೆಂದೂ ವರದಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಅವನ ಊಹೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇವನ ಕ್ಷಯ ಊಹೆ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದು, ನನಗೆ ಆಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಮುಖಾಂತರ ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನರು, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಲಪಿ ತಮ್ಮ ಭಯಾನಕವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ ಕಥೆ, ಅವರ ಪಂಗಡಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹುಬೇಗ ಹರಡಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಮಾಯಾದ್ವೀಪವೆಂದೂ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಪಿಷ್ಟವರನ್ನು (ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯ) ದೇವತೆಗಳು ಸಿಡಿಲು ಕಳಿಸಿ ನಾಶಮಾಡುವರೆಂದೂ ಭಾವಿಸಿದರು. ಆನಂತರ ಆ ಜನಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಪುನಃ ದೋಣಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಕೆಲವು ಕಾಲ ತಳುಕು. ಅವರು ದೊಡ್ಡ

ಗುಂಪುಕೃಷ್ಣೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಬಂದಾರೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆ ಸವೆದುಹೋಗಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರದಾಚೆಯ ಭೂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಯೋಚನೆ, ಪುನಃ ಉಂಟಾಯಿತು. ನಾನು ಹೋಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದರೆ ತಮ್ಮ ಜನರ ಸೌಜನ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನು ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆ ಹೇಳಿದ.

ಸ್ವಾನೀಯನೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಅವನಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಅದರ ಸಾರಾಂಶ ಇಷ್ಟು :

ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅವರ ಹಡಗು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಯೂರೋಪಿಗೆ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಆಗ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಸುಂಟರಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕು, ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಯಾವುದೋ ಬಂಡೆಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಒಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಎಲ್ಲರೂ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಮುಳುಗಿ ಸತ್ತರು. ಹದಿನೇಳು ಜನ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡು, ಹತ್ತಿರವೇ ಸಿಕ್ಕಿದ ತೀರವನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಸೇರಿದರು. ತೀರದ ಈ ಭಾಗ, ಮನುಷ್ಯಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಕಪ್ಪು ಮನುಷ್ಯರ ಪಂಗಡಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದ ಇವರು, ಆ ಜನರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ, ಅಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಐದು ಜನ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರೂ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಸ್ವಾನೀಯರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ, ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಅಭಾವದಿಂದ, ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಬಳಿ ಬಂದೂಕು-ಕೋವಿ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಆಯುಧಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮದ್ದು-ಗುಂಡು ಇಲ್ಲದೆ ಅವೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು.

ಅವನು ಇಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ನೀವು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾರಾಗುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಆಯೋಚನೆ ನಡೆಸಿದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ದೋಣಿಯಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಯುಧ-ಸಲಕರಣೆಗಳಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ” ಎಂದ ಸ್ವಾನೀಯ.

ಅಷ್ಟು ಜನರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಸಹಾಯಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಪುನಃ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಜನರನ್ನು ಸೇರಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವಾನೀಯನಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅವನ ಸಂಗಡಗಡು ಈ ಸಲಹೆಗೆ ಏನು ಹೇಳಿಯಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರು ; ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಯುಧಗಳಿಲ್ಲ-ಬಟ್ಟೆಬರಗಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಹೊಡೆತೂ ತೀರ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸದಾ ಆ ಕಪ್ಪು-ಕುರ್ರಿಗಳ ಕುಣಿ-ವಿವೇಚನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ

ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿ ದಿನ ತಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಸಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನೀವು ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಿಮಗೆ ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನಾನು, ಆ ಬಿಳಿಯವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನೀಯನನ್ನೂ ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯನ್ನೂ ಕಳಿಸುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅವರು ಹೊರಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸ್ವಾನೀಯನೇ ಮುಚ್ಚುವರುಯಿಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯನ್ನೊಡ್ಡ. ಅವನ ಆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯಿತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯೂ ಸ್ವಾನೀಯನೂ ರಕ್ಷಿತರಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇರಿದಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಮಾನವ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಆಹಾರ—ಅದರಲ್ಲೂ—ಬಾರ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬತ್ತ ಇವುಗಳ ದಾಸ್ತಾನು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗಾಗುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಮುಂದೆ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಅದನ್ನೇ ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಬಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೂಡಲೇ ಹದಿನಾರು ಮಂದಿಯನ್ನೂ ಕರೆತಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಹಳ ತೊಡಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಇಬ್ಬರಿಗೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಬರುವಾಗ ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿಗೂ, ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಇದ್ದ ಕಾಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯೋಚಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಬಿತ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ, ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸ್ವಾನೀಯ ಹೇಳಿದ. ಅವನ ಸಲಹೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದೆ.

ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲರ ವಾಸಕ್ಕೂ ಆಹಾರಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆದವು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುದು ವ್ಯವಸಾಯ. ಲೆಖ್ಚಾಕಾರಮಾಡಿ, ತಕ್ಕಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ತಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದವು. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವೂ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿತ್ತು.

ಕೊಯ್ಲಿನ ಕಾಲ ಬಂತು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೈಹಾಕಿ, ಕುಪಾವಮಾಡಿ ತೆನೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಕಾಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವು. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ, ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟೇ ಫಸಲು ಬಂದಿತ್ತು. ಇದೂ, ಚೊತೆಗೆ ಮೇಕೆ-ಮೊಲ-ಆಮೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮತ್ತು ಕಾಡಕೋಳಿ-ಪಾರಿವಾಳ ಮುಂತಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಾಂಸವೂ ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲುಗಳೂ ಸೇರಿ, ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದ ಆಹಾರವಿತ್ತು.

ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಾನೀಯನೂ, ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯೂ,

ಆ ಕಾಡುಜನರು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿದ್ದ ಎರಡು ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಟರು.

ಅವರು ಹೊರಡುವಾಗ, ಪ್ರಯಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ—ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಬ್ರೆಡ್ಡು—ರೊಟ್ಟಿ—ಒಣಗಿಸಿದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮುಂತಾದವನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ.

ಅವರೆಲ್ಲಾ ವಾಪಸು ಬಂದಾಗ, ನನಗೆ ಅವರೇ — ಎಂದು ದೂರದಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ, ಒಂದು ಸಂಕೇತವನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡಿದೆ. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಭಗವಂತನ ಕರುಣೆಯಿಂದ, ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಬರುವಾಗಲೂ, ಅವರ ಪ್ರಯಾಣ ನಿರಾಪದವಾಗಿರಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಸುಖಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಬಯಸಿ, ಕಳಿಸಿದೆ.

ಅವರು ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ, ಸುಮಾರು ಎರಡು ವಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿಯಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೆ.

ಈ ದ್ವೀಪ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನಭರಿತವಾಗಿ, ನನ್ನ ರಾಜ್ಞೆ ಕಳೆ ಏರುವ ಕಾಲವನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತ ಮುಂದಿನ ನಾನಾ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

೧೨. ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಗಂತುಕರ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತಾಗಮನ

— ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭ

ಸ್ವಾನೀಯನೂ ಶುಕ್ರಿಯ ತಂದೆಯೂ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿ ಎಂಟು ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆಗ, ಬಹುಶಃ ಇಡೀ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದಂಥ, ಕೇವಲ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವೂ ಅಪರೂಪವೂ ಆದಂಥ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಸಂಭವಿಸಿತು ! ಅದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂಬತ್ತನೇ ದಿನ ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು. ನಾನಿನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ಶುಕ್ರಿ ಬಂದು, “ಓ ಧಣೀ ! ಧಣೀ !! ಅವರು ಬಂತು !- ಬಂತು !- ದೋಣಿ ಬಂತು !” ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ.

ನಾನು ಕೂಡಲೆ ಎದ್ದು, ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಗುಡ್ಡ ಹತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ, ತೀರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಒಂದು, ಮೂರುಮೂಲೆ ಪಟದ ದೋಣಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಇವರು, ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವಾನೀಯರಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಂದವರು ಶತ್ರುಗಳೋ ಮಿತ್ರರೋ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರಿಂದ ಶುಕ್ರಿಯನ್ನು

ಕರೆದು, ಮರೆಯಲೇ ಇರುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ಇಳಿದು ಹೋಗಿ, ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕವನ್ನು ತಂದು ನೋಡಿದೆ. ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ಮೈಲಿಗಳಾಚೆ ಒಂದು ಹಡಗು, ಲಂಗದ ಬಿಟ್ಟು ನಿಂತಿದ್ದುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕೂ ದ್ವೀಪದ ತೀರಕ್ಕೂ ನಡುವೆ, ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕೈದು ಮೈಲಿಗಳ ಅಂತರ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಹಡಗೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಅದನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾದ ಗಲಿಬಿಲಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ ಸ್ವದೇಶೀಯರಿಂದ, ಆದ ಕಾರಣ ಮಿತ್ರರಾದವರಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ, ಸ್ವದೇಶದ ಹಡಗನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ನನಗುಂಟಾದ ಉತ್ಕಟ ಆನಂದವನ್ನು ನಾನು ವರ್ಣಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಭಾವನೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಏನೋ ಒಂದು ಗಾಢವಾದ—ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅನುಮಾನ, ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮೊದಲಾಗಿ, ಈ ದ್ವೀಪದ ಸಮೀಪ ವಲಯದ ಸಮುದ್ರ ಯಾವ ಹಡಗುಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೂ ನಿಗದಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಇಂಗ್ಲೀಷರು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾರ್ಗವಂತೂ ಖಂಡಿತ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹಡಗು, ಇತ್ತ ಕಡೆ, ಇಷ್ಟು ದೂರ, ಬರಲು ಏನು ಕಾರಣ ಇದ್ದೀತು ? ಗಾಳಿಯ ಏಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಇತ್ತ ಕಡೆ ಬಂದಿರಬಹುದೆ ? —ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ, ಕೆಲವು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಿಂದ, ಇತ್ತ ಕಡೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿರುಗಾಳಿ—ಸುಂಟರಗಾಳಿಗಳೇನೂ ಎದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಊಹೆಯಂತೆ, ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೀಷರೇ ಆಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರಲಾರದು—ಎಂದು ತರ್ಕ ಮಾಡಿದೆ. ದುಡುಕಿ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಕಳೈರೋ—ಕೊಲೆಗಡಕೋ ಆಗಿರಬಹುದಾದ ಅವರ ಕೈಗೆ ಬೀಳುವದಕ್ಕಿಂತ, ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ನೋಡುವುದೇ ಖೈಮವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡುವರೋ—ಎಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ದೋಣಿ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು, ದೋಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ದೂರ ಹುಡುಕಾಡದೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ನನ್ನ ತೆಪ್ಪಗಳನ್ನು ತಂದ ಕೊಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ನದೀಮುಖವೂ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ತೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಒಳ್ಳೇ ಅದೃಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಅವರು ನದೀಮುಖದಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಹಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೋಣಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಕ್ರಮೇಣ ನಾವು ಇರುವುದನ್ನೂ ಪತ್ತೆಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನನ್ನ ಮನೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಮೈಲಿ ದೂರಕ್ಕೆ ತೀರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ದೋಣಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಕೂಡಲೆ ಅದರಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ದೋಣಿಯಿಂದಿಳಿದು, ತೀರದ ಮರಳಿಗೆ ಬಂದರು.

ಆಗ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷರಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಮಂದಿ ಇದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಜನ ಮಾತ್ರ ನಿರಾಯುಧರಾಗಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಮೊದಲು ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಇಳಿದಾಗ, ಅವರನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲೇ ಇಳಿಸಿ, ತೀರದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಂದರು.

ನನಗೆ ಇದರ ರಹಸ್ಯ ಪೂರ್ತಿ ತಿಳಿಯದೆ, ಅವರನ್ನು ಬಹಳ ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಘಾತುಕರು, ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂದು ಬಿಡುವರೆಂದು, ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪವೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಒಬ್ಬ ಘಾತುಕ, ಕತ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ, ಒಬ್ಬ ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸಿದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ತೇಣ್ಣಾಯಿತು !

ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದವರನ್ನು ಮರಳ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟು, ಆ ಪಾಪಿಗಳು ಬಹುಶಃ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶ ಹೇಗಿದೆಯೋ ನೋಡೋಣವೆಂದು, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಚದರಿ ಹೊರಟರು. ಬಂದಿಗಳ ಕೈಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಅವರೂ ಎದ್ದು, ಬೇಕಾದ ಕುತೆ ತಿರುಗಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಅವರು ಭಯ ದಿಂದಲೂ ನಿರಾಶೆಯಿಂದಲೂ ದಿಕ್ಕುತೋಚದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ನನಗೆ, ಈ ದ್ವಿಪದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಂದು ಸೇರಿದ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ದಿನ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆನೋ ಅದರ ನೆನಪಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಜೀವನಕ್ಕೂ ಭಗವಂತ ಎಲ್ಲ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದನೆಂದು, ಮರುದಿನದಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ, ಆ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ, ಬದುಕಿಗಿಂತಲೂ ಸಾವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ ! ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಬಡಪಾಯಿಗಳೂ, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಮರಣವೇ ಖಂಡಿತವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕಂಗೆಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಕುಣಾಳುವಾದ ಭಗವಂತನ ಕೈವಾಡದಿಂದ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಹೊತ್ತು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ !

ಸಮುದ್ರದ ಭರತ ಏರಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಘಾತುಕರು ದೋಣಿಯನ್ನು ತೀರಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರು. ತಾವು ಹಿಡಿದು ತಂದಿದ್ದ ಬಂದಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ದ್ವಿಪದ ಒಳಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಳೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ದೋಣಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗುವ ಮೇಳಿಗೆ, ಭರತ ಇಳಿದು, ನೀರಿನ ಅಂಚು, ಅವರ ದೋಣಿಯನ್ನು ತೀರದ ಬರಿ ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಹುದೂರ ಸರಿದುಹೋಗಿತ್ತು.

ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. (ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮದ್ಯ ಕುಡಿದು—ಮತ್ತೇರಿ ನಿಡ್ಡೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ಆಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.)

ತಿರುಗಾಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಆ ದ್ರೋಹಿಗಳು, ದೋಣಿಯನ್ನು

ನೀರಿಗೊಯ್ಯಲು ಬಹಳ ಸಾಹಸಮಾಡಿದರು ; ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೂತ ಏದುವವರೆಗೂ ಕಾಯುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಪ್ರಸನ್ನ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು.

ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ಇನ್ನು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗಳಾದರೂ ಕಳೆಯುವ ತನಕ ದೋಣಿ ತೇಲುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು, ಲೆಖ್ಯಾಚಾರಮಾಡಿ ಊಹಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಸಂಜೆಯಾಗಿ ಬೆಳಕು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ, ಅವರನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದುವರೆಗೂ ಗುಪ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅವರೊಡನೆ ಕದನಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗತೊಡಗಿದೆ. ನಾನು ಈಗ, ಆ ಕಪ್ಪು ಕಾಡುಜನರೊಡನೆ ಕದನ ನಡೆಸಿದಾಗ ಇದ್ದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಲೂ, ಚತುರನಿಂದಲೂ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರು ಅವರಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ-ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಕೃತ್ರಿಮದ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬಂದೂಕಿನ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಾನು ಶುಕ್ರಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದುದು, ಈ ದಿನ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಈ ವೇಳೆಗೆ, ಇಟ್ಟ ಗುರಿ ತಪ್ಪದಂಥ ನಿಸ್ಸೀಮನಾಗಿದ್ದ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಕೋವಿ-ಬಂದೂಕು-ಪಿಸ್ತೂಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮದ್ದು-ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಂದೂಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ನಾನು ಎರಡು ಕೋವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ.

ಕತ್ತಲಾಗುವವರೆಗೂ ಕದನ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಸಹಿಸಲಾಗದ ಬಿಸಿಲು ಉರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಆ ಘಾತುಕರಲ್ಲ, ನೆರಳಿಗಾಗಿ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ದಟ್ಟವಾದ ಗಿಡಮರಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿದ್ದರು. ಆ ಮೂರು ಜನ ಬಡಪಾಯಿ ಬಂದಿಗಳೂ, ಎದ್ದು ನೆರಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಫರ್ಲಾಂಗು ದೂರ ಹೋಗಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಇವರು ಕುಳಿತಿದ್ದುದು ಅರಣ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲಿನ ಹೊಡೆತ ತಗ್ಗುವವರೆಗೂ ಕೊಲೆಪಾತಕರು ಈಚೆಗೆ ಬರಲಾರರೆಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಆ ಬಂದಿಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆ.

ತೀರಾ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮರೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆಯುತ್ತ, ಆಮೇಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸ್ವಾನೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ “ಮಹಾಶಯರೇ, ನೀವು ಯಾರು ?” ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಧ್ವನಿಗೆ ಅವರು ಬಿಚ್ಚಿಬಿದ್ದರು. ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವರು, ಹತ್ತಿರವು

ಗಲಿಬಲಿಯಿಂದ, ಕಣ್ಣುಬಿಚ್ಚಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ನಾನು ಆಗ ಅವರನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸಿದೆ

“ಮಹಾಶಯರೇ, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಹೆದರಬೇಡಿ—ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡಬೇಡಿ. ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರನಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸಮಾಧಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು.

ಆಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ತನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ತೋಪಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತ—

“ಹಾಗಾದರೆ, ಕುಣಾಮಯನಾದ ದೇವರು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ ಕಳಿಸಿರಬೇಕು ! ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ, ಕೇವಲ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿತ್ತು!” ಎಂದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ.

“ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವೂ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ—ದೈವದತ್ತವಾದುದು ! ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ—ಮಿತ್ರೇ. ಉಳಿದ ವಿಚಾರ ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡೋಣ. ನೀವು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ದೋಣಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ ; ನೀವೆಲ್ಲ ಇಳಿದದ್ದನ್ನೂ ನೋಡಿದೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತಂದ ಆ ಘಾತುಕರಲ್ಲಿ ನೀವೇನೋ ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬ, ಕತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದನಲ್ಲವೆ ? ನಿಮಗೆ ಹೊಸಬನಾದರೂ, ನಾನೂ ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ಇಂಗ್ಲೀಷರವನು. ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಭಯಪಡದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೋ, ತಿಳಿಸಿ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಒಬ್ಬ ಸೇವಕ ಇದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಮದ್ದು—ಗುಂಡು—ಕೋವಿ—ಬಂದೂಕು—ಪಿಸ್ತೂಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಿವೆ. ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದೆ ?—ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿ” ಎನ್ನುತ್ತ, ಅವರ ಬಂಧನಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿ, ಕೈಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದೆ

“ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾಶಯರೇ, ನಮ್ಮ ಕಥೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು ; ಆ ಕೊಲೆಗಂಡುಕರು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇರುವಾಗ, ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ವಿಚಾರ : ನಾನು ಹಡಗಿನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್. ನಮ್ಮ ನಾವಿಕರಲ್ಲೂ ಸಮಯ ಕಾಡು, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದು ಎದುರುಬಿದ್ದರು. ಕೊಂದೇಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ! ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಳಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಇನ್ನೂ ಕೊಂದಿಲ್ಲ. ಹಡಗನ್ನು ತಮ್ಮ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ತೀರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ನನ್ನ ಕೈಕೆಳಗಿನ ನೌಕರ; ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪ್ರಯಾಣಿಕ. ನಮ್ಮ ಮೂರು ಮಂದಿಯನ್ನೂ ಈ (ನಿರ್ಜನವೆಂದು ತಾವು ನಂಬಿದ್ದ) ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಚು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೋ, ಹೇಗಾಗುವುದೋ—ನಾವು ಊಹಿಸಲಾರೆವು.”

“ನಿಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳಾದ ಆ ಕೊಲೆಪಾತಕರು ಎಲ್ಲಿ ? ಎತ್ತ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ? ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ?”

(ದಟ್ಟವಾದ ಮರಗಳ ಗುಂಪಿನ ಕಡೆ ಕೈ ತೋರಿಸಿ) “ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಸ್ವಾಮಿ. ನಿಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಿರಬಹುದೇನೋ ! — ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದೇನೋ ! — ಎಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಕಂಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಪಾತಕರು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ !”

“ಅವರ ಬಳಿ ಏನಾದರೂ ಬಂದೂಕುಗಳಿವೆಯೇ ?”

“ಇವೆ ; ಒಂದು ದೋಣಿಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಇನ್ನೆರಡು ಅವರ ಬಳಿ ಇವೆ.”

“ಇರಲಿ, ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ನನಗೆ ಬಿಡಿ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ನಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು ; ಹಾಗಾದರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸ. ಅವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲೋಣವೋ ಅಥವಾ ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯೋಣವೋ ?”

“ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ—ಆದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು, ತಿದ್ದಲಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಡುಪಾತಕಿಗಳು ! ಅವರೇ ನಾವಿಕರ ದಂಗೆಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ. ಅವರೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹಡಗಿಗೆ ಹೋದದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಗತಿ ಮುಗಿದ ಹಾಗೆಯೇ ! ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ದಂಗೆಕೋರಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ದು—ಗುಂಡು—ತುಪಾಕಿಗಳು ಬೇಕಾದ ಹಾಗಿವೆ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದರೆ, ನಾವು ಒಬ್ಬರೂ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ !”

ನಮ್ಮ ಮಾತು ಇಷ್ಟು ನಡೆದಿದ್ದಾಗ, ಹಿಂದುಗಡೆ ಗಿಡಮರಗಳ ಪೊದೆಗಳಲ್ಲಿ, ಜನರ ಸದ್ದಾಯಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಇಬ್ಬರು ಎದ್ದು ನಿಂತರು. “ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ದಂಗೆಕೋರರ ಮುಖಂಡರೆ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ಅಲ್ಲ” ಎಂದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್. “ಹಾಗಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಉಳಿಸೋಣ. ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ—ಎಂದು ವಿಧಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಮೊದಲು ಎಬ್ಬಿಸಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ! ಆದರೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಭಾರ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಯಿತು.

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಕೈಗೆ ತುಪಾಕಿಯನ್ನೂ ಒಂದು ಪಿಸ್ತೂಲನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅವನ ಜೊತೆಯವರಿಬ್ಬರ ಕೈಗೂ ಒಂದೊಂದು ತುಪಾಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾದ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಅವರ ಹಿಂದೆ ತಾನು ನಡೆಯುತ್ತ ಆ ಗಿಡಮರಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ. ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಹೋದಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಆಗತಾನೆ ಎದ್ದಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ದಂಗೆಕೋರ ನಾವಿಕ, ಆ ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡಿ, ಇವರನ್ನು ಕಂಡು, ಇವರ ಕೈಲಿ ಆಯುಧಗಳಿದ್ದದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಿಂದ, ಉಳಿದವರನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಗಿ

ಎಬ್ಬಿಸಿದ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ದೂರ ದೂರ ಮಲಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿತ್ತು. ಅವನು ಕೂಗಿದ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಇವರು ಮೂರು ಮಂದಿಯೂ, ತುಪಾಕಿಗಳನ್ನು ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿದರು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುರಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರಿಂದ, ಏಟು ತಪ್ಪದೆ ಬಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಸತ್ತುಹೋದ ; ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬಹಳ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಅವನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಿಂತು ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರಿಗಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ, “ಏ, ಏಕೆ ಕೂಗುತ್ತಿ ! ನಿನಗೆ ಸಹಾಯದ ಕಾಲ ಮೀರಿದೆ ! ಇನ್ನು, ನೀನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಿಂತು, ನನ್ನ ಘಾತುಕತನಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿಕೋ, ಹೋಗು !” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಬಂದೂಕನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದ. ಅವನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ ; ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ನಾನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬಳಿ ನಿಂತೆ. ಈಗ ಅವರಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಅಪಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು, ಇನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಮೊಳಕಾಲಾರಿ, ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಘೋರವಾದ ದ್ರೋಹಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟು, ಹಡಗನ್ನು ಪುನಃ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ, ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಪಾಣಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಡುವುದಾಗಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹೇಳಿದ. ಅವರು, ತಾವು ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದುದಾಗಿಯೂ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಇನ್ನು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಂಥಾ ಹೀನಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅವರು ಹಡಗನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಮಾತುಕೊಟ್ಟರು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಅವರ ಮಹದ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ಪಾಣಿದಾನ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲಿರುವ ತನಕ ಅವರ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆ.

೧೮. ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿ—ಜಯ—ಸ್ವದೇಶಗಮನ

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಬಂತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾವಿಕರು, ತಮ್ಮ ದೋಣಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋದ ತಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರೂ, ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಹಿಂತಿರುಗದೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತ—ಕಳವಳಗೊಂಡು, ಇನ್ನೊಂದು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂತುಖವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರು ತಂದಿದ್ದ ದೋಣಿಯನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಕೂಡಲೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ, ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು—ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಆಮೇಲೆ ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾರಿ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪುನಃ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲುವ ಹಾಗೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದೂ ಸಾಲದೆ, ಭರತ ಬಂದಾಗಲೂ ನೀರಿಗೆ ಸೋಕದಂತೆ, ಆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರ ತಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟೆವು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಡಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಫಿರಂಗಿ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಸಿತು. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು, ದೋಣಿ ಹಿಂತಿರುಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಫಿರಂಗಿ ಶಬ್ದ ಸಂಕೇತ—ಯಾವುದಕ್ಕೂ ದೋಣಿ ಅಲ್ಲಾಡದೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಇನ್ನೊಂದು ದೋಣಿಯನ್ನು ಇಳಿಸಿದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು, ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವು ನಾವಿಕರು, ಆ ದೋಣಿಗಳಿದು, ನಮ್ಮ ತೀರದ ಕಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ದೋಣಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿರವಾದಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾದ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಮೇಲೆ, ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕದ ಮೂಲಕ ಅವರ ಮುಖಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣತೊಡಗಿದವು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ನನ್ನ ದೂರದರ್ಶಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮಂದಿ, ಸ್ವಭಾವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರೆಂದೂ ಆದರೆ ದಂಗೆಕೋರರು ತೋರಿಸಿದ ಹೆದರಿಕೆ—ಆಸೆಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಅವರ ಕಡೆ ಇರಬೇಕಾಯಿತೆಂದೂ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಉಳಿದ ಏಳು ಮಂದಿಯೂ ಎವಾ ಕೇಡಿಗರೆಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ಹಡಗಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದೋಣಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಸೆರೆಯಾಗಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದ ದಂಗೆಕೋರನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಅನುಮಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಶುಕ್ರಿಯ ಮತ್ತು ನಮ್ಮಿಂದ ರಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದ ಮೂವರ

ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬನ ಪಹರೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೋಟೆಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು, ಕೈದಿಗಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿಟ್ಟು ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದರು.

ಉಳಿದ ಕೈದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದೆವು. ಇನ್ನಿಬ್ಬರು, ನಮ್ಮೊಡನೆಯೇ ಇದ್ದು ಕಾದಾಡುವುದಾಗಿ, ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದರ ಮೇಲೆ, ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನೂ ಅವನ ಇಬ್ಬರು ಸಂಗಡಿಗರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಬಂದ ಈ ಇಬ್ಬರು ನಾವಿಕರೂ ಸೇರಿ, ಈಗ ನಾವು ಒಟ್ಟು ಏಳು ಮಂದಿಯಾಗಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಯುಧಗಳಿದ್ದವು. ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹತ್ತು ಮಂದಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟರಮೇಲೆ, ಅವರ ಪೈಕಿ ಮೂರು ಮಂದಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದೂ, ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಡಿಗರಲ್ಲ ಎಂದೂ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹೇಳಿದ್ದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಮೂರು ಮಂದಿ ಒಂದು ಮೇಳೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಅವರ ಏಳು ಮಂದಿಗೆ ನಾವು ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆವು ; ಅಥವಾ, ಈ ಮೂವರು ಕಡನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೆ ತುಚ್ಛರಾದರೂ, ನಾವು-ಶತ್ರುಗಳೂ ಸಮ-ಸಮ ಏಳು ಮಂದಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆವು ; ಹೀಗಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಪರಸ್ಪರ ಬಲಾಬಲಗಳು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮರಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡು, ಅವರು ಮಾಡುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಂಚಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರು, ಅವರ ಮೊದಲ ದೋಣಿ ಇದ್ದ ಭಾಗದ ತೀರದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಕಡೆ, ನೆಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ದೋಣಿಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಾವಲಿಗೆ ಕೆಲವರನ್ನು ಅದರಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವರೇನೋ— ಎಂದು ಭಯಪಟ್ಟಿದ್ದ. ದೈವವಶಾತ್ ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೀರಿನ ಅಂಚಿನ ತನಕ ತಂದು, ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ತಳ್ಳಿಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟರು. ಇದರಿಂದ, ಸಮಯ ಕಾದು, ಆ ದೋಣಿಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು.

ಅವರು ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದೊಡನೆಯೇ, ಮೊದಲು ಬಂದಿದ್ದ ದೋಣಿಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು. ದೋಣಿಯೆಲ್ಲಾ ಕೊಳ್ಳೆಯಾಗಿ, ಅದರ ತಳದಲ್ಲಿ ರಂಧ್ರವಾಗಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವರಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನೋಡಿದರು ; ಎಲ್ಲೂ ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ಬಲವಾಗಿ, ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಕೂಗಿದರು. ಏನೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಕ್ರೋಧ ಬರದೆ ಇರಲು, ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಕಳವಳವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಲೆತು, ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿಸ್ತೂಲುಗಳಿಂದ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ, ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು ; ಅರಣ್ಯ-ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಯಿತು; ಅಷ್ಟೆ ಹೊರತು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರ ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಯಾವ ಉತ್ತರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಬಂದಿಗಳೂ ಇಲ್ಲ! ಅವರನ್ನು ತಂದವರೂ ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲ! ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯ ಪಡುತ್ತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಹಡಗಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದವರು ಪುನಃ ದೋಣಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ, ನಮ್ಮ ತೀರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಳಿದರು. ಈ ಸಲ, ಮೂರು ಮಂದಿಯನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ಇರಿಸಿ, ಉಳಿದವರು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಹಡಕಿಕೊಂಡು, ದ್ವೀಪದ ಅಂತರಾಳದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೊರಟರು.

ಇವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತ ನನ್ನ ಗವಿಯ ಮನೆ ಇದ್ದ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲನ್ನು ಹತ್ತಿಹೋದರು. ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಪುನಃ ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ತಿರುಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು. ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗದಿರಲು, ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಏನೋ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲರೂ ಇಳಿದು ತೀರಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಶುಕ್ರಿಯನ್ನೂ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಸಂಗಡಿಗನೊಬ್ಬನನ್ನೂ ಕರೆದು, ಅವರು ನದಿಯ ಆಚೆಯ ದಡದ ಮೇಲೆ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗುವ ಹಾಗೂ, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎತ್ತವಾದ ಸ್ಥಳದಿಂದ, ಈ ನಾವಿಕರಿಗೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವ ಹಾಗೂ, ದಂಗೆಕೋರರು ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕೂಗಿದರೆ, ಪುನಃ ಕೂಗುವ ಹಾಗೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಗುತ್ತ ಕೂಗುತ್ತ ಅವರನ್ನು ದೂರದೂರಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವ ಹಾಗೂ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡಲೆ ಹೊರಟರು.

ನಾವಿಕರು ದೋಣಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಹತ್ತುವಷ್ಟಲ್ಲೇ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನೂ ಕೂಗಿದುದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಕೂಡಲೆ ನಾವಿಕರು, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತ ದ್ವೀಪದ ಬಂದ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಓಡತೊಡಗಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅವರಿಗೆ ನದೀಮುಖದ ಕೊಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡವಾಯಿತು. ಅವರು ವಾಪಸು ಹೋಗಿ, ದೋಣಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನದೀಮುಖದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ, ತೀರದಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ದೋಣಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೆಲಕ್ಕಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯ ಕಾವಲಿಗೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಇಟ್ಟು ಉಳಿದವರು ಕೂಗುತ್ತ ತೀರದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟರು. ನನಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವರೊಡನೆ, ನದಿ ಕಿರಿದಾಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ದಾಟಿ, ಹಠಾತ್ತನೆ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ, ಮರಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು, ನಮ್ಮ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಎದ್ದ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಬಂದೂಕಿನ ಹಿಡಿಯಿಂದ ಅವನ ತಲೆಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಹೊಡೆದ. ಅವನು ಅಲ್ಲೇ ಉಸಿರಡಗಿ ಬಿದ್ದುಹೋದ. ಇನ್ನು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವನು ಒಬ್ಬ, ಇಷ್ಟು ಜನರ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಕೈ ಏನೂ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನು, ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶರಣಾಗತನಾದ. ದಂಗೆಗೆ

ಸೇರಲಿಷ್ಟರಡದ ಮೂರು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅವನೊಬ್ಬನಾಗಿದ್ದನಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮಾಣಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಅವನೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವನಾಗಿ ನಿಂತ.

ಈ ವಧ್ಯೆ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದವನೂ ನನ್ನ ಉಪಾಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೂ, ಅರಣ್ಯದಿಂದ ಅರಣ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಗುತ್ತ ಕೂಗುತ್ತ ನಾವಿಕರ ಕೂಗಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತ, ಅವರನ್ನು ದ್ವೀಪದ ಬಹುದೂರದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ, ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದ್ದವರು, ಅಪರಿಚಿತವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ-ಇಳಿದು, ಸುತ್ತಿ-ಸುತ್ತಿ ಬಳಲಿ ಬೆಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕತ್ತಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಸಂಭವವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈಗ ನಮಗೆ, ಕತ್ತಲಾಗುವುದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತ ಅವರು ಬಂದೊಡನೆ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸುವುದೊಂದೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ, ಅವರು ದೋಣಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಕತ್ತಲಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಾವು ದೋಣಿಯನ್ನು, ನೀರಿನಿಂದ ಬಹುದೂರ, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತಳ್ಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೆವು. ಭರತ ಇಳಿದು, ನೀರು ದೂರಕ್ಕೆ ಸರಿದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬಹಳ ದಣಿದಿದ್ದರೆಂದು ಅವರ ಮಾತುಕತೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ದೋಣಿ ತಾವು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ತೀರದ ಮೇಲೆ ದೂರ ಇದ್ದುದನ್ನೂ, ನೀರು ಇಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದುದನ್ನೂ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಜೊತೆಗಾರರೂ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಮಿಗಾಗಿರುವುದಾದ ಗಲಿಬಿಲಿ-ಕಳಕಳ-ಭೀತಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಪೊದೆಗಳ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು—ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು.

ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಬಿದ್ದುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಆತುರವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಸಮಯ ಸಾಧಿಸಿ—ಕೊಲ್ಲಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಆದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಂದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಂದು, ಉಳಿದವರನ್ನು ಜೀವಸಹಿತ ಹಿಡಿಯುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರೊಡನೆಯೂ ಆಯುಧಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ, ನಮ್ಮವರನ್ನು ವೃಥಾ ಮರಣಾಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುವ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಡೆದು, ಕತ್ತಲ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಅವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ಸದ್ದು ಮಾಡದೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತೆವಳುತ್ತ, ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುವಂತೆ, ಶುಕ್ರಿಯೂ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿಗೂ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆಗ ದಂಗೆಕೋರರ ಮುಖಂಡನೂ ಇನ್ನಿಬ್ಬರೂ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಶುಕ್ರಿಯೂ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನೂ, ತಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರು.

ಒಬ್ಬ (ದಂಗೆಕೋರರ ಮುಖಂಡ) ಕೂಡಲೆ ಸತ್ತುಬಿದ್ದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಏಟುಬಿದ್ದು, ಅವನು ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳಮೇಲೆ ಸತ್ತ. ಮೂರನೆಯವನು ಏಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದೆ ಪರಾರಿಯಾದ.

ಗುಂಡಿನ ಸದ್ದು ಆಗಿದ್ದೇ ತಡ, ನಾವು ಎಂಟು ಮಂದಿಯೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ಉಳಿದವರ ಕಡೆ ನುಗ್ಗಿದೆವು. ಕತ್ತಲಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ನಾವೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂಧಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ—ಕೇಳುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದವನಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಅವನು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೋ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, “ಟಾಮ್ ಸ್ಮಿತ್, ಟಾಮ್ ಸ್ಮಿತ್” ಎಂದು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕೂಗಿದ. ಟಾಮ್ ಸ್ಮಿತ್ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು :

“ಯಾರದು ?—ರಾಬಿನ್ ಸನ್ನೆ ?”

“ಹೌದು, ಹೌದು. ಟಾಮ್ ಸ್ಮಿತ್, ದೇವರಾಣೆಗೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ! ಆಯುಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೆಳಗೆಸೆದು, ಕೈಯೆತ್ತಿ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ! ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಕ್ಷಣವೇ ಹೊಸಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತೀರಿ ! ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ !—ಎಚ್ಚರಿಕೆ !”

“ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರು !”

“ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ! ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನೂ, ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಮಂದಿಯೂ ಕಳೆದ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ನಿಮಗಾಗಿ ಬೇಟೆಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಸತ್ತುಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ ; ವಿಲ್‌ಫ್ರೈ—ಗೆ ಗಾಯವಾಗಿದೆ ; ನಾನು ಬಂದಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ! ನೀವು ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದರೆ—ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲ ! — ಇದು ಖಂಡಿತ !”

“ನಮಗೆ ಅವರು ಕೆಡಕು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಶರಣಾಗತರಾಗುತ್ತೇವೆ.”

“ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಹೋಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.”

ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ರಾಬಿನ್ಸನ್ ತನ್ನ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದ. ಆಗ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ,

“ಸ್ಮಿತ್, ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಧ್ವನಿ ಗೊತ್ತು. ಕೇಳು, ನೀನೂ ಉಳಿದವರೂ ಈ ಕೂಡಲೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆಟ್ಟು ಶರಣಾಗತರಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾಣಸಹಿತ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾತು ವಿಲ್ ಆಟ್ಕಿನ್ಸ್ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು.

ಆಗ ವಿಲ್ ಆಟ್ಕಿನ್ಸ್ “ಓ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ! ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ ! ನನ್ನನ್ನೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಉಳಿಸು—ದೇವರು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾನೆ ! ಉಳಿದವರಿಗಿಂತ ನಾನೇನು ಹೆಚ್ಚು ಕೇಡಿಗಲ್ಲ !” ಎಂದು. ಈ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ “ಆಗಲಿ, ನೋಡೋಣ. ಮೊದಲು, ಆಯುಧ ಬಿಟ್ಟು ಶರಣಾಗತನಾಗು. ಆಮೇಲೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸುವುದೂ ಬಿಡುವುದೂ ನಿಮ್ಮ ಗೌರವಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು” ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಅವೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ದಂಗೆಕೋರರೆಲ್ಲರೂ ಮರುಮಾತಿಲ್ಲದೆ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ, ಶರಣಾಗತರಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಿದರು. ನಾನು, ಅವರೊಡನೆ ಮಾತು ನಡೆಸಿದ್ದ ರಾಬಿನ್ಸನ್‌ನೂ—ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಳಿಸಿ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ಮಾಡಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಉಳಿದ ನನ್ನ ಕಡೆಯವರು ಹೋಗಿ, ಅವರನ್ನೂ—ಅವರ ದೋಣಿಯನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಆಯುಧಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮದಾದವು. ನಾನು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಬ್ಬ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ—ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದೆವು.

ನಾವು ರಂಧ್ರ ಮಾಡಿದ್ದ ದೋಣಿಯನ್ನು ದುರುಸ್ತುಮಾಡಿ, ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಡಗನ್ನೂ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ದಂಗೆಕೋರರ ಮುಖಂಡರಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ (ವಿಲ್ ಆಟ್ಕಿನ್) ಸೆರೆಸಿಕ್ಕಿದ್ದ. ಇವರಿಬ್ಬರ ದುರ್ಬೋಧನೆಗೂ ದುರಾಶೆಗೂ ಒಳಗಾಗಿ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡದೆ, ದಂಗೆಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್‌ನೂ ಅವನ ಇಬ್ಬರು ಸಂಗಡಿಗರನ್ನೂ, ತಾವು ನಿರ್ಜನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಹಡಗಲ್ಲಾ ತಮ್ಮದೇ ಆಗುವುದು—ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗೆ ತೀರ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅವರೇ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಜನ ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾದ ಸೈನಿಕರನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬ ದಂಡನಾಯಕ (ನಾನೇ ಆ ದಂಡನಾಯಕ) ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದ ರಾಬಿನ್ಸನ್, ಅವರಲ್ಲಿ ಭೀತಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತೆ, ಆಗಲೇ ಅವರ ಕಡೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸತ್ತಿದ್ದರು ; ಮುಖಂಡರಾದ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಯಾಸ-ಹಸಿವು-ಭೀತಿ ಮೂರೂ ಸೇರಿ, ಅವರು ಕುಗ್ಗಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಅವರ ತಪ್ಪನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೇ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರ ಘೋರಪಾತಕಕ್ಕೂ ಸ್ವಾಮಿದ್ರೋಹಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ ಬಹುಶಃ ಮರಣದಂಡನೆ ಕೂಡ ಆಗಬಹುದೆಂದೂ, ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಭಯದಿಂದ, ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಕೊಡಗಿದರು. ಹಡಗು ಸಮುದ್ರಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ನಾವಿಕರು ಹಡಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಗೆ ಎದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಅಕ್ಷಮ್ಯ ಅಪರಾಧವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ದಂಗೆಕೋರರಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆ ವಿಧಿಸುವ ಶಾಸನ, ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರೂ, ತಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಕಳಿಸಾರದೆಂದೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಬೇಡಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇನೂ ಮಾತಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅವರೆಲ್ಲ ದ್ವೀಪದ ದಂಡನಾಯಕನ ಕೈದಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದೂ, ಅವನ

ತೀರ್ಮಾನವೇ ಕಡೆಯದೆಂದೂ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹೇಳಿದ. ಆಟಕ್ಟನ್ ಅಂತೂ ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವಂತೆ, ಅವನು ದ್ವೀಪದ ಗೌರ್ದರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡ. ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆಯಿಂದಲೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾನಿದ್ದ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನನ್ನ ಗೌರ್ದರ್ ಪದವಿಗೆ ಭಂಗ ಬಂದೀತೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ, ದೂರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿಗೆ ಬರಹೇಳಲು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಳಿಸಿದೆ. ಅವನು ಹೋಗಿ, “ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ದಂಡನಾಯಕರು ಈ ಕೂಡಲೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬರಹೇಳುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. “ಇದೋ—ಬಂದೆನೆಂದು—ಘನ ದಂಡನಾಯಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸು” ಎಂದು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟ. ಈ ನಾಟಕದಿಂದ, ದಂಡನಾಯಕ, ತನ್ನ ಐವತ್ತು ಮಂದಿ ಆಯುಧವಾಣಿಗಳೊಡನೆ, ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆಂಬ ಭಾವನೆ ಹುಟ್ಟಿತು.

ನಮ್ಮ ಕೈಸೆರೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದವರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಂತಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಮುಖಂಡರಿಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಮುಖಂಡರ ಗತಿ ಏನಾಗಿತ್ತೆಂದು ನೋಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಉಳಿದವರೊಡನೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ, ಅವರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆಗೆ ಬೆಂಬಲಕೊಡಲು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಹೂಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಿಸಿ, ಹಡಗು ನಮ್ಮ ವಶವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಅವನೊಡನೆ, ಹಡಗನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದ ತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಯೋಚನೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯಾಯಿತು.

ದಂಗೆಕೋರಿದ್ದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅವರನ್ನು ಒಲಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರು—ಎಂದು ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿತ್ತು. ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಂತ್ರವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾವಿನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂಜಾಗೆಕಾಗಿ, ಕೈದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಕಡೆ, ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ ಇಡುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಆಟಕ್ಟನ್‌ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಂಡರೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇನ್ನಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಹಿಂಗೆಟ್ಟುಮುರಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿಬ್ಬರ ಪಹರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗವಿಯ ಕೋಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿದೆ. ಉಳಿದವರನ್ನು ಶುಕ್ರಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರ ಪಹರೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಪೂರ್ವಕುಟೀರದ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಬೇಲಿಯ ಒಳಗೆ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸೆರೆ ಇಟ್ಟು ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿರಾಯುಧರಾಗಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಈ ದ್ವೀಪವೇ

ಸೆವೆನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪುನಃ ಕೆಟ್ಟ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರೆ, ತಲೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ— ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿ, ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿದ. ಅವರಿದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾಡುತ್ತ, ಅವನಿಗಾಗಿ, ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ರಕ್ತ ಸುರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅವನನ್ನೇ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸುವುದಾಗಿಯೂ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಂತೆ.

ಆ ಮಾತನ್ನು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖನಾದೆ. ನನಗೆ ಈ ದಂಗೆಕೋರರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಂಬಿಕೆಯಾದ ಐದು ಮಂದಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ನನ್ನ ಗವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿದ್ದ ಮೂರು ಜನರನ್ನೂ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾನು-ಗೌರ್ದು, ದಂಗೆಕೋರರು ಪುನಃ ದ್ರೋಹಚಿಂತನೆ ಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ, ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವಂತೆಯೂ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಾವು ರಂಧ್ರಮಾಡಿ ಕೆಡಿಸಿದ್ದ ದೋಣಿಯನ್ನು ದುರುಸ್ತು ಮಾಡಿಸಿ, ಎರಡು ದೋಣಿಗಳನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ತನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕನನ್ನೇ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ಗೆ ಮಾಡಿ, ಅವನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ. ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ, ಅವನೂ ಅವನ ಕೈಕೆಳಗಿನ ನೌಕರನೂ, ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನು ಐದು ಮಂದಿಯೂ ಕುಳಿತರು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಯುಧಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ದೋಣಿಗಳು ಹಡಗಿನ ಕಡೆ ಹೊರಟವು.

* * * * *

ದೋಣಿಗಳು ಹಡಗಿಗೆ ಕೂಗಲೆತ್ತಿಯ ದೂರಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಬಿನ್ಸನ್ (ದಂಗೆಕೋರರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾಗಿ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸೇರಿದ್ದವನು) ಹಡಗಿನ ಮೇಲಿದ್ದವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ದ್ವಿಪಕ್ಷ ಹೋಗಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಸು ಕರೆತಂದಿರುವುದಾಗಿ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹಡಗಿನ ಮೇಲಿದ್ದವರು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವನಾಗಿದ್ದವನ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿ, ಅವರನ್ನು ಹಡಗಿನ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡರಂತೆ. ಕೂಡಲೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು, ಕಣ್ಣುಮಿಟುಕಿಸುವುದೋಳಾಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರಾಯುಧನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಬಂಧಿಸಿದಂತೆ.

ಅನಂತರ ಹಡಗಿನ ಒಳಕೊಠಡಿಗೆ ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದರಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ದಂಗೆಕೋರರ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ನಾವಿಕನೂ ಅವನ ಜೊತೆಯವರೂ ಇದ್ದರಂತೆ. ಅವರೂ ಆಯುಧಪಾಣಿಗಳಾಗಿದ್ದರಂತೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಸಶಸ್ತ್ರರಾಗಿ ನುಗ್ಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡು, ಅವರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದರಂತೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವನ ನೌಕರಿಗೆ ತೋಳಿಗೆ ಏಟು ಬಿತ್ತುತೆ ; ಇನ್ನಿಬ್ಬರಿಗೂ ಗಾಯವಾಯಿತಂತೆ ; ಆದರೆ ಯಾರೂ ಸಾಯಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ತನ್ನ ಕೈಲಿದ್ದ ಪಿಸ್ತೂಲಿನಿಂದ, ದಂಗೆಕೋರರ ಹೊಸ ನಾಯಕನ ಹಣೆಗೆ ಹೊಡೆಯಲು, ಅವನು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದನಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಉಳಿದವರು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶರಣಾಗತರಾದರಂತೆ. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂಧಿಸಿ, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ತನ್ನ ಹಡಗನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನಂತೆ.

* * * * *

ನಮ್ಮ ತಂತ್ರ ನೆರವೇರಿ, ಹಡಗು ವಶವಾದರೆ, ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ, ಏಳು ಸಲ, ಹಡಗಿನ ಫಿರಂಗಿ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿ ಸಂಕೇತಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗವಿಯ ಹಿಂದಿನ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕಾದು ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಏಳು ಬಾರಿ, ಹಡಗಿನಿಂದ ಫಿರಂಗಿಗಳ ತುಭ ಗರ್ಜನೆ ಕೇಳಿಸಿದಾಗ, ನನಗೆ ಉಂಟಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರಮೇ ಇಲ್ಲ !

ನಾನು ಕುಳಿತಲ್ಲೇ, ಆಯಾಸದಿಂದ ನಿದ್ರೆಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ ಶಬ್ದವಾಗಿ, ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕುಳಿತೆ. ಯಾರೋ—“ಗೌರ್ರ್ ! ಗೌರ್ರ್ !” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನೋಡಿದೆ ; ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಬೇಗ ಬೇಗ ಹತ್ತಿ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತು, ನನ್ನನ್ನು ಬಾಚಿ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಡಗನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ “ನನ್ನ ಪರಮ ಮಿತ್ರೇ, ಪೂರಕಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಆಪದ್ಭಾಂಧವರೇ, ಅದೋ ನಿಮ್ಮ ಹಡಗು ! ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮದೇ ಹಡಗು—ಅದು ! ಚೊತೆಗೆ, ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾನುಷ್ಠಿಗಳೆ. ಹಡಗಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳೂ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ನಿಮ್ಮವು !” ಎಂದು.

ಈ ರೀತಿ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಡಗು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಬಂದು, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ದ್ವೀಪಬಂಧನದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಕ್ಷಣ ಒದಗಿದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಉಕ್ಕಿಬಂದ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮಾತನಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ—ನಿಲ್ಲೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಸಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್, ಸಾವಿರಾರು ಮೈದುವಾದ ಸವಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಗೌರವನ್ನೂ, ಅಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಅಡಗಡಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ. ಅವನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ ಆನಂದದಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯಿತು.

ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ, ದೇವರನ್ನು ನೆನೆಸಿದೆ. ನಿರ್ಜನವಾದ ಈ ದ್ವೀಪದ ಮೇಲೆ ದಿಕ್ಕುಗಳಾದೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದುದಿನಿಂದ ಇಡುವೆಗೆ, ನಿರಂತರವೂ ನನ್ನ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿರುತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ನನಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸುತ್ತ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಈಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ಸಾಧನವನ್ನೂ ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿದ, ಅಪಾರ ಕರುಣಾಳುವಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ, ಅತಿ ದೈವ್ಯದಿಂದಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಮೊಗವೆತ್ತಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕವಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಸಂತೋಷದ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದಮೇಲೆ, ಹಡಗಿನಿಂದ ನನಗಾಗಿ ಆಹಾರ-ಪಾನೀಯಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಡುಪಿನ ಬಟ್ಟೆಬರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ತಂದಿರುವುದಾಗಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ—ಆಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಉಡುಪಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಹೆಚ್ಚು ಅವಶ್ಯಕವೂ ಪ್ರಿಯವೂ ಆಗಿದ್ದವು. ತಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಟೋಪಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡು, ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮೋಜಗಳವರೆಗೆ, ಪೋಷಾಕಿನ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ತಂದಿದ್ದ ಅದರಲ್ಲೂ ಷರಟು—ಕೈಚೀಲ—ಕಾಲ್ಚೀಲ—ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಲುವಂಗಿ—ಹ್ಯಾಟು—ಇವು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ, ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದವು.

ನಾನೂ—ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನೂ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕುರಿತು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆವು. ಕೈದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ—ಅದರಲ್ಲೂ ತೀರಾ ಕೇಡಿಗರಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿಷ್ಟಪಡದ ಇಬ್ಬರು ದೋಹಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದೇ—ಬಿಡುವುದೇ ಎಂದು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದೆವು. ತೀರ ಕಟ್ಟುವರಾಗಿದ್ದ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದಾದರೂ ಅವರ ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಸರಪಳಿ ಬಿಗಿದು, ಅವರನ್ನು ಪರಮಪಾತಕಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ನಾವು ತಲಪುವ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಇಂಗ್ಲೀಷ ವಸಾಹತುವಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ.

“ಅವರು ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಓಹೋ ! ಹಾಗಾದರೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಆಗಬಹುದು !” ಎಂದು.

* * * * *

ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ತಂದಿದ್ದ ಪೋಷಾಕನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಪರ್ಣಕುಟೀರದ ಬಳಿ ಕೈದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿ, ಅವರ ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಈಗಲೂ ನಾನು

ಗೌರವದಿಗಿಂತಲೇ ಇದ್ದೆ ! ಈ ದಿನ ನನ್ನ ವೇಷಭೂಷಣಗಳು ಆ ಪದವಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಿದ್ದವು. ಕೈದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವವನಂತೆ ಅವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ,

“ಕೇಳಿ ! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ನಾವಿಕಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸಂಚು ನಡೆಸಿ, ಹಡಗು ಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ದಂಗೆಯೆದ್ದು, ಅವನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ, ಹಡಗನ್ನು ಕದಿಯುವ ಮಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಮುದ್ರಾಚ್ಛರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ನಿಮಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ಏಕೆ ವಿಧಿಸಬಾರದು ?” ಎಂದು ಗಡಸು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ.

ಅವರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ನಿಂತು, “ಮಹಾಸ್ವಾಮೀ, ನಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನಾವೇನೂ ಹೇಳಲಾರವು. ಆದರೆ ಶರಣಾಗತರಾದರೆ, ಕುಣಿ ತೋರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣದಾನ ಮಾಡಿಸುವುದಾಗಿ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವು ಶರಣಾಗತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕುಣಿ ತೋರಿಸಿ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ—ಅಷ್ಟೆ” ಎಂದ.

“ನಮಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ತೋಚುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇರುವುದು ಎರಡೇ ಮಾರ್ಗ: ಕೈದಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ — ದಂಗೆಕೋರತನ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಾಚ್ಛತನದ ಆಪಾದನೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ; ಅಥವಾ ಈ ದ್ವಿಪದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ಬದುಕುವ ಮಾರ್ಗ ನೋಡುವುದು. ನಾನು ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ದ್ವಿಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವವನಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ” ಎಂದೆ.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾದರೆ, ಮರಣದಂಡನೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ— ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ, ದ್ವಿಪದಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಡುವುದಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಅನಂತರ, ಇದ್ದ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಈ ದ್ವಿಪದಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದ, ಮತ್ತು ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ದ್ವಿಪದ ಪರಿಚಯವನ್ನು—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಗವಿಯ ಕೋಟೆ—ಪೂರ್ಣಕುಟೀರ—ಕಣಿವೆಯ ಗುಹೆ— ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಅವರು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಇದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇರುವ ಅಂಶವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹದಿನೇಳು ಜನ ಸ್ವಾನೀಯರ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅವರು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಾಗಿಯೂ, ಆಗ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಅವರಿಂದ ಮಾತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ. ಅವರು ಬಂದಾಗ ಕೊಡುವಂತೆ, ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟೆ

ಅವರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೂ ರಕ್ಷಣೆಗೂ, ನನ್ನ ಬಂದೂಕು, ಕೋವಿ, ಕತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪೀಪಾಯಿನಷ್ಟು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದ ಮದ್ದಿನ ಪುಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಗುಂಡುಗಳು—ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಕೆ ಸಾಕುವ ವಿಧಾನ, ಅವುಗಳ ಹಾಲು ಕರೆದು, ಬೆಣ್ಣೆ-ಭೀಸು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಬ್ಬಿಸುವ ರೀತಿ—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಿವರಿಸಿದೆ. ಹೆಚ್ಚೇನು, ಅವರಿಗೆ ಇಡೀ ದ್ವೀಪವನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನೆಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮಾನು, ಸಾಮಗ್ರಿ-ಹತಾದು-ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಸ್ನೇಹದಿಂದಿರುತ್ತ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ಬಾಳುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

* * * * *

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನನ್ನ ಶುಕ್ರಿಯನ್ನೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು, ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ನಿನೊಡನೆ ಹಡಗಿನ ಮೇಲೆ ಹೋದೆ. ಹಡಗನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದ ಜನರು ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಚಿಂತೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆ.

ನಾನು ದ್ವೀಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವಾಗ, ನನ್ನ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬಾಳಿನ ಕುರುಹಾಗಿ, ನನ್ನ ಆಡಿನ ಚರ್ಮದ ತೋಪಿ-ಛತ್ರಿ ಮತ್ತು ಗಿಳಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ ನನಗೆ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಹೂವನ್ನೂ ಚಿನ್ನದ ಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ.

ಈ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ನಾನು, ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ವರ್ಷ—ಎರಡು ತಿಂಗಳು—ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದು, ೧೭೮೬ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯ನೆಯ ತಾರೀಕಿನ ದಿನ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವದೇಶಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಹೊರಟೆ.

ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣ ದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರಾಪದವಾಗಿತ್ತು ೧೯೮೭ನೇ ಜೂನ್ ೧೧ನೇ ತಾರೀಕಿನ ದಿನ—ನಾನು ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ—ಪುನಃ ನನ್ನ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ.

